

JAARVERSLAG JEUGDBELEID EN KINDERRECHTEN

van de Vlaamse Regering
aan het Vlaams Parlement
en de Kinderrechtencommissaris
onder coördinatie van de Vlaamse
minister van Jeugd

2006

INHOUD

<i>DEEL I Jaarlijkse verslaggeving van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris over de uitvoering van de doelstellingen van het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan 2006</i>	8
<i>1. Een decretale basisstructuur voor de integratie van het Vlaams Jeugdbeleid en het Vlaams Kinderrechtenbeleid</i>	10
1.1 Operationele doelstellingen 1.1: integratie strategische instrumenten; 1.3 advisering jeugdbeleid; 1.4 beleidsinformatie; 1.5: verruiming effectenrapportage	10
1.2 Operationele doelstelling 1.2: oprichting reflectiegroep	10
1.3 1.6: planning en monitoring jeugdbeleid	11
1.4 Operationele doelstelling 1.7: het parlement actief betrekken	11
1.5 Operationele doelstelling 1.8: subsidiëring kinderrechteninitiatieven	11
1.6 Operationele doelstelling 1.9: aanduiding ‘aanspreekpunten kinderrechten en jeugd’	11
1.7 Operationele doelstelling 1.10: coördinatie via het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media	12
1.8 Operationele doelstelling 1.11: nationale commissie kinderrechten	12
1.9 Operationele doelstelling 1.12: internationale verplichtingen	12
<i>2. Jeugdwerkbeleid</i>	14
2.1 Strategische doelstelling 2.1: kwaliteitsverhoging van het jeugdwerk	14
2.2 Strategische doelstelling 2.2: grotere toegankelijkheid jeugdwerk	15
2.3 Strategische doelstelling 2.3: actualisering beleidsinstrumenten	15
2.4 Strategische doelstelling 2.4: een betere ondersteuning	16
<i>3. Jeugdinformatie</i>	17
3.1 Strategische doelstelling 3.1: kwaliteitsvolle informatie	17
3.2 Strategische doelstelling 3.2: niet-betuttelende informatie	18
3.3 Strategische doelstelling 3.3: goede overheidsinformatie	18
<i>4. Participatie</i>	19
4.1 Strategische doelstelling 4.1: de Vlaamse Regering betreft de jeugd	19
4.2 Strategische doelstelling 4.2: lokale en bovenlokale participatie	20
<i>5. Diversiteit</i>	21
5.1 Strategische doelstelling 5.1: diversiteitsbeleid voor cultuur, jeugdwerk en sport	21
5.2 Strategische doelstelling 5.2: diversiteit in andere beleidsdomeinen	21
<i>6. Internationaal</i>	23
6.1 Goed vertrokken...	23
6.2 Nog een lange weg af te leggen...	23
<i>7. Achtereenvolgend: een aantal beleidsrotondes</i>	25

8.	<i>Beleidsrotonde ‘Op kamp’</i>	25
8.1	Strategische doelstelling 8.1: kwalitatief hoogstaande jeugdverblijfscentra	25
8.2	Strategische doelstelling 8.2: een kampvriendelijk beleidsklimaat	25
8.3	Strategische doelstelling 8.3: beleid voor eigenaars	26
8.4	Strategische doelstelling 8.4: efficiënte gegevensverzameling	26
8.5	Strategische doelstelling 8.5: informatie op maat	27
9.	<i>Beleidsrotonde ‘Fuiven’</i>	28
9.1	Strategische doelstelling 9.1: scheppen van een positief fuifklimaat	28
9.2	Strategische doelstelling 9.2: vereenvoudiging regelgeving	28
9.3	Strategische doelstelling 9.3: stimulansen voor lokale fuifzalen	29
10.	<i>Beleidsrotonde ‘Sport’</i>	30
10.1	Strategische doelstelling 10.1: ontmoeting jeugd- en sportbeleid	30
10.2	Strategische doelstelling 10.2 openstelling van sportinfrastructuur	30
10.3	Strategische doelstelling 10.3 kwaliteitsvolle jeugdsport	31
11.	<i>Beleidsrotonde ‘Cultuur’</i>	32
11.1	Strategische doelstelling 11.1: diversiteit in cultuurbeleid	32
11.2	Strategische doelstelling 11.2: verdiepen van cultuurparticipatie	32
11.3	Strategische doelstelling 11.3 infrastructuur met oog voor jeugd	33
11.4	Strategische doelstelling 11.4 afstemming jeugdwerk- en cultuurbeleid	33
12.	<i>Beleidsrotonde ‘Mobiliteit’</i>	34
12.1	Operationele doelstelling 12.4.1: veilige en kwaliteitsvolle weginfrastructuur	34
12.2	Operationele doelstelling 12.4.2: meer openbaar vervoer	34
12.3	Operationele doelstelling 12.4.3: grotere verkeersvaardigheid	34
12.4	Operationele doelstelling 12.4.4: maatschappelijk verantwoord rijgedrag	35
12.5	Operationele doelstelling 12.4.5: ordehandhaving	35
12.6	Operationele doelstelling 12.4.6: grotere beleidsbetrokkenheid van de jeugd	35
12.7	Operationele doelstelling 12.4.7: opvang en ondersteuning van verkeersslachtoffers	36
13.	<i>Beleidsrotonde ‘Werkgelegenheid’</i>	37
13.1	Strategische doelstelling 13.1: het dichter bij elkaar brengen van talenten, opleidingen en de arbeidsmarkt	37
13.2	Strategische doelstelling 13.2: getrappt begeleidingssysteem werkzoekenden	38
13.3	Strategische doelstelling 13.3: optimaliseren loopbaanbegeleiding	38
13.4	Strategische doelstelling 13.4: tewerkstelling voor jongeren in de sociale economie	39
14.	<i>Beleidsrotonde ‘Onderwijs’</i>	40
14.1	Strategische doelstelling 14.1: onderwijs voor elk kind: bevorderen van leerlingenparticipatie	40
14.2	Strategische doelstelling 14.2: onderwijs voor elk kind, opstellen leerlingenstatuut	40
14.3	Strategische doelstelling 14.3: evaluatie vakoverschrijdende eindtermen	40

14.4	Strategische doelstelling 14.4: onderwijs voor elk kind, versterking inschrijvingsrecht	41
14.5	Strategische doelstelling 14.5: onderwijs voor elk kind, grotere kostentransparantie	41
14.6	Strategische doelstelling 14.6: onderwijs voor elk kind, de brede school in praktijk	41
14.7	Strategische doelstelling 14.7: onderwijs voor elk kind, een onderwijscontinuüm voor leerlingen met specifieke zorgvragen	42
14.8	Strategische doelstelling 14.8: onderwijs voor elk kind, ook voor de meest kwetsbaren binnen het onderwijs	42
15.	<i>Beleidsrotonde ‘Ruimte’</i>	44
15.1	Strategische doelstelling 15.1: Onderzoek en monitoring	44
15.2	Strategische doelstelling 15.2: Samenwerking ruimtebeleid en jeugdbeleid	44
15.3	Strategische doelstelling 15.3: Participatie in ruimtebeleid	45
15.4	Strategische doelstelling 15.4: Kwaliteitsverhoging leefomgeving	45
15.5	Strategische doelstelling 15.5: Informatie over mogelijkheden	46
16.	<i>Beleidsrotonde ‘Welzijn’</i>	47
16.1	Strategische doelstelling 16.1: voorrang geven aan kinderen	47
16.2	Strategische doelstelling 16.2: armoede bestrijden, investeren in kinderen	47
16.3	Strategische doelstelling 16.3: geen enkel kind uitsluiten	47
16.4	Strategische doelstelling 16.4: zorgen voor elk kind	49
16.5	Strategische doelstelling 16.5: bescherming tegen mishandeling en uitbuiting	49
16.6	Strategische doelstelling 16.6: bestrijding van hiv/aids	50
16.7	Strategische doelstelling 16.7: luisteren naar kinderen en jongeren en hun participatie verzekeren	50
18.	<i>Nieuwe beleidsrotonde: ‘Wetenschap’</i>	51
	<i>DEEL II Jaarlijkse verslaggeving van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris inzake de rechten van het kind 2006</i>	52
	<i>Inleiding</i>	53
	<i>1. Decretale grondslag</i>	53
	<i>2. Inhoud en structuur van het verslag</i>	54
	<i>Horizontaal beleid</i>	56
	<i>1. Stand van zaken</i>	56
	1.1 Coördinerend minister Kinderrechten en Jeugd	56
	1.2 Kindeffectrapportage (KER)	57
	1.2.1 Situering	57
	1.2.2 KER-methodiek	57
	1.2.3 Toezicht op de naleving van de KER	58
	1.2.4 Procedure	59
	1.2.5 Overzicht	60
	1.2.6 Besluit	62
	1.3 Opvolging IVRK	63

1.3.1	Website van de Vlaamse overheid	63
1.3.2	Verspreiding informatiedragers Kinderrechtencommissariaat	64
1.3.3	Het facultatief protocol over kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind	64
1.3.4	Opvolging VN – Kindertop, New York, mei 2002 en aanbevelingen Comité voor de Rechten van het Kind	65
	Verticaal beleid	66
1.	Belang van het kind (art. 3)	66
1.1	Media	66
1.1.1	Vlaamse Regulator voor de Media	66
1.2	Kind en Gezin	67
1.2.1	Kinderopvang	67
	Het grote kinderopvangboek	67
1.2.2	Adoptie	67
1.2.3	Het betrekken van de vader in de dienstverlening van Kind en Gezin	68
1.3	Bezoekruimtes	68
1.4	Jongerenwelzijn	69
2.	Non-discriminatie (art. 2)	70
2.1	Gelijke Kansen in Vlaanderen	70
2.2	Inburgeringsbeleid	71
2.3	Coördinatie Brussel	71
2.4	De Rand	72
2.5	VRT	72
2.6	Kind en Gezin	73
2.6.1	Kinderopvang	73
2.6.2	Preventieve gezinsondersteuning	74
3.	Recht op leven, overleven en ontwikkeling (art. 6)	75
3.1	Milieu & Gezondheid	75
3.2	Milieueducatie	76
3.2.1	Doelgroep jeugdwerk	76
3.2.2	Doelgroep onderwijs	78
3.3	Stedenbeleid	78
3.4	Internationale samenwerking	79
3.4.1	Zuid-Afrika	79
3.4.2	Marokko	79
3.4.3	Ontwikkelingseducatie	80
3.5	Kind en Gezin	80
3.5.1	Preventie van verhoogde loodbloedwaarden bij kinderen woonachtig te Hoboken	80
3.5.2	Kinderopvang	80
	Medische preventie in de kinderopvang	80
3.5.3	Vaccinaties	81
	Vaccinatiebeleid: vaccinnet	81
3.5.4	Ontwikkeling	81
	Medewerking aan het project 'Vlaamse groeicurven'	81
	Uitwerken van het luik opvoeding en ontwikkeling voor de website van Kind en Gezin	82
3.5.5	Opvoedingsondersteuning	82
	Methodieken opvoedingsondersteuning die afgestemd zijn op kansarme gezinnen	82
	Positief ouderschap - Triple P (Positive Parenting Program)	82

Regionale initiatieven	83
3.5.6 Integrale jeugdhulpverlening	83
3.5.7 Varia	83
3.6 Medisch verantwoord sporten	84
4. Participatie (art. 12)	85
4.1 Kindperspectief en onderzoek	85
4.2 Jongerenwelzijn	85
4.3 Stedenbeleid	86
4.4 Recht op informatie	87
4.4.1 VRT-radio	87
4.4.2 VRT- Televisie	87
4.5 Werk en sociale economie	89
4.5.1 Combinatie gezin en arbeid	89
4.5.2 Flexibele kinderopvang	89
4.6 Kind en Gezin	90
4.6.1 Kinderopvang	90
4.6.2 Preventieve gezinsondersteuning	90
<i>Beleidsconclusies</i>	<i>91</i>
<i>1. Situering</i>	<i>91</i>
<i>2. Opvolging beleidsconclusies Jaarlijkse Verslaggeving Kinderrechten 2005</i>	<i>91</i>
<i>2.1 Horizontaal beleid</i>	<i>91</i>
<i>2.2 Verticaal beleid</i>	<i>94</i>
<i>3. Beleidsconclusies Kinderrechten 2006</i>	<i>100</i>

ALGEMENE INLEIDING

De Vlaamse Regering brengt sinds 1999 jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris over de implementatie van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Zo geeft zij uitvoering aan het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind.

In uitvoering van het decreet op het Vlaamse Jeugdbeleid van 29 maart 2002 heeft de Vlaamse Regering haar tweede Vlaams jeugdbeleidsplan (JBP2) op 16 december 2005 goedgekeurd en aan het Vlaams Parlement overgemaakt. Op 19 januari 2006 heeft het Vlaams Parlement in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media hierover een hoorzitting gehouden. Op dezelfde dag en in dezelfde commissie hield het Parlement overigens ook een gedachtewisseling over het jaarverslag Kinderrechten 2005 van de Vlaamse Regering tezamen met het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat.

Bij de parlementaire bespreking van het JBP2 heeft de minister toegezegd jaarlijks een stand van zaken voor te leggen. In uitvoering van het JBP2 is het de bedoeling om deze monitoring van het jeugdbeleidsplan en de verslaggeving Kinderrechten te integreren in een Jaarverslag Jeugdbeleid en Kinderrechten. De Vlaamse Regering heeft de decretale verankering van deze integratie niet willen afwachten om toch al werk te maken van een eerste geïntegreerd jaarverslag. Dit jaarverslag loopt grosso modo van december 2005 tot en met september 2006 voor het eerste deel, 'de jaarlijkse verslaggeving over de doelstellingen van het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan', en van juli 2005 tot en met september 2006 voor het tweede deel, de jaarlijkse verslaggeving inzake de rechten van het kind. De jaarlijkse verslaggeving over de naleving van de rechten van het kind in die landen en regio's waarmee Vlaanderen samenwerkt, werd nog niet geïntegreerd.

Ik kijk uit naar de reacties van de Vlaamse volksvertegenwoordigers, het Kinderrechtencommissariaat, de Vlaamse Jeugdraad en andere kinderrechten- en jeugdorganisaties bij dit verslag.

Ten slotte nodig ik graag mijn collega-ministers uit om aanwezig te zijn bij de bespreking van het bijgaande jaarverslag van de Vlaamse Regering samen met het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat in de parlementaire commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Dit zou alvast recht doen aan het categoriale en horizontale karakter van het kinderrechten- en jeugdbeleid en de betrokkenheid van alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid bij de realisatie van dit jaarverslag.

Bert Anciaux
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

DEEL I

Jaarlijkse verslaggeving

van de Vlaamse Regering
aan het Vlaams Parlement
en de Kinderrechtencommissaris

over de uitvoering van de doelstellingen van het
tweede Vlaams jeugdbeleidsplan

2006

INLEIDING

Deel I van het jaarverslag Jeugdbeleid en Kinderrechten 2006 handelt over de uitvoering van de onderscheiden doelstellingen van het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan (JBP2). Daarbij werd geopteerd voor twee aparte onderdelen: een samenvattende tekst enerzijds en een webgedeelte anderzijds.

Hieronder bevindt zich de tekst die per hoofdstuk en per strategische doelstelling op bondige wijze de verschillende activiteiten overloopt die in 2006 op operationeel vlak plaatsvonden. Om de leesbaarheid van de tekst te vergroten, werd ervoor gekozen om de operationele doelstellingen (op een enkel hoofdstuk na) niet afzonderlijk te vermelden. Op die manier kan op een overzichtelijke manier de voortgang van het jeugdbeleidsplan opgevolgd worden. Een aantal doelstellingen of acties uit het oorspronkelijke plan werd aangepast en een aantal nieuwe acties en doelstellingen werd toegevoegd. Zij werden, in fichevorm, als bijlage bij deze tekst gepresenteerd.

Dit geschreven verslag gaat terug op een meer uitgebreide verslaggeving. Om een gedegen monitoring uit te werken, werden de operationele doelstellingen van het JBP2 onderverdeeld in acties. Deze acties werden op hun beurt in een fichesysteem ondergebracht. De aanspreekpunten Kinderrechten en Jeugdbeleid brachten via dit fichesysteem verslag uit aan het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

Wie een uitgebreider beeld wil krijgen van de acties bij de verschillende beleidsdomeinen en andere jeugdactoren, heeft de mogelijkheid het volledig fichesysteem te raadplegen via de website www.jeugdbeleid.be onder het onderdeel 'Monitoring' van het hoofdstuk Vlaams Jeugdbeleidsplan. Onderstaand verslag is uiteraard ook beschikbaar op dezelfde plek.

Het is belangrijk aan te geven dat het online fichesysteem een voortdurend 'work in progress' is en dat fiches dan ook op regelmatige basis aangepast (zullen) worden.

In functie van volgende verslagen en in functie van de in 2007 voorziene herwerking van het decreet Vlaams Jeugdbeleid dient te worden afgewogen of de timing van de verslaggeving niet dient te worden aangepast. Op dit ogenblik volgt de verslaggeving de parlementaire werkjaren. Het valt te overwegen om de verslaggeving in de toekomst te doen samenvallen met kalenderjaren. Op deze wijze kan de verslaggeving tevens samenvallen met de jaarverslagen van de onderscheiden actoren actief op het vlak van jeugd-, kinderrechten- of jeugdwerkbeleid.

SAMENVATTEND VERSLAG

1. Een decretale basisstructuur voor de integratie van het Vlaams Jeugdbeleid en het Vlaams Kinderrechtenbeleid

Het Tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan stelt vijf strategische doelstellingen voor een vernieuwd beleidskader voor: de integratie van de horizontale invalshoeken, de subsidiekanalen voor de 'horizontale' actoren, de optimalisatie van de beleidsinstrumenten, participatie aan het jeugd- en kinderrechtenbeleid en het opvolgen van internationale verplichtingen. Daarbij worden volgende twaalf operationele doelstellingen geformuleerd.

1.1 Operationele doelstellingen 1.1: integratie strategische instrumenten; 1.3 advisering jeugdbeleid; 1.4 beleidsinformatie; 1.5: verruiming effectenrapportage

Eind 2006 werden de eerste voorbereidingen getroffen voor een aanpassing van het decreet Vlaams jeugdbeleid. De verschillende actoren maakten hun evaluatie van het huidige decreet. Mede op basis van deze evaluatie en blijvend overleg, zal de wijziging van het decreet in 2007 voorbereid worden. Deze wijziging moet leiden tot:

- een grondige integratie van de strategische instrumenten voor het jeugdbeleid en het kinderrechtenbeleid, is noodzakelijk.
- een uitwerking van de uitgangspunten voor de werking van de Vlaamse Jeugdraad
- het uitwerken van een hoofdstuk rond beleidsinformatie. Het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan heeft het in dit verband over de verruiming van de kindeffectrapportage (KER) een **jongeren- en kindeffectrapportage (JoKER)**, de **jeugdmonitor** (die momenteel ontwikkeld wordt door het Jeugdonderzoekplatform). Het zij hierbij opgemerkt dat de Vlaamse Regering de reguleringssimpactanalyse (RIA) als de overkoepelende methodologie van wetsevaluatie beschouwt, waarin overige sectorale of partiële impacttoetsen geïntegreerd moeten worden. Dit moet op termijn ook de bedoeling zijn voor de JoKER.

1.2 Operationele doelstelling 1.2: oprichting reflectiegroep

Onder het voorzitterschap van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd in 2006 beslist om de reflectiegroep Kinderrechten om te vormen tot een **reflectiegroep kinderrechten- en jeugdbeleid**. Tevens werd beslist om in de samenstelling een evenwichtige verdeling te bewerkstelligen tussen overheid (kabinet, coördinatie en aanspreekpunten), onderzoekers, actoren uit het kinderrechtsveld en actoren uit het jeugd(werk)veld. De reflectiegroep zal ook een belangrijke rol spelen in de voorbereiding van het symposium participatie, getrokken door de Vlaamse Jeugdraad (cf. infra).

1.3 1.6: planning en monitoring jeugdbeleid

De Vlaamse overheid wil de **planning en monitoring van het Vlaams jeugdbeleid** decretaal bepalen via het decreet op het Vlaams Jeugdbeleid. Dit document is het eerste Jaarverslag Jeugdbeleid en Kinderrechtenbeleid voor het JBP2. Dit verslag en de online beschikbare fiches per actie uit het plan (www.jeugdbeleid.be) kwamen tot stand via een bevraging van zowel actoren uit het middenveld als van de ambtelijke aanspreekpunten. Begin 2007 wordt een evaluatie gemaakt van de huidige werkwijze zodat eventuele noodzakelijke aanpassingen ook in de aanpassing van het decreet kunnen opgenomen worden. Gezien de jaarlijkse verslaggeving over de naleving van de rechten van het kind in die landen en regio's waarmee de Vlaamse Gemeenschap een exclusief en decretaal goedgekeurd samenwerkingsakkoord heeft gesloten, zoals decretaal vereist, in maart 2006 aan het Vlaams Parlement werd overgemaakt, werd er in dit verslag geen extra hoofdstuk 'internationaal' opgenomen.

1.4 Operationele doelstelling 1.7: het parlement actief betrekken

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel zal als coördinerende minister voor Jeugd en Kinderrechten dit verslag na de mededeling aan de Vlaamse Regering aan het **Vlaams Parlement** en het Kinderrechtencommissariaat, dat ingebed is in het Vlaams parlement, overmaken.

1.5 Operationele doelstelling 1.8: subsidiëring kinderrechteninitiatieven

In 2006 werd gewerkt aan een **stroomlijning** van de verschillende **subsiestromen**. Na de subsidieoproep van de minister van Jeugd, vanuit zijn bevoegdheid voor de coördinatie van het kinderrechtenbeleid, werd in een eerste beweging beslist om 6 kinderrechtdossiers goed te keuren. Het gaat hier bij om de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen, het Centrum voor de Rechten van het Kind en het Centrum voor Mensenrechten aan de Universiteit Gent, het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, de Kinder- en Jongerentelefoon, de Kinderrechtswinkels en Unicef België. Daarnaast verhuisden de Kinder- en Jongerentelefoon en de Kinderrechtswinkels in afspraak met de Vlaamse minister van Welzijn vanaf 1 juli 2006 van Kind en Gezin naar Jeugd. In omgekeerde richting werden de middelen voor het project 'provinciale coördinatie opvang kinderen, slachtoffer van een schokkende gebeurtenis' overgezet van Kinderrechten naar Welzijn.

De decretale verankering van de subsidies Kinderrechten zal in het kader van de voorbereiding in 2007 van de wijziging van het decreet Vlaams jeugdbeleid meegenomen worden.

1.6 Operationele doelstelling 1.9: aanduiding 'aanspreekpunten kinderrechten en jeugd'

Op 1 april 2006 trad de hervorming van de Vlaamse overheid 'Beter Bestuurlijk Beleid' effectief in voege. Als gevolg daarvan moesten ook de ambtelijke **aanspreekpunten kinderrechten- en jeugdbeleid** opnieuw **aangeduid** worden. Op 1 september 2006 besliste de Vlaamse Regering om een aanspreekpunt aan te duiden in elk van de dertien departementen en in zeventien agentschappen die

strategisch zijn voor kinderen en jongeren. Verder werd ook aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie gevraagd een aanspreekpunt aan te duiden. De VRT werd bereid gevonden om opnieuw een aanspreekpunt aan te duiden. Deze aanspreekpunten leverden een aanzienlijke bijdrage voor dit eerste verslag. Na de geplande evaluatie begin 2007, zal onderzocht worden of er eventueel nog bijkomende aanspreekpunten dienen aangeduid te worden.

1.7 Operationele doelstelling 1.10: coördinatie via het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Het **Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media** werd in 2006 versterkt met de komst van een beleidsmedewerker jeugd en de overplaatsing van de kinderrechtencoördinator. Op die manier beschikt het over de middelen om het jeugd- en kinderrechtenebeleid op administratief niveau te coördineren en beide invalshoeken te integreren. Het departement is op die manier verantwoordelijk voor het ‘smeden’ van banden tussen de verschillende beleidsdomeinen en draagt aldus bij tot de uitbouw van een categoriaal kinderrechtene- en jeugdbeleid.

1.8 Operationele doelstelling 1.11: nationale commissie kinderrechten

Reeds op 24 februari 2006 heeft Vlaanderen het samenwerkingsakkoord tussen de bevoegde Belgische overheden over de oprichting van de **Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind** goedgekeurd. Pas op 10 november 2006 werd de **goedkeurende akte voor de Nationale Commissie kinderrechten** gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad nadat het akkoord door alle overheden goedgekeurd was. Op dit moment wordt gewerkt aan de uitvoering van het akkoord met inbegrip met het oog op de start van de werkzaamheden van de commissie in het voorjaar 2007. De Vlaamse overheid heeft op de begroting van 2007 een bedrag voorzien van 50.000 euro¹.

1.9 Operationele doelstelling 1.12: internationale verplichtingen

Wat betreft de **internationale verplichtingen** werden in 2006 de eerste voorbereidingen getroffen voor het vijfjaarlijkse rapport van België over de toepassing van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind. Om het belang van deze rapportage te onderstrepen, besloot de Vlaams minister van Jeugd en tevens coördinerend minister voor het kinderrechtenebeleid de Vlaamse bijdrage eerst ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor te leggen. Zo wordt de betrokkenheid van de andere ministers verhoogd en de categoriale aard van het kinderrechtenebeleid benadrukt.² In het kader van het vijfjaarlijkse rapport en de opvolging van de aanbevelingen, bespeelt de Kinderrechtenecoalitie jaarlijks een thema. In 2006 was dat ‘Geweld tegen het kind’.

¹ Begin 2007 formuleerde de Vlaamse Regering een coherent antwoord met betrekking tot alle voorliggende vragen aangaande de opstart van de commissie. Dit antwoord spreekt zich uit over het budget voor de werkingsperiode 2007-2009, de vertegenwoordigers met raadgevende stem van de Vlaamse administratie, de vertegenwoordigers met effectief stemrecht, de kandidaat-voorzitter en ondervoorzitter.

² Op 9 november organiseerde de Vlaamse overheid, in samenwerking met L’Observatoire de l’Enfance, la Jeunesse et de l’Aide à la Jeunesse, het Ministerie van de Franse Gemeenschap, de Kinderrechtenecoalitie en de Coordination des ONG pour les Droits de l’Enfant een Studiedag over de Rechten van het Kind in België.

Ook de initiatieven in het kader van de Europese Unie werden opgevolgd, ondermeer in de werkgroep “Europe de l’Enfance” en via de Mededeling van de Europese Commissie van 4 juli 2006 “Naar een EU-strategie voor de rechten van het kind’ van 4 juli 2006”.

Voor meer informatie over de internationale verplichtingen zoals de opvolging van de VN-Kindertop en de aanbevelingen van het Comité voor de Rechten van het Kind, verwijzen we naar het hoofdstuk Horizontaal Beleid in deel 2 van dit verslag (p.56).

2. Jeugdwerkbeleid

2.1 Strategische doelstelling 2.1: kwaliteitsverhoging van het jeugdwerk

De kwaliteit van het jeugdwerk begint met de **vorming** en opleiding van haar **jeugdwerkers**. De Vlaamse overheid blijft hier aandacht aan besteden via de homologisering van de vormingsattesten. Daarenboven werden in 2006 de internationale ontwikkelingen opgevolgd rond attestering en de erkenning van verworven competenties (EVC). Dit zal ook in de volgende jaren nauwgezet gebeuren, met de nodige terugkoppeling naar de sector. In het platform Kadervorming, dat getrokken wordt door het Steunpunt Jeugd, werkt men momenteel aan een tekst over de hervorming van de attesten.

Het decreet op het Vlaamse jeugdbeleid legt de kerntaken van het Steunpunt Jeugd vast: de praktijkontwikkeling, de praktijkondersteuning en het informeren van de jeugd(werk)sector. Door de koppeling van deze taken aan resultaats- en inspanningsindicatoren in een beheersovereenkomst, kan en zal de Vlaamse overheid toezien op de correcte uitvoering ervan.

Door een verhoging van de budgetten in 2006 en 2007 voor de luiken ‘participatie en informatie’ en ‘jeugdcultuur’ van het decreet Vlaams Jeugdbeleid, wil de Vlaamse overheid de reeds aanwezige **diversiteit** van het **jeugdwerkenaanbod** waarborgen en de verdere verrijking ervan stimuleren (cf. infra).

Uit het onderzoek dat in opdracht van de Vlaamse overheid door de VUB werd uitgevoerd naar de impact van de commercialisering van de leefwereld van jongeren op het jeugdwerk in Vlaanderen, blijkt dat jongeren anno 2006 steeds meer betaald werk (via o.a. studentenjobs) gaan zoeken en doen. Dat wil niet zeggen dat zij hierdoor hun engagementen in het vrijwilligerswerk zomaar opgeven. Het stoppen met vrijwilligerswerk in de jeugdsector heeft nog steeds te maken met bepaalde transitie-momenten (einde secundair onderwijs, ...) in het leven van deze jongeren, veeleer dan met een gebrek aan tijd. Een andere belangrijke conclusie is dat **nét** die jongeren die aan vrijwilligerswerk doen, ook het meest kans maken om vakantiewerk of een studentenjob op te nemen. Jongeren die actief zijn binnen de organisatie van jeugdwerk, blijken een zeer actief vrijetijdspatroon te hebben.

De Vlaamse overheid leverde in 2006 diverse inspanningen om het **vrijwilligerswerk** in het algemeen te **ondersteunen** (18% meer middelen voor het landelijk georganiseerd jeugdwerk voor de periode 2007-2009) en te vrijwaren van restrictieve of overbodige regels (er moet geen organisatienota ondertekend worden, duidelijke communicatie over fiscale aftrekbaarheid, het initiatief www.samenvereenvoudigen.be).

Vooralsnog is er nog geen onderzoek gebeurd naar een **afstemming** van de onderwijscurricula op de brede cultuursector en het jeugdwerk in het bijzonder. Een in 2006 in het beleidsdomein Onderwijs en Vorming uitgevoerde inventaris van de verschillende stages in het onderwijs kan het vertrekpunt zijn voor studie- en overlegmomenten tussen de verschillende actoren. Anderzijds is voorafgaand een nauwgezette denkoefening gewenst naar de wenselijkheid van een dergelijke afstemming. Vraag is of het niet de verscheidenheid van het sociaal-culturele werk is, die een concrete afstemming bemoeilijkt en zelfs ongewenst maakt.

2.2 Strategische doelstelling 2.2: grotere toegankelijkheid jeugdwerk

De conclusies uit het bovenvermelde onderzoek naar de commercialisering van de leefwereld van jongeren, bevestigen de kracht van het vrijwilligerswerk maar houden tegelijkertijd een opdracht tot reflectie in voor een Vlaamse overheid die strategieën wil uitwerken om het **vrijwilligerswerk te stimuleren** bij die **doelgroepen** die er nauwelijks deel aan nemen. In zijn zoektocht naar de identiteit van het jeugdwerk³, stelde Filip Coussée vast dat de emancipatorische kracht van het jeugdwerk niet voor iedereen geldt, maar volgens bestaande maatschappelijke breuklijnen loopt. Jeugdwerk verruimt de leefwereld van de jongeren, maar wel enkel binnen de eigen sociaal-culturele groep. Allochtone jongeren, BSO-jongeren en maatschappelijk kwetsbare jongeren voelen zich daardoor vaak uitgesloten wat betreft het traditionele jeugdwerk in Vlaanderen. De leidraad 'Diversiteit in het Gemeentelijk Jeugdbeleid' (onder redactie van de Afdeling Jeugd van het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen), moet alvast op het lokaal niveau, inspirerende voorbeelden en methodes aanreiken om werk te maken van een meer divers gerichte aanpak. Daarnaast wordt toegankelijkheid nu reeds als een criterium gehanteerd bij de beoordeling van de dossiers 'experimenteel jeugdwerk' en 'participatie en communicatie'.

Binnen het diversiteitsdenken van de Vlaamse overheid gaat specifieke aandacht uit naar mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond. Het jeugdwerk wordt daarom eveneens betrokken bij het actieplan interculturalisering. Dit leidde ondermeer tot de oprichting van het Platform Interculturaliseren dat ondersteund wordt door het Steunpunt Jeugd (zie ook hoofdstuk 5). Zowel via dit actieplan als het aangekondigde participatiedecreet zal gezocht worden naar andere vormen van jeugdwerk die aantrekkelijk zijn voor deze doelgroepen, aansluiten bij hun leefwereld en tegelijk 'leefwereldverbredend' werken.

De Vlaamse overheid blijft bovendien, in een samenwerking tussen de beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd, Sport en Media enerzijds en Werk en Sociale Economie anderzijds, steun verlenen aan vormings- en tewerkstellingstrajecten binnen de eigen niet-commerciële vrijetijdssector. De Vlaamse overheid blijft geloven in het belang van 'voorbeeldfuncties' die andere jongeren uit de verschillende kansengroepen kunnen stimuleren tot deelname aan het aanbod.

2.3 Strategische doelstelling 2.3: actualisering beleidsinstrumenten

In 2006 werd er op verschillende vlakken gewerkt aan de actualisering van de beleidsinstrumenten. De meest ingrijpende veranderingen gebeurden voor het **decreet houdende het gemeentelijk, intergemeentelijk en provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid**. Zoals aangekondigd in het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan werd gewerkt aan een actualisering van het decreet én aan een administratieve vereenvoudiging. Daardoor werd het jeugdbeleidsplan dat zowel gemeenten als provincies moeten opstellen herleid van acht naar twee meer omvattende hoofdstukken die elk een prioriteit krijgen. Het gaat om een hoofdstuk 'jeugdwerkbeleid', met als prioriteit jeugdwerkinfrastructuur, en een evenwaardig hoofdstuk 'jeugdbeleid', met als prioriteit jeugdinformatie. Een andere belangrijke aanpassing is de invoering van een financieel overzicht dat jaarlijks een stand van zaken en een prognose voor het volgende jaar moet geven. Deze aanpassingen moeten het de lokale jeugddiensten mogelijk maken efficiënter te werk te gaan en op die manier meer werk te kunnen maken van de uitvoering van hun beleidsplan. Het decreet introduceert ook een

³ Coussée F. (2005). *De identiteit van het jeugdwerk als pedagogisch aanbod. Onderzoek naar de betekenis van het jeugdwerk in de vrije tijd van jeugdigen*. Proefschrift ingediend tot het behalen van de graad van Doctor in de Pedagogische Wetenschappen, UGent.

nieuwe bestuursverhouding tussen de Vlaamse overheid en het lokale bestuur. De Vlaamse overheid gaat er van uit dat de lokale besturen de nodige verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van de jeugdwerkinitiatieven en de kinderen en jongeren op hun grondgebied. De Vlaamse overheid komt maar tussen wanneer er vanuit een plaatsbezoek of een klacht indicaties zouden zijn dat het jeugd(werk)beleid toch niet zo goed zou verlopen als verondersteld. De documenten en de bewijsstukken die de gemeente- en provinciebesturen moeten aanleveren dienen in eerste instantie het lokale interactieve proces ten goede te komen en dienen pas in tweede instantie als controle-instrumenten. De gemeente- en provinciebesturen krijgen hierdoor meer autonomie dan ooit om hun jeugd(werk)beleid uit te tekenen en te implementeren.

Voor de actualisering van het **decreet op het Vlaams Jeugdbeleid** en het **decreet jeugdverblijven, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ**, werden in 2006 de eerste voorbereidingen getroffen. Daarbij werd telkens aan het middenveld een evaluatie van de huidige decreten en een insteek voor de actualisering gevraagd. Vertrekpunt voor beide actualisering is het JBP2. Beide decreten zouden in 2008 in het Vlaams Parlement ingediend moeten worden.

De wens tot **administratieve vereenvoudiging** van de jeugdwerksector wordt ter harte genomen door de Vlaamse overheid. Naast de hierboven reeds vermelde initiatieven zoals www.samenvereenvoudigen.be, werd een administratieve lastenmeting opgezet (een samenwerking van de Afdeling Jeugd van het Agentschap voor Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, een consultancybedrijf en de Kenniscel Wetsmatiging van het Departement Bestuurszaken) waarvan de resultaten in 2007 bekend zullen zijn en waarmee rekening zal gehouden worden bij de aanpassingen van het decreet op het Vlaams Jeugdbeleid.

Na een nauwkeurige analyse werd beslist om de subsidiëring van **vrijtijdsinitiatieven voor personen met een handicap** niet over te hevelen naar het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media. In 2007 wordt gezocht naar een herijking van het beleidskader binnen het domein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

2.4 Strategische doelstelling 2.4: een betere ondersteuning

Via de beheersovereenkomst met het Steunpunt Jeugd en de subsidieovereenkomst met de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en –consulenten (VVJ) werkt de Vlaamse overheid aan haar faciliterings- en ondersteuningsbeleid. Op die manier worden **de visie- en praktijkontwikkeling, de visie- en praktijkondersteuning en de informatie** aan de jeugdwerksector op zowel het Vlaams niveau als op het lokale niveau (via de jeugddiensten) verzekerd.

Voorts werden voor de volgende jaren **extra middelen** voorzien voor de eigen **infrastructuur** van de Vlaamse overheid (bijvoorbeeld via het masterplan voor de Hoge Rielen). De aanpassing op het decreet lokaal jeugdbeleid continueert de mogelijkheid om via de prioriteit (jeugdwerkinfrastructuur) extra middelen te verkrijgen.

Binnen het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media zijn zowel het **Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen** (meer specifiek de Afdeling Jeugd) als het **Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media** actief betrokken bij het jeugdbeleid en het JBP2. Terwijl het agentschap zich concentreert op de uitvoering van een sectoraal vrijetijdsbeleid voor kinderen en jongeren via ondermeer de subsidiëring en **monitoring** van het landelijk georganiseerd jeugdwerk en het jeugdbeleidsplan van de gemeenten en provincies, werkt het departement aan het kinderrechten en - jeugdbeleid in brede, horizontale (of categoriale) zin. De twee entiteiten communiceren op regelmatige basis, werken ondermeer via de vernieuwing van het Cijferboek Jeugd aan een gerichte monitoring en proberen het categoriale aspect binnen het eigen beleidsdomein te ontwikkelen door nauwe samenwerking met de andere agentschappen.

3. Jeugdinformatie

3.1 Strategische doelstelling 3.1: kwaliteitsvolle informatie

Nadat in de voorbije jaren reeds een aantal aanzetten werden gegeven voor een kwaliteitsvolle beleidsaanpak voor jeugdinformatie, werd in 2006 een belangrijke stap vooruit gezet met de oprichting van het **Vlaams Informatiepunt Jeugd**. Het VIP is momenteel nog in volle opbouw en totnogtoe was de uitbouw van een vzw-structuur prioritair. In 2007 dient de omslag naar inhoudelijke verwezenlijkingen gemaakt te worden. De Vlaamse overheid moet er – o.a. via de beoordeling van de beleidsnota – op toezien dat het VIP een nauwkeurige omgevingsanalyse maakt die een beeld geeft van het huidige informatieaanbod én de bestaande informatiebehoeften bij kinderen en jongeren. Vanuit dit kader moet het VIP werk maken van de coördinatie van de jeugdinformatie in Vlaanderen.

Daarbij dient gewezen op enkele belangrijke aandachtspunten:

- De *participatieve en vraaggestuurde invulling* van het informatiebeleid moet blijvend een aandachtspunt blijven.
- De uitbouw van een *jeugdinformatienetwerk* moet zo spoedig mogelijk voortgezet worden. Zoals blijkt uit de verslaggeving is de werking rond de *Jongereninformatiepunten* (JIP's) op een lager pitje komen te staan. Daarom zal het VIP, dat vanaf nu de JIP's aanstuurt, een gerichte communicatie moeten opzetten om de werking van het netwerk te continueren en te stimuleren. Het VIP moet daarenboven werk maken van een kwaliteitsvolle uitbreiding van de JIP's.
- Zoals gesteld in het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan, is informatie bij uitstek een *beleidsdomeinoverschrijdend* gegeven. Daarom zal het VIP ook moeten werken aan het coördineren van informatie uit – onder andere – de welzijns- en onderwijsvoorzieningen.

De **Vlaamse overheid** bestendigt haar inspanningen op het vlak van jeugdinformatie in haar decreten en uitvoeringsbesluiten. Door bij het hoofdstuk 'jeugdbeleid' van de lokale jeugdbeleidsplannen van jeugdinformatie een prioriteit te maken, worden de gemeenten ertoe aangezet om te werken aan een kwaliteitsverhoging van het informatieaanbod. Daarbij zijn participatie van kinderen en jongeren bij de ontwikkeling van het aanbod en een ruimere verspreiding onder specifieke doelgroepen prioritair. Bovendien werd gewerkt aan een brochure rond goede praktijken die als inspiratie kunnen dienen voor lokale besturen. Het is de bedoeling dat het VIP vanaf 2007 een belangrijke rol speelt in de begeleiding van lokale besturen op het vlak van jeugdinformatiebeleid.

Een bijkomende actie (zie de bijkomende actie 3.1.1.4 in bijlage) was het beschikbaar maken van jeugdinformatieinstrumenten voor drie leeftijdscategorieën (< 12 jaar, 12-15 jaar, > 15 jaar). Deze gidsen zijn een uitgave van een samenwerkingsverband van CJP, Delta vzw, In Petto, Jeugdwerknet, vzw Kinder-en Jongerentelefoon en Kinderrechtswinkels vzw. Zij werden eind 2006 in drukvorm beschikbaar gemaakt en tegelijkertijd werden drie websites opgestart: : www.kidsgids.be, www.life1215.be en www.jongereninformatie.be.

Een **bijkomende operationele doelstelling** kan toegevoegd worden aan deze strategische doelstelling (zie de bijkomende fiche OD 3.1.3 in bijlage). Zoals de inleiding van het hoofdstuk in het JBP2 al stelt, wordt er naast informatie *voor* de jeugd, ook belang gehecht aan **informatie over de jeugd**. Overigens vraagt ook het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK) gegevens rond de leefwereld van kinderen te verzamelen. Daarom wil de Vlaamse overheid op een systematische en

structurele manier gegevens over de leefsituatie van kinderen en jongeren verzamelen en engageert zij er zich toe om daarbij rekening te houden met het perspectief van kinderen en jongeren zelf.

3.2 Strategische doelstelling 3.2: niet-betuttelende informatie

De twee kamers van de recent opgestarte Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) zullen instaan voor het algemeen toezicht en de sanctionering van de media in Vlaanderen enerzijds (algemene kamer) en de journalistieke deontologie, discriminatie en de lichamelijke, geestelijke en zedelijke bescherming van minderjarigen anderzijds (kamer van deontologie en ethiek). Het is aan de Vlaamse Regering om de werking van de VRM te evalueren aan de hand van de beheersovereenkomst.

De Vlaamse overheid onderzocht in 2006 de mogelijkheid om een kijkwijzersysteem op te zetten. Hiervoor blijken een aantal wetsaanpassingen van de Bijzondere Wet nodig te zijn. De Vlaamse Regering moet en zal hiervoor blijvend ijveren in haar overleg met de andere overheden. Eind 2006 besloot zij daarom één en ander opnieuw aan te kaarten op het overlegcomité.

3.3 Strategische doelstelling 3.3: goede overheidsinformatie

Het is een continue opdracht van de Vlaamse overheid om te werken aan kwaliteitsvolle informatieverstrekking voor kinderen en jongeren. Zowel het hanteren van de Eyrica-principes als een goede samenwerking met het Vlaams Informatiepunt Jeugd zijn blijvende aandachtspunten, ook voor de toekomst. Binnen het kader van goede overheidsinformatie kan verder gewezen worden op de initiatieven binnen de integrale jeugdhulp in het kader van het decreet rechtspositie en met name de brochures die werden verspreid voor respectievelijk de -12 jarigen en de +12 jarigen.

4. Participatie

4.1 Strategische doelstelling 4.1: de Vlaamse Regering betreft de jeugd

Participatie van kinderen en jongeren in zowel de betekenis van **deelnemen** als **deelhebben** is een belangrijk aandachtspunt doorheen het hele Vlaamse jeugdbeleidsplan. Het wordt dan ook beschouwd als één van de rode draden doorheen dit verslag.

Hoewel de **Vlaamse Jeugdraad** reeds enkele jaren adviezen uitbrengt, op vraag van de Vlaamse overheid én uit eigen beweging, en verscheidene ministers deze bijdrage van de Jeugdraad daadwerkelijk ter harte nemen, is er van een meer structurele samenwerking tussen de kabinetten en de Vlaamse Jeugdraad niet altijd sprake. In 2007 kan werk gemaakt worden van een bilateraal afsprakenkader waarbij de verschillende kabinetten overleggen met de Vlaamse Jeugdraad. De Vlaamse Regering moet het zich nog meer eigen maken om bij strategische beleidsinitiatieven de inbreng en belangen van kinderen en jongeren na te gaan.

Naast de consultatie van de Vlaamse Jeugdraad, dient het gebruik van de kindereffectenrapportage (KER) als belangrijk hulpmiddel beschouwd te worden. In 2006 werden 6 KER's uitgevoerd (zie hoofdstuk 1.2.5 uit het hoofdstuk Horizontaal beleid van deel 2 van dit verslag, pXXX). In 2007 zal er bovendien gewerkt worden aan een uitbreiding van deze kindereffectenrapportage tot een jongeren- en kindereffectenrapportage (JOKER).

Hoewel een merendeel van haar adviezen uit 2006 zich toespitsten op aspecten van het sectorale jeugdbeleid, stelt de Vlaamse Jeugdraad vast dat zij steeds meer geconsulteerd wordt in het kader van het brede jeugdbeleid. De Vlaamse Jeugdraad bespreekt deze uitnodigingen om te zetelen in adviesraden en overleggroepen uitvoerig op de bilaterale gesprekken die zij met verschillende ministers heeft.

Met haar plan voor een **symposium rond participatie** in 2007, waarbij alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid betrokken worden, neemt de Vlaamse Jeugdraad alvast een belangrijke stap in de richting van het creëren van een 'automatische' reflex en structurele verankering van de inbreng van kinderen en jongeren. Dit symposium mag geen eindpunt betekenen, maar moet veeleer de aanzet zijn tot de ontwikkeling van een repertorium van 'good practices' waarvoor pilootprojecten kunnen opgezet worden. Een dergelijk repertorium en de blijvende 'aandacht' van de Vlaamse Jeugdraad zullen op die manier bijdragen tot een vergroting van het belang van participatie van kinderen en jongeren op *alle* beleidsvlakken.

Op het vlak van participatie in de betekenis van *deelnemen* ten slotte, kondigde minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel Ancliaux begin december 2006 aan werk te willen maken van een '**participatiedecreet**'. Dit flankerende decreet, waarvan de operationalisering gepland is voor begin 2008, moet het maatschappelijke en centrale belang van participatie in het cultuur, sport én jeugd verankeren en duurzaam maken. Daarbij zal gewerkt worden aan het slechten van drempels voor participatie bij specifieke doelgroepen (personen in armoede, personen met een handicap, gedetineerden, mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond, ...). Er wordt gewerkt aan het toeleiden van deze mensen *naar* het bestaande aanbod in de domeinen cultuur, jeugd en sport, aan het *naar hen* brengen van dit *aanbod* én tegelijkertijd aan het respecteren van hun *eigen aanbod* en uitingen.

4.2 Strategische doelstelling 4.2: lokale en bovenlokale participatie

In 2006 werd een aantal belangrijke initiatieven genomen op het vlak van lokale participatie van jongeren. De overheid gaf opdracht voor een **uitgebreid onderzoek** naar de participatie van kinderen en jongeren in en aan het lokale beleid. Dit onderzoek, uitgevoerd door de Hogeschool Gent en de Universiteit Gent, wordt binnenkort gepubliceerd en zal verscheidene aanbevelingen bevatten voor zowel lokale besturen als de Vlaamse overheid. Deze aanbevelingen verdienen aandacht en zullen desgevallend opgenomen worden in het JBP2

Meer praktische aanbevelingen en tips konden de lokale jeugddiensten en besturen terugvinden in het **handboek 'Weet ik veel!'** (Uitgeverij Politeia, 2006) dat een blijvend instrument wil zijn in het werken aan de deelname aan het beleid van kinderen en jongeren. Daarnaast stond het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen in 2006 in voor de publicatie van een **'leidraad diversiteit'** waarin aandacht wordt geschonken aan de participatie van maatschappelijk kwetsbare groepen in het lokale (verenigings)leven. Deze leidraad schetst op een heldere wijze de wettelijke context en daagt zowel de lokale jeugddiensten als de andere actoren uit het lokale jeugdnetwerk (schepen, jeugdwerk, ...) uit om op een creatieve manier aan de slag te gaan met de gegeven voorbeelden en zo te werken aan het verlagen van de drempels voor specifieke doelgroepen.

In het najaar van 2006 heeft de Vlaamse overheid de continuering proberen te verzekeren voor de ondersteuning van de lokale jeugdraden door deze opdracht toe te wijzen aan het Steunpunt Jeugd. Gezien heel wat jeugdraden na de recente gemeenteraadsverkiezingen opnieuw samengesteld moeten worden en er nieuwe lokale jeugdbeleidsplannen opgesteld moeten worden, is het van groot belang dat het steunpunt deze ondersteuning kan bieden. Daarnaast moeten het Steunpunt Jeugd en de Vlaamse overheid onderzoeken hoe de toekomstige ondersteuningsstructuur voor de lokale beleidsparticipatie van kinderen, jongeren en het jeugdwerk er vanaf 2009 moet uitzien. Dat de beleidsaanbevelingen uit bovenvermeld onderzoek hierbij een belangrijke bron van informatie zullen zijn, staat buiten kijf.

5. Diversiteit

Diversiteit was in 2006 op meerdere momenten onderdeel van een ruim maatschappelijk debat dat verder ging dan de vaak sombere berichtgeving over allochtonen in onze samenleving. De Vlaamse overheid sprak zich op verscheidene momenten expliciet uit over haar standpunten ten opzichte van dit maatschappelijk gegeven.

5.1 Strategische doelstelling 5.1: diversiteitsbeleid voor cultuur, jeugdwerk en sport

Het beleidsdomein Cultuur, Jeugd en Sport nam met de voorstelling van het traject “interculturaliseren” in februari 2006 een voortrekkersrol. Dit resulteerde in een actieplan dat o.a. de aanpassingen van de decreten omvat alsook een uitbreiding van de aandacht voor diversiteit (op etnisch-cultureel vlak maar ook wat betreft bijvoorbeeld kansarmoede) binnen de verschillende subsidiekanalen. Bovendien werden – zoals reeds in het vorige hoofdstuk aangehaald – de eerste voorbereidingen getroffen voor de ontwikkeling van een participatiedecreet dat er op gericht is specifieke doelgroepen beter naar het aanbod toe te leiden maar ook omgekeerd het aanbod aantrekkelijker te maken voor deze groepen én tegelijk aandacht te ontwikkelen voor het aanbod van deze groepen zelf. Daarnaast legde de Vlaamse Regering in haar nieuwe convenanten (2006-2008) met de integratiecentra opnieuw de nadruk op de toegankelijkheid van het jeugdwerk. De integratiediensten moeten de jeugddiensten ondersteunen om initiatieven of toeleidingsprojecten te ontwikkelen waardoor meer allochtone jongeren hun weg vinden naar het reguliere jeugdwerk.

Het is nu van belang dat deze nieuwe of uitgebreide mogelijkheden goed gecommuniceerd worden aan de verschillende belanghebbenden én dat zij gemotiveerd en ondersteund worden om de stappen te zetten naar deelname aan het cultuur-, jeugd- en sportleven in Vlaanderen. Daarbij zal het zaak zijn verder te werken aan het slechten van drempels en het wegwerken van vooroordelen zowel bij overheid, het middenveld als de spelers op het veld. Uit een eerste verzameling van ‘good practices’ (ondermeer terug te vinden de leidraad ‘Diversiteit in het Gemeentelijk Jeugdbeleid’) blijkt dat er tal van inspirerende voorbeelden zijn (ook in het jeugdwerk) die de betrokken partijen kunnen inspireren om niet te verzanden in stervale discussies rond definiëring, maar daadwerkelijk actie te ondernemen.

De campagne “All Different, All Equal” toont bovendien aan dat men ook op Europees niveau, binnen de Raad van Europa, rond het diversiteitsthema wil blijven werken met kinderen en jongeren.

Toch bleek uit recente studies dat het bijzonder moeilijk blijft om bepaalde doelgroepen te betrekken bij het jeugdwerk. Het besef dat dit een werk van lange adem zal zijn, veeleer dan een éénmalige ingreep, moet algemeen ingang vinden. Tegelijkertijd zullen creativiteit, vindingrijkheid en luisterbereidheid belangrijke kernwoorden blijven in de aanpak van deze problematiek.

5.2 Strategische doelstelling 5.2: diversiteit in andere beleidsdomeinen

In de andere beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid worden eveneens inspanningen geleverd om *alle* kinderen en jongeren in Vlaanderen te betrekken bij de verschillende beleidsinitiatieven en dus bij uitbreiding de maatschappij. Dit gaat van het werken aan de mogelijkheden rond budgetreizen, het aanbieden van vakanties voor kansarmen en het aanreiken van vrouwelijke rolmodellen in de

wetenschaps- en techniekwereld tot meer structurele maatregelen in het onderwijs en het werken aan diversiteit op de werkvloer zowel in de private sector als bij de Vlaamse overheid zelf. Het spreekt voor zich dat vooral deze laatste twee aspecten uitgebreid aandacht kregen. Uit het maatschappelijke debat en dit verslag blijkt dat er op deze vlakken nog werk aan de winkel is. Bij de Vlaamse overheid blijken beduidend minder allochtonen te werken dan in de private sector en de centra voor loopbaandienstverlening hebben het moeilijk om allochtonen toe te leiden naar hun werking. Een recent OESO-rapport wijst voorts op de grote achterstand van allochtone leerlingen in België ten opzichte van andere landen in Europa.

De Vlaamse overheid ijvert daarom in een eerste beweging naar meer kennis omtrent de eigenlijke diversiteit binnen bedrijven (zowel privé als bij de overheid) en stelde daarom een voorstel tot etnische registratie voor dat bedrijven op een anonieme manier (via de rijksregisternummers) moet toelaten hun wervingsbeleid te toetsen.

Ten tweede legt de Vlaamse overheid zichzelf streefcijfers op waarbij er tegen 2010 33% vrouwen in het middenkader moeten werken, en tegen 2015 33% in het topkader, tegen 2015 4% allochtonen en 4,5% personen met een handicap bij de Vlaamse administratie moeten werken. Dit zijn bijzonder ambitieuze cijfers. Daarom zal er moeten nagedacht worden over het imago van werken bij de Vlaamse overheid, over de manier van bekendmaking van vacatures én de wervingsprocedure via algemene examens. Het beleidsdomein Bestuurszaken, en met name de dienst Emancipatiezaken, heeft met "Wervend Werven van Kansengroepen" een plan klaar om de instroom van kansengroepen te vergroten. Daarin gaat specifieke aandacht uit naar startbanen, stageplaatsen, werkervaringsplaatsen, vervangingscontracten en studentenjobs. We pleiten ervoor dat hierbij ook kansen gecreëerd worden voor jonge werkzoekenden uit kansengroepen. De eerste ervaring op de arbeidsmarkt tekent vaak de gehele verdere loopbaan.

Dat er weinig mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond worden aangeworven, heeft vaak te maken met een taalachterstand. Het onderwijs heeft daarom een belangrijke taak te vervullen. Minister van Onderwijs Vandenbroucke gaf al enkele aanzetten met onder andere zijn taalnota. Daarnaast werd een diversiteitsproject in de lerarenopleiding opgezet. Deze acties moeten goed ondersteund en opgevolgd worden. Een belangrijk aspect in het onderwijs aan allochtonen lijkt de omgang met de ouders te zijn. Die zijn – in tegenstelling tot wat vaak beweerd wordt – wel degelijk begaan met de opleiding van hun kinderen, maar vaak bestaat er nog een te grote kloof met de school. Scholen moeten durven deze kloof te overbruggen en manieren te zoeken om rechtstreeks in contact te komen met ouders om hen op die manier te informeren over de manier waarop hun kinderen onderwijs krijgen.

6. Internationaal

6.1 Goed vertrokken...

Wie de fiches rond het hoofdstuk internationaal bestudeert, komt tot de vaststelling dat er in 2006 heel wat gebeurd is op het vlak van de stimulering van internationale en interculturele contacten voor jongeren. De Vlaamse overheid zorgde voor de uitbouw van het **kleinbudgettoerisme** via de opzet van een actieplan en de renovatie van het **jeugdherbergenaanbod**. Verder verkregen zes landelijke jeugdwerkverenigingen bijkomende subsidies omdat zij hun **internationale werking als een prioriteit** naar voren schoven. Daarnaast wordt er via **CD47** gewerkt aan een gecoördineerde standpuntinname wat betreft internationaal jeugdbeleid.

Recent droeg bovendien ook **‘Cirque Buitenland’**, een door JINT georganiseerde ervaringsdag over internationale jongerenprojecten in Gent (25 november 2006), bij aan het sensibiliseren en motiveren van jongeren en verenigingen om internationale projecten op te zetten.

De reeds bestaande nauwe samenwerking met **Zuid-Afrika** werd bestendigd en voorgesteld in oktober. Vooral de beslissing om samen te werken met 4 gemeenschapscentra rond cultuur, jeugd en sport is het vermelden waard. Binnen het kader van het categoriale jeugdbeleid, werd door het Departement Internationaal Vlaanderen bijkomend op het project *SAY-JUMP!* (South African Youth - Jobs for the Unemployed and Marginalized to escape from Poverty) gewezen. Dit project, ondersteund via het algemeen Vlaams trustfonds bij de Internationale Arbeidsorganisatie, heeft als doel werkgelegenheidscreatie voor de jeugd te bevorderen in gemarginaliseerde rurale en stedelijke gebieden in Zuid-Afrika. Lokale gemeenschappen zullen ondersteund worden om in samenwerking met werkgevers- en werknemersorganisaties 2.000 degelijke jobs te creëren. De hiervoor gevolgde strategie bestaat uit drie componenten: (1) training inzake coöperatief ondernemerschap en KMO-ontwikkeling voor jonge mannen en vrouwen; (2) armoedebestrijding door de creatie van duurzame werkgelegenheid in rurale en stedelijke gebieden; en (3) de emancipatie van jonge vrouwen om op duurzame wijze economisch zelfstandig te kunnen worden.

De minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel liet in 2006 een omgevingsanalyse uitvoeren voor een uitgebreide samenwerking met Marokko. De resultaten hiervan zullen in 2007 bekend gemaakt worden.⁴

6.2 Nog een lange weg af te leggen...

Daarnaast zijn er nog heel wat acties die aangevat moeten worden om de verschillende doelstellingen te bereiken.

Een concrete actie om een **module ‘internationale jeugdbeleidsontwikkelingen’** tot een onderdeel van de kadervorming binnen het jeugdwerk te maken, is vooralsnog niet ondernomen.

Er bestaat momenteel geen duidelijk overzicht van de verschillende activiteiten op het internationale vlak. **De nood aan inventarisatie** situeert zich zowel op het niveau van de overheidsdiensten (wie heeft welke contacten met welke wereldinstelling?), als op het vlak van de verenigingen (welke contacten hebben de Vlaamse verenigingen én welke internationale jeugdverenigingen en ngo's zijn actief in Vlaanderen?), als op het lokale vlak (wat gebeurt er op het vlak van de gemeenten, wat zijn de

⁴ Eind 2006 werd een subsidie toegekend voor het Thakaffa-Darna project, dat jonge straatdancers een professionele opleiding biedt en hen de kans geeft optredens te geven in zowel Marokko als België.

goede praktijkvoorbeelden en wat zijn de noden aldaar?). Het is alvast duidelijk dat er vooral op het gemeentelijk niveau nog veel werk is.

De **aanpassing van het decreet op het Vlaams Jeugdbeleid** zal ook voor het aspect 'internationaal' belangrijke gevolgen hebben. Er moet beslist worden of men zal werken aan de nu ogenschijnlijke versnippering van de subsidielijnen en of er binnen het decreet een aparte plaats moet komen voor humanitaire projecten. Daarnaast is er de vaststelling dat het in de individuele jongerenprojecten (Extra-time), nog veelal hoger opgeleide jongeren zijn die bereikt worden.

7. Achtereenvolgend: een aantal beleidsrotondes

8. Beleidsrotonde 'Op kamp'

8.1 Strategische doelstelling 8.1: kwalitatief hoogstaande jeugdverblijfcentra

Na overleg tussen de ministers van Jeugd en Toerisme werd in 2006 beslist om in een eerste fase enkele **technische aanpassingen** te doen aan het **decreet Toerisme voor Allen** en het **decreet voor jeugdherbergen, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ**. Daarvoor werd op verschillende momenten overlegd tussen vertegenwoordigers van de betrokken departementen en agentschappen.

In 2007 wil men komen tot een wijziging van de decreten. Via het Platform Jeugdtoerisme overlegt de brede sector met de Vlaamse overheid terwijl verscheidene instanties (CJT, VJH, Toerisme Vlaanderen) instaan voor een goede verspreiding van informatie over de regelgeving.

Om tegemoet te komen aan het jaarlijkse tekort aan **tenten** werd in 2006 een budget voorzien voor de aankoop van 64 nieuwe seniortenten. Er werd echter nog geen antwoord geformuleerd op de vraag of de tenten die de Vlaamse overheid ter beschikking stelt, ook uitgeleend kunnen worden voor buitenlandse kampen. Anderzijds werd slechts door enkele verenigingen gereageerd op een oproep voor een gezamenlijke aankoop van tenten, een initiatief dat nochtans financiële voordelen kan bieden. In de meerjarenbegroting worden alleszins middelen voorzien om het resterende tekort weg te werken.

Mogelijk kan de inschakeling van **internaten** als jeugdverblijfplaats in juli en augustus een oplossing bieden aan de voor die periode typische tekorten. Dit alternatief wordt momenteel nog onderzocht door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Minister van Toerisme Bourgeois, besliste in 2006 om een totaal van 4,5 miljoen euro te investeren in verbouwingen, uitbreidingen en renovaties van erkende verblijven. Daarbij werd zowel geïnvesteerd in het eigen patrimonium als particuliere jeugdverblijven. Het budget zou in de volgende jaren nog moeten toenemen en via publiek-private samenwerkingen wil de Vlaamse overheid komen tot een forse uitbreiding van het aanbod.

8.2 Strategische doelstelling 8.2: een kampvriendelijk beleidsklimaat

Naast het regelmatige overleg tussen de jeugdwerksector, de provincies en de Vlaamse overheid binnen het **Platform Jeugdtoerisme**, waar onder andere werk wordt gemaakt van de inventarisatie van problematische regelgeving, had het kabinet Toerisme een eerste overleg met de kabinetten Jeugd, Ruimtelijke Ordening, Landbouw over een resolutie rond kampplaatsen. In 2007 wordt hier verder gevolg aan gegeven.

Het initiatief www.samenvereenvoudigen.be, opgezet door de ministers van Jeugd (Anciaux) en Toerisme (Bourgeois) moet tevens leiden tot een verdere inventarisering van de verschillende problemen op het vlak van kampen en jeugdverblijfinfrastructuur.

Tegelijkertijd worden ook bij de **Franse Gemeenschap** acties ondernomen om kampen in Waalse gemeenten niet onnodig te bemoeilijken. Via een charter moeten de regels verduidelijkt en de prijzen gedrukt worden. In 2006 werden 10 pilootprojecten opgezet en vanaf 2007 moet het charter in heel Wallonië van toepassing zijn. Andere pilootprojecten in Wallonië betreffen het aanduiden van een bemiddelaar tussen jeugdverenigingen en dorpsbewoners en projecten rond lokale streekproducten. Vermits jaarlijks heel wat Vlaamse jongeren hun kamp opslaan in Wallonië, juicht de Vlaamse overheid deze initiatieven toe.

Ten slotte blijft de Vlaamse overheid inspanningen leveren om kansarme kinderen en jongeren en hun families (via het decreet Toerisme voor Allen) de **kans op een vakantie** te bieden via de subsidiëring van organisaties die dergelijke doelgroepvakanties organiseren of er ondersteuning aan geven.

8.3 Strategische doelstelling 8.3: beleid voor eigenaars

Ongeveer 45 procent van de jeugdverblijven in Vlaanderen blijkt zonevreemd te zijn. Dit creëert een enorme onzekerheid bij de eigenaars van deze verblijven die daarom ook steeds vaker afhaken. Dat leidt dan weer tot de vernoemde vermindering van het aanbod en een stijging van de prijzen.

De Vlaamse overheid wil met een aantal maatregelen een **aanmoedigingsbeleid** voeren zodat eigenaars zich gesteund weten om hun werk verder te zetten of een nieuw project op te starten. Naast informeel en formeel (via het Platform Jeugdtoerisme) overleg werd er werk gemaakt van **online tools** (www.jeugdverblijven.be) die de mogelijkheid bieden tot het indienen van subsidieaanvragen, het ingeven en opvragen van statistische informatie en de uitbouw van een kampeerrepertorium. Verscheidene organisaties zijn daarnaast betrokken in het opzetten van éénduidige communicatie naar de eigenaars en diegenen die erover denken om te starten met het uitbaten van jeugdverblijfinfrastructuur.

Als gevolg van een advies van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO), besliste de minister bevoegd voor Toerisme om een **overleg** met zijn collega's van Jeugd, Ruimtelijke Ordening en Landbouw te plannen voor 2007. Dit overleg zal zich specifiek toespitsen op de zonevreemde jeugdverblijven. Daarbij zal een evaluatie van het sectoraal Bijzonder Plan van Aanleg (BPA) noodzakelijk zijn en moet er na het bereiken van een consensus gewerkt worden aan een beleidsinstrument in het beleidsdomein Ruimtelijk Ordening om de zonevreemdheid aan te pakken.

Een andere belangrijke samenwerking betrof het overleg tussen de verschillende administraties van de Vlaamse overheid naar aanleiding van de problematiek rond het speelplein in Lauwe. Op initiatief van de minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel werd een "Onderzoek van juridische gronden voor klachten ten aanzien van vrijetijdsinfrastructuur voor jeugdwerkinitiatieven en sportclubs, alsook ten aanzien van kinderopvanginitiatieven" uitgevoerd. Het onderzoek wijst uit dat de Vlaamse regelgeving veel mogelijkheden biedt voor voorzieningen voor kinderen en jongeren. Daarom besloot de Vlaamse overheid het rapport aan alle lokale actoren in Vlaanderen (burgemeesters, jeugddiensten, lokaal overleg kinderopvang, enz...) te bezorgen.

8.4 Strategische doelstelling 8.4: efficiënte gegevensverzameling

Via de bovenvermelde website www.jeugdverblijven.be wil de Vlaamse overheid werken aan een efficiënte gegevensverzameling. Op die manier kan een degelijke effectenmeting gebeuren van het gevoerde beleid en de huidige decreten. Medio 2007 moet deze website optimaal in werking zijn.

8.5 Strategische doelstelling 8.5: informatie op maat

De verworven informatie moet, via diezelfde website, op maat kunnen aangeboden worden aan zowel eigenaars als gebruikers van de jeugdinfrastructuur. Na een optimale afstemming van dit instrument op Vlaams niveau, kan gewerkt worden aan een uitbreiding naar een Waals en Europees niveau.

9. Beleidsrotonde 'Fuiven'

9.1 Strategische doelstelling 9.1: scheppen van een positief fuifklimaat

De Vlaamse overheid blijft overtuigd van de amusementswaarde en sociale functie van feesten en fuiven voor jongeren. Daarom werkte ze in 2006, samen met **Fuifpunt**, aan de **campagne 'Voor fuiven'** om een positief fuifklimaat te creëren op het lokale niveau. Bij de campagne hoorde een **informatiepakket** dat bezorgd werd aan de betrokkenen van de lokale besturen. Naast een memorandum in dat pakket, werd bovendien een **evaluatie-instrument** ontwikkeld dat moet toelaten het lokale fuifbeleid door te lichten. Het instrument bevat bijkomend een hoofdstuk 'Feestbeleid in het nieuwe gemeentelijke jeugdbeleidsplan', dat de makers van de jeugdbeleidsplannen advies geeft over het opnemen van een gedeelte rond het fuifbeleid. Het instrument werd daarom ook voorgesteld op de provinciale trefdagen naar aanleiding van de opmaak van de nieuwe lokale jeugdbeleidsplannen. Op die manier wordt geprobeerd lokale besturen bewust te laten reflecteren over hun fuifbeleid en er op een constructieve manier aan te werken.

Ook in 2006 ondersteunde de Vlaamse overheid de verdere uitbouw van een degelijk informatiekanaal, de **website** www.fuifpunt.be, waar zowel organisatoren, beleidsmakers als uitbaters uitgebreid informatie terugvinden over regelgeving, veiligheid en preventie, infrastructuur enz., en waar ook bovenvermeld evaluatie-instrument op terug te vinden is.

9.2 Strategische doelstelling 9.2: vereenvoudiging regelgeving

De Vlaamse overheid probeert in haar beleid te streven naar een eenvoudige regelgeving en zij stimuleert lokale overheden om hetzelfde te doen. In een eerste beweging wordt gewerkt aan het **analyseren en inventariseren van de effecten van regelgeving** op fuiven. Binnen dit kader, heeft het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie de voorbereidingen getroffen voor een evaluatievergadering over de Vlaamse wetgeving met betrekking tot fuiven. Daarnaast wijst Fuifpunt de verschillende overheden op remmende regelgeving en is het initiatief www.samenvereenvoudiging.be een uitnodiging voor organisatoren om zelf aan te geven wat hun concrete problemen zijn. Op die manier kan de Vlaamse overheid aan een gedegen inventarisatie werken.

In een tweede beweging wordt **regelgeving** waar nodig **aangepast** of **overlegt** de Vlaamse overheid met de andere overheden om hen te overtuigen van de noodzaak van aanpassing van hun regelgeving. Zo werkte de Vlaamse overheid in 2006 aan een overeenkomst met de beheersvennootschappen, zodat zij kan tussenkomen in de billijke vergoeding voor sociaal-culturele verenigingen. In 2007 wordt deze tussenkomst concreet uitgewerkt en zal gewerkt worden aan heldere en hanteerbare informatie via een website. De beperkte mogelijkheden van de Vlaamse overheid werden recent echter aangetoond, toen zij – ondanks verschillende pleidooien – niet kon verhinderen dat de federale overheid de tarieven voor de billijke vergoeding voor 2007 verhoogde met 10%. De minister van Cultuur zal bij de volgende onderhandelingen tussen de sociaal-culturele sector en de beheersvennootschappen het Intersectoraal Overleg Cultuur (ISOC) en de Vlaamse Jeugdraad ondersteunen in hun vraag naar 'billijke' tarieven.

Een positieve aanpassing van de regelgeving ten slotte, was de afschaffing van de fiscale zegels voor reclameposters kleiner dan 1 m². De meeste affiches voor jongerenfuiwen zijn van deze grootte-orde en op die manier wordt het voor organisatoren goedkoper om te adverteren.

9.3 Strategische doelstelling 9.3: stimulansen voor lokale fuifzalen

Om minstens het huidige **aanbod van fuifzalen** te bewaren en kwaliteitsvol te houden, werd in 2006 onder andere gewerkt aan een informatiepakket voor lokale besturen en architecten omtrent de Vlaremwetgeving en bouwtechnische aspecten van fuifinfrastructuur. Dit pakket wordt in 2007 verdeeld. Daarnaast biedt de website www.fuifpunt.be heel wat informatie voor eigenaars en lokale besturen rond regelgeving en infrastructuur. Het memorandum van de Vlaamse overheid dat bezorgd werd in het kader van de campagne 'Voor fuiven' moedigde bovendien lokale besturen aan om hun infrastructuur beschikbaar te stellen als fuifruimte.

In het kader van de aanpassing van het decreet op het lokaal jeugdbeleid, werd de uitbouw van jeugdwerkinfrastructuur als een prioriteit opgenomen. In zoverre fuifzalen integraal tot een jeugdwerkinfrastructuur behoren, kunnen lokale besturen de subsidies laten aanwenden voor aanpassingen aan de fuifzalen.

10. Beleidsrotonde 'Sport'

10.1 Strategische doelstelling 10.1: ontmoeting jeugd- en sportbeleid

Zoals het JBP2 zelf aangeeft, staat een **structureel overleg** tussen de sectoren sport en jeugdwerk nog in de kinderschoenen. Dat bleek ook in 2006 nog steeds het geval te zijn. Het Steunpunt Jeugd bereidde zich in 2006 voor op een mogelijke oriëntatie naar sport maar er werden nog geen concrete acties gepland. Het steunpunt bereidt momenteel een studiedag voor. Dat kan een symbolisch moment zijn om een meer structureel overleg aanvang te laten vinden.

Begin 2007 staat een overleg gepland tussen het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, het Agentschap Bloso en het kabinet voor Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel. Daarbij zal bekeken worden wat de mogelijkheden zijn en welke taken iedere entiteit op zich moet en kan nemen binnen een categoriale opvatting van jeugdbeleid.

Een voorbeeld van reeds bestaande samenwerking zijn de opleidingen 'bewegingsanimator' die de Vlaamse Trainersschool aanbiedt. Zowel naar inhoud als organisatievorm is deze opleiding afgestemd op een breed publiek en zij kent een sterke instroom van jongeren uit het jeugdwerk.

De prioriteit bij het **decretaal werk** lag vooralsnog bij het werken aan de afzonderlijke decreten op het lokaal jeugdbeleid en het lokaal sportbeleid. Hoewel de betrokken administraties mekaar wederzijds informeerden en waar mogelijk dezelfde formulering hanteerden, bleek een volledige afstemming moeilijk. Een aantal projecten zullen door Cultuur Lokaal begeleid worden maar het lijkt op dit ogenblik niet opportuun om een geïntegreerd gemeentelijk vrijetijdsbeleid decretaal te verplichten.

De overheid wil het **project Buurtsport** blijvend ondersteunen. Daarvoor subsidieert zij het Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid dat zal in staan voor een structurele verankering van de werking van Buurtsport op lokaal en bovenlokaal niveau. Het nieuwe decreet op het lokaal sportbeleid hecht bovendien aandacht (minimum 20% van het gemeentelijk sportbeleidsplan) aan 'anders georganiseerd sporten' waarvan Buurtsport het typevoorbeeld is. Daarnaast ziet de Vlaamse overheid projecten als 'Kort op de bal' als inspirerende voorbeelden voor het werk op de beleidsrotonde sport en jeugd.

10.2 Strategische doelstelling 10.2 openstelling van sportinfrastructuur

Aangezien het structurele overleg tussen de verschillende sectoren momenteel nog opgezet moet worden, is er voorlopig nog geen werk gemaakt van een **inventarisering** van de behoeften wat betreft het gezamenlijke gebruik van **infrastructuur**. Wel werd alvast duidelijk dat het onderwijs haar infrastructuur kan gebruiken voor breder georiënteerde projecten (zie het Brede school project in hoofdstuk 11) en zullen de lokale besturen voor het gemeentelijk sportbeleidsplan een inventarisatie moeten maken van de sportinfrastructuur in hun gemeenten of stad. Bloso startte ondertussen met de uitbouw van een online infrastructuurapplicatie die de informatie over meer dan 18.000 publiek beschikbaar moet stellen.

10.3 Strategische doelstelling 10.3 kwaliteitsvolle jeugdsport

Met de organisatie van een symposium ‘Sport op jongerenmaat’ (juni 2006), de ontwikkeling van een bijhorende website www.sportopjongerenmaat.be en de publicatie van een brochure, ondersteunde de Vlaamse overheid in 2006 de **Panathlon Verklaring voor ethiek in de jeugdsport**. De sportfederaties en sportclubs worden dan ook opgeroepen de verklaring te ondertekenen en zich te laten inspireren door de verschillende praktijkvoorbeelden op de website.

De Vlaamse overheid wil bovendien werken aan een legistische basis voor het zogenaamde **“ethisch verantwoord sporten”**. Hierbij moeten vanzelfsprekend de Panathlonprincipes opgenomen worden. Momenteel wordt uitgemaakt of dit via een nieuw decreet, dan wel een besluit of via een andere instrument zal gebeuren.

Naast de bewustzijnsvorming via de Panathlonverklaring, besteedt het Team Medisch Verantwoord Sporten van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media nauwgezet aandacht aan de **gezondheid van sportende kinderen en jongeren** door het verstrekken van informatie via www.gezondsporten.be en door het uitvoeren van controles. Ook het Agentschap Bloso en de Vlaamse Trainersschool besteden aandacht aan het pedagogisch en didactisch omkaderen van kinderen en jongeren zodat zij de kans krijgen zich evenwichtig te ontwikkelen.

Op het vlak van **visievorming en praktijk** voor de **schoolsport** werd in 2006 een belangrijke stap genomen met de oprichting van een Vlaams Centrum voor Onderwijsgebonden Sport. Het VCOS, dat in januari 2007 van start ging, heeft als opdracht zowel het onderwijsgebonden sporten te stimuleren als vanuit het onderwijs extracurriculaire sportactiviteiten op te zetten.

Ten slotte voorziet het nieuwe decreet Sport voor Allen, dat in 2006 werd voorbereid, in een aantal prioriteiten die de kwaliteit van de lokale jeugdsport ten goede moeten komen.

1 1. Beleidsrotonde 'Cultuur'

1 1.1 Strategische doelstelling 1 1.1: diversiteit in cultuurbeleid

De Vlaamse overheid levert op verscheidene manieren inspanningen om haar cultuurbeleid en – aanbod divers te maken. Met het **actieplan interculturaliseren** werd in 2006 een focus gelegd op het werken aan diversiteit in de zin van etnisch-culturele minderheden binnen de cultuur-, jeugd- en sportsector. Het nieuw geplande **participatiedecreet** (2008) moet binnen het beleidsdomein Cultuur, Jeugd en Sport een meer omvattende invulling geven aan de term diversiteit en het slechten van drempels voor specifieke doelgroepen. Kinderen en jongeren zullen daarbinnen specifieke aandacht krijgen.

In 2006 werd 20.000 euro toegevoegd aan het 'fonds ter verhoging van cultuurparticipatie voor mensen die in armoede leven' specifiek voor de doelgroep jeugd. Dit werd vooral besteed aan de toeleiding van leden van werkingen kansarme jeugd naar het bestaande culturele aanbod én de deelname van kinderen die verbonden zijn aan verenigingen van mensen die in armoede leven, zoals Welzijnsschakels, aan jeugdkampen.

In 2006 werd door Cultuurnet een **studietraject** opgezet rond 'Kind en Cultuur'. Dit moet leiden tot een studiedag en een publicatie in 2007 waaruit allerlei praktijkvoorbeelden kunnen gehaald worden voor de ontmoeting tussen kinderen en cultuur. Ook in het onderwijs worden verscheidene methodes ontwikkeld voor kunsteducatie.

Daarnaast werd werk gemaakt van **cultuurcommunicatie en –informatie op maat** van kinderen en jongeren. Naast het reeds vermelde traject 'Kind en Cultuur' werd een nieuwe Smakers voorbereid, werkte Cultuurnet verder met haar 'Vlieg' label en presenteerde CJP eind 2006 haar jongerencultuurdatabank via de website www.gobots.be.

1 1.2 Strategische doelstelling 1 1.2: verdiepen van cultuurparticipatie

Om een zo breed mogelijke cultuurparticipatie te bewerkstelligen, maakte de Vlaamse overheid ook in 2006 werk van **degelijke informatieverstrekking** over de verschillende subsidiemogelijkheden binnen de verscheidene decreten. De Vlaamse overheid stimuleert jongeren om zelf cultuur te maken via de subsidielijnen voor **jeugdcultuurprojecten**, kunsteducatieve verenigingen, het kunstendecreet en vanaf 2007 bij de amateurkunsten voor semi-professionele projecten. Verschillende **decreten** worden bovendien in 2007 **geëvalueerd** en waar nodig aangepast.

De Vlaamse overheid erkent het belang van **onderwijs en kunsteducatie** om cultuurparticipatie te bevorderen. Daarom wordt nauw samengewerkt tussen de administraties van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media en de CANON Cultuurcel van het Departement Onderwijs en Vorming. In 2007 wordt binnen dat kader uitgekeken naar de resultaten van onderzoeken naar de relaties tussen kunst en cultuureducatie, erfogoededucatie en onderwijs, en culturele diversiteit en onderwijs in Vlaanderen.

1 1.3 Strategische doelstelling 1 1.3 infrastructuur met oog voor jeugd

Zoals reeds vermeld, is uit een inventarisatie van fiscale en juridische drempels gebleken dat de **onderwijsinfrastructuur** volgens de huidige regelgeving gebruikt kan worden voor bredere cultuur- en sportprojecten. Dit levert mogelijkheden op voor nieuwe projecten zoals de ‘brede school’ (cf. infra).

1 1.4 Strategische doelstelling 1 1.4 afstemming jeugdwerk- en cultuurbeleid

Een volledige afstemming van de lokale beleidsplannen sport en cultuur is niet wenselijk gebleken. Niettemin werd op initiatief van onder meer de Steunpunten Jeugd en Cultuur Lokaal gewerkt aan een gezamenlijk project ‘Jeuk’ dat de ontwikkeling van een **geïntegreerd gemeentelijk jongerencultuurbeleid** wil stimuleren.

Na de ‘Beter Bestuurlijk Beleid’-reorganisatie van de Vlaamse overheid werkten de verschillende entiteiten van het Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media nauw samen om onderzoek, publicaties en studiedagen op een **gecoördineerde manier** aan te pakken. Aansluitend werd in de beheersovereenkomsten met de verschillende steunpunten zoveel mogelijk samenwerking rond thematische punten beoogd.

De belangrijkste samenwerking betrof echter het project rond de **‘Brede School’**. Via een studiedag en een website, www.vlaanderen.be/bredeschool, werd dit zorgvuldig uitgewerkt concept eind 2006 uitgebreid toegelicht. Het is een duidelijk voorbeeld van de intentie van de Vlaamse overheid om aan een categoriaal jeugdbeleid te werken: de beleidsdomeinen onderwijs, sport, jeugd(werk) en welzijn werden en zijn er bij betrokken. De Brede School wil, in een samenwerking tussen de overheid en middenveldactoren uit jeugd, cultuur en sport werken aan de brede ontwikkeling van alle kinderen en jongeren door het creëren of ondersteunen van een brede leer- én leefomgeving, via het opzetten van een breed netwerk uit de verschillende sectoren (jeugdwerk, opvang, bijstand, school, ...). Om een meerwaarde te bieden voor kinderen en jongeren, ouders, de betrokken organisaties en de hele buurt, zijn drie kernwoorden daarbij van belang: diversiteit, verbinding en participatie. Kernwoorden die evenzeer van toepassing zijn op het Vlaams jeugdbeleid in het algemeen.

Zowel de minister van Onderwijs (Vandenbroucke) als de minister van Cultuur, Jeugd en Sport (Anciaux) maakten budget vrij (in totaal 450.000 euro) voor de ontwikkeling van onder andere enkele proeftuinprojecten (van telkens drie jaar) in het onderwijs. Op die manier onderstreepten zij het belang dat de Vlaamse overheid hecht aan het concept van de Brede School.

12. Beleidsrotonde 'Mobiliteit'

Voor de beleidsrotonde 'mobiliteit' formuleert het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan drie strategische doelstellingen: meer autonome, meer duurzame en veiligere mobiliteit. Om deze doelstellingen te bereiken, werden een aantal operationele doelstellingen voorgesteld die gelijktijdig aan meerdere strategische doelstellingen werken.

12.1 Operationele doelstelling 12.4.1: veilige en kwaliteitsvolle weginfrastructuur

De Vlaamse overheid deed in 2006 verscheidene inspanningen voor een veilige en kwaliteitsvolle weginfrastructuur. Prioritair daarbij is het **programma gevaarlijke (verkeers)punten** in Vlaanderen. Meer specifiek voor jongeren werd de snelheidsgrens rond scholen beperkt tot **30 kilometer per uur** en werden verscheidene brochures en handleidingen ontwikkeld rond schoolbereikbaarheid. Zo werd de brochure 'Veilige schoolroutes in kaart, werkboek voor gemeenten' uitgegeven. Deze brochure helpt gemeentebesturen en scholen om – samen met de leerlingen – schoolbereikbaarheidskaarten op te stellen. Hierbij is er naast de schoolomgeving aandacht voor de meest veilige routes naar de school en de vervoersmogelijkheden.

Voor de eerste maal investeerde de Vlaamse overheid bovendien in veilige fietspaden: via het Fietsfonds werd 3.800.000 euro geïnvesteerd om, samen met de provincies, te werken aan een **bovenlokaal fietsroutenetwerk**. Daarnaast werd geïnvesteerd in het netwerk Trage Wegen.

Specifieke aandacht voor de aanleg van een (speel)weefsel van wegen en paadjes in de buurt van specifieke vrijetijdsplekken van jongeren om zo een 'sociale' ruimte te creëren, was er voorlopig nog niet.

12.2 Operationele doelstelling 12.4.2: meer openbaar vervoer

Maar liefst twaalf – in plaats van de vooropgestelde drie – pilootprojecten werden opgestart rond **gratis netoverschrijdend leerlingenvervoer** voor het basisonderwijs voor het schooljaar 2006-2007. Via anonieme adressengegevens kon de Vlaamse overheid bovendien werken aan bepaalde blinde vlekken in het busvervoer van leerlingen uit het secundair onderwijs. Over de mogelijkheden van publiek-private samenwerking kon nog geen uitsluitsel gegeven worden. Dit wordt een te onderzoeken item in 2007.

Om het **busverkeer stipter** te maken en betere aansluitingen mogelijk te maken, werden het in 2006 mogelijk om tickets voor bus en tram in voorverkoop te verkrijgen in zowel krantenwinkels en supermarkten (vanaf maart) als aan de loketten van de NMBS-treinstations (vanaf december). Deze actie bleek een groot succes en ongeveer 60% van de vervoersbewijzen wordt nu in voorverkoop aangekocht.

12.3 Operationele doelstelling 12.4.3: grotere verkeersvaardigheid

De ongevalbetrokkenheid is heel groot wanneer een weggebruiker een nieuw vervoermiddel leert gebruiken. De Vlaamse overheid werkt daarom mee aan een **gedegen verkeers- en mobiliteitseducatie**. In 2006 ontwikkelde en publiceerde de VSV daarom een aantal handleidingen en brochures voor zowel kinderen in het basisonderwijs als gemeenten en scholen, bijvoorbeeld rond het opzetten van verkeerseducatieve routes. Daarnaast werden enkele projecten opgezet die jongeren rijvaardigheid willen bijbrengen en hun algemene verkeersbewustzijn proberen te verhogen. De minister van Mobiliteit wees er tijdens een commissievergadering (9 mei 2006) op dat de opgezette projecten niet structureel zijn, maar eerder als hefboomprojecten moeten geïnterpreteerd worden. De minister hoopt hieruit beleidsmatige conclusies te trekken zodat meer structurele maatregelen kunnen genomen worden voor sensibilisering en educatie van de moeilijk te bereiken leeftijdsgroep van 12- tot 18-jarigen.

12.4 Operationele doelstelling 12.4.4: maatschappelijk verantwoord rijgedrag

Niet alleen verkeersvaardigheid leidt tot minder (dodelijke) ongevallen, ook een bepaalde **verkeersmentaliteit** moet nagestreefd worden. De Vlaamse overheid werkte daar op Vlaams niveau aan met de uitgebreide campagne ‘Wat is uw excuus?’ langs de snelwegen. Voor de **verkeerssensibilisering** van de leeftijdscategorie van 12- tot 18-jarigen werd specifiek het Mobiel4Real project opgezet in samenwerking met muzikzender TMF. Daarnaast waren er specifieke opleidingen voor zowel autobestuurders als bromfietsgebruikers die op lokaal niveau gegeven werden.

12.5 Operationele doelstelling 12.4.5: ordehandhaving

Met het plaatsen van 38 bijkomende **flitspalen** in 2006, onderstreept de Vlaamse overheid haar vastberadenheid om via de ordehandhaving toe te zien op het verkeersgedrag op de Vlaamse wegen.

12.6 Operationele doelstelling 12.4.6: grotere beleidsbetrokkenheid van de jeugd

Zowel op Vlaams als lokaal niveau, kan er nog veel vooruitgang geboekt worden wat betreft de participatie van kinderen en jongeren in het mobiliteitsbeleid.

Op **Vlaams niveau** wordt de **beleving van kinderen en jongeren** nog te weinig in beeld gebracht, met name als het gaat om het werk maken van een mobiliteitsplan rond jeugdspecifieke ruimten. Bij de aanpassing van het Vademecum Fietsvoorzieningen werd geen specifieke aandacht gevraagd voor het speelse gedrag van kinderen.

Niettemin liet De Lijn een marktonderzoek uitvoeren bij jongeren en besliste de Vlaamse overheid om in 2007 een brochure uit te werken rond duurzaam gemeentelijk mobiliteitsbeleid. Daarin zal ook aandacht gegeven worden aan het gegeven kindvriendelijke straten.

Het onderzoek “De inspraak en participatie van kinderen, jongeren en het jeugdwerk in en aan het lokale beleid” (Coussée, De Rynck en Tubex, 2006) geeft aan dat er op het **lokale niveau** nog maar weinig inspraak is op niveau van de mobiliteitsplannen. Wel is er groeiende aandacht voor veiligere schoolomgevingen, een gevolg van de inspanningen van de Vlaamse overheid op dat vlak. Om lokale besturen te stimuleren tot een meer participatieve aanpak, besloot de Vlaamse overheid samen te

werken met Kind en Samenleving en een aantal voorbeeldprojecten rond mobiliteit op te starten. Een bijkomend hulpmiddel voor lokale besturen was de publicatie “Weet ik veel! Handboek voor kinder- & jongerenparticipatie” (Van Gils en Van Cauwenberge, red., Politeia, 2006). Dit handboek, dat letterlijk een ‘work in progress’ is, bevat een uitgebreid hoofdstuk over het werken aan participatie van kinderen en jongeren in lokale mobiliteitsprojecten.

De brochure ‘Veilige schoolroutes in kaart, werkboek voor gemeenten’ werd uitgegeven. Deze brochure helpt gemeentebesturen en scholen om – samen met de leerlingen – schoolbereikbaarheidskaarten op te stellen. Hierbij is er naast de schoolomgeving aandacht voor de meest veilige routes naar de school en de vervoersmogelijkheden.

Met het Mobiel4real-project kregen jongeren de kans hun ideeën over een betere en veiligere mobiliteit te uiten op de jongerenzender TMF.

12.7 Operationele doelstelling 12.4.7: opvang en ondersteuning van verkeersslachtoffers

Omdat de Vlaamse overheid belang hecht aan een kwaliteitsvolle en integrale ondersteuning van verkeersslachtoffers, werkte zij, vanuit een samenwerking tussen de beleidsdomeinen Welzijn en Mobiliteit en verschillende organisaties actief op het terrein van de slachtofferhulp, aan een ‘staten-generaal’ tussen de sectoren Welzijn, Mobiliteit. Op 16 februari 2007 worden de resultaten van deze ‘staten-generaal voor een betere opvang en begeleiding van verkeersslachtoffers’ bekendgemaakt op een symposium in het Vlaams Parlement.

13. Beleidsrotonde 'Werkgelegenheid'

13.1 Strategische doelstelling 13.1: het dichterbij elkaar brengen van talenten, opleidingen en de arbeidsmarkt

De Vlaamse Regering nam bij haar aanvang in 2005 de expliciete keuze bruggen te slaan tussen werk en onderwijs met de aanstelling van één minister voor beide sectoren.

Via een sterkere ondersteuning voor de infrastructuur van technische en beroepsscholen, via proeftuinprojecten in het kader van Accent op Talent en met de komst van een Europass certificaatsupplement voor mensen met een beroepsopleiding, werkte de Vlaamse overheid eerst een vooral aan de **opwaardering van het BSO en TSO**.

De nieuwe sectorconvenants bevatten voor het merendeel van de sectoren duidelijke engagementen voor een verhoging van het aantal **kwaliteitsvolle stageplaatsen**. Op dit moment zijn er ongeveer 70.000 stageplaatsen in Vlaanderen voor het voltijds onderwijs. Daarnaast werd vanuit de onderwijssector ook het **'stageforum'** opgestart, een databank voor de verbetering van de matchingsmogelijkheden. Met het optimaliseren van de stagemogelijkheden en dus werkervaringskansen, wil de Vlaamse overheid studenten en leerlingen meer kansen bieden op de arbeidsmarkt.

De Vlaamse overheid werkte in 2006 tevens aan de opwaardering van **deeltijdse leersystemen**. Enerzijds werd, vanuit de onderwijssector, een discussienota rond de afstemming van de verschillende deeltijdse leersystemen voorgesteld aan het werkveld. Anderzijds werd in de bovenvermelde convenanten gewerkt rond engagementen (vaak in concrete cijfers) voor werkervaringsplaatsen waarbij afwisselend gewerkt en geleerd kan worden. Vanaf 2007 wordt de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) bovendien uitgenodigd bij het opstellen van de toekomstige sectorconvenants. In een aantal sectorconvenants werd bovendien het onderwijsconvenant mee opgenomen.

Om de **ondernemerszin van jongeren te bevorderen**, werden verscheidene projecten ondersteund. Zo was er de lancering van www.competento.be, een website die lesgevers helpt bij hun zoektocht naar voorbeelden voor de transfer van ondernemerscompetenties, en richtten projecten zoals SABIEN en OK zich op leerlingen. Syntra Vlaanderen als draaischijf ondernemersvorming, speelt hierin een voortrekkersrol. In 2006 werden de brugprojecten economie-onderwijs verder gezet en in 2007 zal gewerkt worden aan nieuwe klemtonen voor de nieuwe programmatieperiode 2007-2013. Nog in 2007 (februari), wordt de eerste 'Ondernemersklasseweek' georganiseerd die, vooral binnen het secundair onderwijs, bestaande en nieuwe initiatieven rond ondernemerszin extra in de verf moet zetten.

Een **nauwere samenwerking van het onderwijs met de bedrijfswereld** moet een betere afstemming mogelijk maken. Daarom werd, naast de reeds vermelde integratie van de onderwijs- en sectorconvenants, een conceptnota ontwikkeld waarbij gebruik werd gemaakt van de beroepsprofielen van de SERV.

De regionale technische centra (RTC's) zijn een voorbeeld van structurele samenwerking tussen scholen, bedrijven, Syntra, VDAB en de vormingsfondsen. Op die manier wordt hoogtechnologische infrastructuur beschikbaar gesteld voor beroepsopleidingen.

Het tweede Vlaamse jeugdbeleidsplan bevatte in zijn originele versie een drukfout. De zesde operationele doelstelling handelde niet nogmaals over de stimulering van ondernemerszin, maar betrof

het knelpuntberoepsbeleid. Via premies van de Vlaamse overheid aan scholen en centra voor deeltijds onderwijs en via premies en opleidingen van de VDAB, werd hieraan in 2006 invulling gegeven.

13.2 Strategische doelstelling 13.2: getrapte begeleidingssysteem werkzoekenden

De Vlaamse overheid (VDAB) neemt via telefonische screening **preventief contact** op met elke werkzoekende na zes maanden werkloosheid (of drie indien jonger dan 25 jaar of kortgeschoold). Daarbij werd in 2006 54% van de doelgroep bereikt en voor het merendeel van die mensen werd gestart met een bemiddelingstraject. Via het getrapte begeleidingssysteem kan gewerkt worden met intakegesprekken, specifieke begeleiding, beroepsopleidingen of ondernemerschapsvaardigheidstesten.

In 2006 werd het objectief van 15.000 **Individuele Beroepsopleidingen in de Onderneming (IBO)** behaald. Door een verhoging van het aantal consultants, zal dit aantal in 2007 stijgen tot 16.000. Daarnaast wordt via competentierapporten gewerkt aan kwaliteitsverhoging en zoekt de VDAB naar methodes (o.a. via sensibilisering en monitoring) om de toename van de kansengroepen in de IBO's te vergroten. De VDAB stelde vast dat de aanwezigheid van deze kansengroepen namelijk nog uitgebreid dient te worden. Mogelijk is ook het IBO-interim project een manier om hier verder werk van te maken. Daarnaast werd in september 2005 reeds de – kortere – **instapopleiding** geïmplementeerd als inschakelingsmaatregel.

Het **werkervaringsprogramma WEP-plus** werd sinds 2005 uitgebreid met 380 werkplaatsen en de Vlaamse overheid werkt momenteel aan een WEP-plus-decreet waarin mogelijk ook de ervaring met de proeftuin **leerwerkbedrijven** verwerkt wordt.

Binnen het kader van een **jeugdwerkplan** in dertien **steden en gemeenten met hardnekkige jeugdwerkloosheid**, bereikte de VDAB ongeveer 21% van de doelgroep en was er een afname van net geen 6% van de jeugdwerkloosheid. Opvallend daarbij waren de resultaten in Oostende waar maar liefst 63% van de werkloze jongeren na 6 maanden een job gevonden hadden.

13.3 Strategische doelstelling 13.3: optimaliseren loopbaanbegeleiding

In 2006 werd zowel gewerkt aan een groeipad voor de **loopbaancentra** als aan een bredere toepassing ervan. De Vlaamse overheid streefde naar zo laag mogelijke prijzen voor klanten en naar een maximumprijs van 25 euro voor kansengroepen. Deze laatste worden steeds beter bereikt, maar vooral allochtonen dienen nog meer een aandachtspunt te zijn. De loopbaancentra en VDAB pleiten daarom voor een communicatie-actie om een groter bereik bij specifieke doelgroepen te realiseren en hen dus een laagdrempelige opstap naar verder leren te kunnen bieden.

In het streven naar een uitgebouwd **informatie- en werksysteem**, werd de website van de VDAB in 2006 gerestyled, werd het aantal beroepenfilms uitgebreid, en ontwikkelde de VDAB een uitbreiding van de 'Mijn VDAB'-ruimte met een 'Mijn Loopbaan' e-portfolio waarmee elke burger zijn persoonlijke professionele loopbaan kan oriënteren.

13.4 Strategische doelstelling 13.4: tewerkstelling voor jongeren in de sociale economie

Het steden- en gemeentenplan (cf. supra) omvat ook 4 acties met betrekking tot de sociale economie: 700 extra jobs in invoegbedrijven, 200 nieuwe banen in de lokale diensteneconomie, het aanspreken van jongeren via hun leefwereld en de indirecte creatie van jobs via het maatschappelijk verantwoord ondernemen van lokale overheden. Deze acties werden opgestart in 2006, een evaluatie ervan is voorzien voor het voorjaar van 2007.

14. Beleidsrotonde 'Onderwijs'

14.1 Strategische doelstelling 14.1: onderwijs voor elk kind: bevorderen van leerlingenparticipatie

Begin december 2006 maakte Maks, het scholierentijdschrift, de resultaten bekend van haar jaarlijkse enquête rond participatie. Hoewel er sprake was van een lichte vooruitgang ten opzichte van 2005, gelooft nog steeds maar 6,7 van de 10 leerlingen en leerkrachten dat leerlingen een stem krijgen in de school. Voor meer doorgedreven inspraak, zoals het om raad vragen van leerlingen, krijgen scholen nog steeds een onvoldoende.

De Vlaamse overheid wil het decreet rond participatie op school evalueren. Daarvoor werd in 2006 een **participatiebarometer** ontwikkeld voor scholen. De resultaten hiervan worden geëvalueerd in 2007. Daarnaast besteden de inspectie, de recent extra betoelaagde Vlaamse Scholierenkoepel en de gedetacheerde leerkracht bij de verschillende pedagogische begeleidingsdiensten vanaf het schooljaar 2006-2007 specifieke aandacht aan het stimuleren van scholen om functionele participatiemodellen uit te werken.

14.2 Strategische doelstelling 14.2: onderwijs voor elk kind, opstellen leerlingenstatuut

Na een inventarisering van de reeds bestaande rechten en plichten van kinderen en jongeren in de regelgeving, werd in 2006 een voorontwerpdecreet over het leerlingenstatuut voorbereid. In 2007 staat overleg met de betrokken actoren (Vlaamse Scholierenkoepel, Vlaamse Jeugdraad en Kinderrechtencommissariaat) op het programma om tot een **ontwerpdecreet** te komen. Dit decreet zal de rechten en plichten van de leerling definiëren in relatie tot de rechten en plichten van de andere schoolactoren en zal bovendien evaluaties, sancties en procedures bepalen. De Vlaamse overheid verbindt er zich toe een gerichte communicatiecampagne op te zetten wanneer het decreet in werking treedt.

14.3 Strategische doelstelling 14.3: evaluatie vakoverschrijdende eindtermen

Aan de hand van een grootschalig **onderzoek** dat in 2006 werd aangevangen, wil de Vlaamse overheid de maatschappelijke en onderwijskundige relevantie en haalbaarheid van de vakoverschrijdende eindtermen bestuderen. De resultaten worden verwacht in 2008 en kunnen dan leiden tot een aanpassing van de eindtermen.

In tussentijd wordt gestreefd naar een **betere samenwerking** tussen de verschillende diensten die ondersteuning bieden voor de vakoverschrijdende eindtermen. Een voorbeeld daarvan is de uitwerking van het samenwerkingsverband tussen de vier grote pedagogische begeleidingsdiensten.

De Vlaamse overheid zelf neemt via de website www.ond.vlaanderen.be/burgerschap/ het initiatief om ondersteuning te geven aan burgerschapseducatie.

Zij besloot in 2006 bovendien om zich te engageren binnen het federaal **actieplan Partnergeweld 2006-2007** (zie bijkomende actie 14.3.4 in bijlage). Daarom wordt binnen de vakoverschrijdende eindtermen van het secundair onderwijs het bespreken van vormen van machtsmisbruik, het oefenen in fysieke en mentale weerbaarheid en het herkennen van signalen van verschillende vormen van druk en misbruik opgenomen.

14.4 Strategische doelstelling 14.4: onderwijs voor elk kind, versterking inschrijvingsrecht

In 2006 stond het inschrijvingsrecht op verschillende momenten ter discussie. Ondanks verscheidene inspanningen, blijkt dat zwakkere doelgroepen nog steeds te weinig gebruik maken van het inschrijvingsrecht en hierdoor belangrijke kansen tot hun ontwikkeling mislopen. Daarom besliste de Vlaamse overheid in 2006 een aantal aspecten van het **decreet op Gelijke Onderwijskansen (GOK)** te wijzigen. Daarbij werd gestreefd naar een betere toepasbaarheid door een meer uitgebalanceerd evenwicht tussen het recht van de onderwijszoeker en het recht van de onderwijsaanbieder na te streven. Die aanpassingen vonden hun ingang vanaf de inschrijvingen voor het schooljaar 2006-2007. Verdere evaluatie zal aantonen of de bewuste doelgroepen hierdoor beter gebruik maken van het inschrijvingsrecht en aldus een maximale diversiteit binnen de leerlingenpopulatie bevorderd wordt.

14.5 Strategische doelstelling 14.5: onderwijs voor elk kind, grotere kosten transparantie

In het JBP2 formuleerde de Vlaamse overheid de intentie een aantal onderzoeken uit te laten voeren naar reële schoolkosten en uitwisselingsprogramma's. Rond deze laatste is voorlopig nog geen initiatief genomen. Het onderzoek rond de werkelijke schoolkosten werd eind 2006 afgerond en de resultaten worden begin 2007 bekend gemaakt.

De Vlaamse overheid nam in 2006 evenwel al een aantal maatregelen die tot een grotere kosten transparantie en kosteloosheid moeten leiden. Zo werden de decretale principes rond **kosteloosheid** aangepast en werd een **maximumfactuur** voor verscheidene activiteiten decretaal geregeld.

Daarnaast werd gewerkt aan een verhoging en uitbreiding van de **studietoelagen** zodat bijkomend 200.000 kinderen en jongeren recht hebben op een dergelijke toelage. Daarenboven bestaat nu de mogelijkheid tot het maken van gezinsdossiers, wordt een continue betoelaging voorzien vanaf de kleuterschool tot en met het hoger onderwijs en krijgen leerlingen uit het 7de jaar TSO en BSO een bijkomende toelage.

Ten slotte werden **premies** voorzien voor leerlingen die een studierichting kiezen die leidt tot een **knelpuntberoep**.

14.6 Strategische doelstelling 14.6: onderwijs voor elk kind, de brede school in praktijk

Zoals reeds aangehaald in het hoofdstuk rond de beleidsrotonde cultuur, wordt ook vanuit onderwijs gewerkt aan een categoriaal jeugdbeleid. De belangrijkste samenwerking betrof misschien wel het project rond de **'Brede School'** waarbij ook de beleidsdomeinen sport, jeugd(werk) en welzijn betrokken zijn. Via een studiedag en een website, www.vlaanderen.be/bredeschool, werd dit zorgvuldig uitgewerkte concept eind 2006 uitgebreid toegelicht.

Met dit concept van de Brede School, wil de Vlaamse overheid werken aan de brede ontwikkeling van alle kinderen en jongeren door het creëren of ondersteunen van een brede leer- én leefomgeving via het opzetten van een breed netwerk uit de verschillende sectoren (jeugdwerk, opvang, bijstand, school, ...). Om een meerwaarde te bieden voor kinderen en jongeren, ouders, de betrokken organisaties en de hele buurt, zijn drie kernwoorden daarbij van belang: **diversiteit, verbindingen en participatie**. Kernwoorden die evenzeer van toepassing zijn op het Vlaams jeugdbeleid in het algemeen.

Zowel de minister van Onderwijs (Vandenbroucke) als de minister van Cultuur, Jeugd en Sport (Anciaux) maakten budget vrij (in totaal 450.000 euro) voor de ontwikkeling van onder andere enkele proeftuinprojecten (van telkens drie jaar) in het onderwijs. Op die manier onderstreepten zij het belang dat de Vlaamse overheid hecht aan het concept van de Brede School.

14.7 Strategische doelstelling 14.7: onderwijs voor elk kind, een onderwijscontinuüm voor leerlingen met specifieke zorgvragen

In november 2006 stelde minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke de conceptnota **'leerzorg'** voor, waarin een referentiekader wordt uitgewerkt voor de zorg in het gewoon én buitengewoon onderwijs. Met de ontwikkeling van een tienjarenplan moet het buitengewoon onderwijs verbreed en gedestigmatiseerd worden. Dit kan gerealiseerd worden door de invoering van **leerzorgniveaus, clusters en doelgroepen**. Leerzorgniveaus bepalen de mate waarin het onderwijs moet aangepast worden aan de noden van het kind of de jongeren en vertrekken dus veeleer vanuit het standpunt van het onderwijs dan wel vanuit de problematiek van de kinderen en jongeren.

De conceptnota wordt begin 2007 besproken door de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en het is de bedoeling dat er in maart 2007 een beleidsnota wordt voorgelegd aan de Vlaamse Regering zodat het werk aan een ontwerpdecreet voor het schooljaar 2007-2008 kan beginnen.

14.8 Strategische doelstelling 14.8: onderwijs voor elk kind, ook voor de meest kwetsbaren binnen het onderwijs

In 2006 werd op verschillende manieren gewerkt aan een integraal beleid rond schoolmoeheid, spijbelen en probleemgedrag.

De Vlaamse overheid stelde in 2006 een concreet en uitgebreid **spijbelactieplan** voor alsook een 'spijbelteam' dat dit plan ten uitvoer moet brengen. Er werd bovendien gewerkt aan de mogelijkheden van een vervolgingsbeleid. Vervolging, al dan niet juridisch, mag evenwel slechts de laatste stap zijn in de aanpak van de problemen.

De **time-outprojecten**, waarbij jongeren voor korte tot middellange tijd uit de klas- en schoolomgeving worden gehaald en intensief begeleid worden, werden positief geëvalueerd en structureler gemaakt door het subsidiëren van 6 lange en 14 korte time-out projecten voor de periode september 2006 tot en met december 2006. Daarenboven werden middelen voorzien zodat per kort time-out project één medewerker een opleiding kan krijgen om moderator te worden van **herstelgericht groepsoverleg (HERGO)**. Op die manier kan deze methodiek, in 2007 meer ingang vinden en geëvalueerd worden.

Met de ontwikkeling van **een sensibiliserings- en communicatiecampagne** en een **netwerk van verantwoordelijken** wil de overheid werken aan een breed gedragen beleid rond spijbelen, schoolmoeheid en probleemgedrag. In deze campagne en in het in 2006 voorgestelde **stimuleringsplan voor kleuterparticipatie** wordt bovendien specifiek aandacht besteed aan moeilijk te bereiken doelgroepen.

15. Beleidsrotonde 'Ruimte'

Uit de verslaggeving bleek dat voor heel wat aspecten ook het Agentschap Bos en Natuur betrokken is bij beleidsinitiatieven die betrekking hebben op kinderen en jongeren. Daarom zal begin 2007 aan de administrateur-generaal van dit agentschap gevraagd worden een aanspreekpunt kinderrechten- en jeugdbeleid aan te stellen.

15.1 Strategische doelstelling 15.1: Onderzoek en monitoring

Het in 2006 verschenen syntheseonderzoek "Jongeren van nu en straks" (Nicole Vettenburg, Mark Elchardus en Lode Walgrave red.), wijst op het gebrek aan representatief onderzoek rond ruimtebeleving en woonpatronen in Vlaanderen. De Vlaamse overheid moet verder proberen te werken aan deze lacune.

Minister van Woonbeleid Keulen liet een onderzoek uitvoeren naar het woongedrag van jongvolwassenen in Vlaanderen. Dit onderzoek moest een antwoord bieden op de vraag of jongvolwassenen inderdaad langer dan voorheen bij hun ouders blijven wonen en wat daarvan de oorzaken zijn. Einde 2006 werd het rapport van dit onderzoek voorgesteld en hieruit bleek dat hoewel wel degelijk meer jongvolwassenen beslissen om thuis te blijven wonen, dit niet meteen een oorzaak is van de situatie op de woningmarkt. Voor een groot deel van de 'nestblijvers' is het thuis wonen een bewuste strategie om later meteen een sterke positie te kunnen innemen op de woningmarkt. Er zijn echter wel enkele groepen van 'zwakkere' jongeren (op de eerste plaats jongeren zonder een vast inkomen maar ook jongeren zonder vaste partner) voor wie zelfstandig wonen moeilijk is. Dit wordt bevestigd door een onderzoek binnen het project *Woonzinnig* van Preventie Jongerenwelzijn Oost-Vlaanderen. Jongeren uit de Bijzondere Jeugdbijstand mogen al vanaf zeventien jaar alleen wonen, wat een belangrijke nieuwe kans betekent in hun ontplooiing. Het feit dat zij op dat moment nog minderjarig zijn, levert echter verscheidene problemen op (geen aanspraak kunnen maken op sociale woning, geen recht op bepaalde premies, ze mogen geen huurcontract ondertekenen, ...). Momenteel wordt meestal op individueel niveau naar praktische oplossingen gezocht, maar een meer structurele ondersteuning lijkt hier gepast.

De eerste jeugdmonitor van het Jeugdonderzoeksplatform (uitgave voorzien voor het voorjaar 2007) zal een eerste licht werpen op de ruimtebeleving van jongeren van 14 tot 25 jaar. Mogelijk kunnen vanuit de jeugdmonitor bovendien conclusies getrokken worden rond de ruimtebeleving van jongeren op het platteland en of die al dan niet verschilt van die van jongeren uit een stedelijke omgeving. Op basis van deze vaststellingen, zal de denktank 'ruimte' reflecteren over de noodzaak van meer specifiek onderzoek.

15.2 Strategische doelstelling 15.2: Samenwerking ruimtebeleid en jeugdbeleid

De beleidsmatige samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen rond het ruimtebeleid en het jeugdbeleid op Vlaams niveau uit zich op verschillende vlakken. Er is sprake van een denktank 'ruimte', een Platform Groene Ruimte en een Charter voor Jeugd, Natuur en Bos. De integratie van de structurele overleggroepen van deze laatste twee is, gezien de grote overeenkomsten, een logisch gevolg. Dit moet bovendien tot een meer gestroomlijnde aanpak leiden. Uit overleg tussen de minister

van Jeugd en de minister van Leefmilieu moet blijken of en hoe de samenwerking verder structureel verankerd kan worden en op welke manier het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media daarbij ingeschakeld kan worden. Dit zijn taken voor het jaar 2007.

15.3 Strategische doelstelling 15.3: Participatie in ruimtebeleid

Zoals blijkt uit het bovenstaande, is het op **Vlaamse niveau** behoorlijk gesteld met de vertegenwoordiging van kinderen en jongeren in de verschillende adviesorganen rond ruimte (cf. het platform Groene Ruimte, de vertegenwoordiger van het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen in de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening....). Er zijn duidelijk wel nog inspanningen nodig voor de participatie van kinderen en jongeren zelf.

Op **lokaal niveau** is er over het algemeen nog weinig aandacht voor jeugdparticipatie bij het ruimtebeleid. Uit het onderzoek “De inspraak en participatie van kinderen, jongeren en het jeugdwerk in en aan het lokale beleid” (Coussée, De Rynck en Tubex, 2006) blijkt dat kinderen- en jongerenparticipatie in grote steden weliswaar steeds meer op de agenda staat bij grote stadsprojecten, maar dat de intensiteit en kwaliteit van deze participatie nog vaak heel verschillende vormen aanneemt. Jeugddiensten en jeugdtraden zijn nog te vaak op zichzelf aangewezen om insteken te doen in ruimtelijke projecten. Een vertegenwoordiging in de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (GECORO) blijkt bovendien nauwelijks impact te hebben terwijl de aanpak van de schepen van jeugd vaak té sectoraal gericht is. Een informatie-initiatief omtrent de Gecoro's georganiseerd door de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning (VRP) met steun van Vlaamse overheid besteedde daarom in het voorjaar van 2006 bijzondere aandacht aan de vertegenwoordiging en inspraak van kinderen en jongeren..

Het onderzoek stelt daarom dat het van belang is dat de Vlaamse overheid participatieverplichtingen oplegt wat betreft het opstellen van plannen, evenwel zonder daarbij concrete modellen op te leggen. Lokale besturen kunnen participatie als voorwaarde opnemen bij programma's van eisen, de aanstelling van ontwerpers, Verder is een projectmatige samenwerking van de verschillende betrokken diensten van groot belang. Enkel op die manier kan de aandacht voor de participatie en de reflectie hierover toenemen en uiteindelijk een reflex worden binnen die verschillende diensten zelf. Tijd en ruimte voor discussie op de juiste momenten zijn eveneens voorwaarden voor een succesvolle participatie van kinderen en jongeren. Het verschijnen van “Weet ik veel! Handboek voor kinder- & jongerenparticipatie” (Van Gils en Van Cauwenberge, red., Politeia, 2006) zou in dit opzicht een belangrijke stap vooruit moeten betekenen voor al wie op het lokale niveau kinderen- en jongerenparticipatie als belangrijk beschouwt.

15.4 Strategische doelstelling 15.4: Kwaliteitsverhoging leefomgeving

Dankzij een doorgedreven samenwerking binnen o.a. het platform Groene Ruimte en het Charter voor Jeugd, Natuur en Bos, werkt de Vlaamse overheid aan een uitbreiding van de **beschikbare groene speelruimte**. De stimulering van boscijdegenoten via subsidies, een goede verspreiding van de beschikbare informatie en de aanpassing van het besluit op de toegankelijkheid van bossen en natuurgebieden zouden een gunstige impact moeten hebben. Een goede communicatie rond deze mogelijkheden en een goede opvolging en evaluatie zijn aandachtspunten voor de komende jaren.

Wat betreft **woonruimte** voor kinderen en jongeren is het ondermeer van belang om de resultaten van het recente onderzoek met betrekking tot het woongedrag van de Vlaamse jongvolwassenen goed te analyseren. Binnen dit kader moeten ook de conclusies uit het project Woonzinnig rond jongeren uit de Bijzondere Jeugdbijstand ter harte genomen worden (cf. supra). Daarnaast zijn de bevindingen uit het Kindercharter (Vlaams Netwerk Kindvriendelijke Steden en Kind & Samenleving) het vermelden waard. Kinderen vinden een tuin vaak belangrijker dan hun woning zelf en zij hebben een vrij grote afkeer van rijhuizen, een problematiek waar werk moet van gemaakt worden. Ander onderzoek binnen dit kader, wees reeds op de problematiek van de 19de eeuwse wijken van steden – meestal zonder tuin, terras of koer – waar vooral maatschappelijke kwetsbare jongeren wonen. Werken aan het aantrekkelijker maken van de dagelijkse leefomgeving (de eigen straat maar ook de weg naar vrienden, school, de sportclub of het shoppingcentrum, ...), is een belangrijk actiepoint voor de lokale besturen. De Vlaamse overheid moet hen hiertoe stimuleren.

Deze lokale besturen hebben via de aanpassing van het decreet op lokaal jeugd(werk)beleid de mogelijkheid gekregen om in te zetten op de **prioriteit jeugdwerkinfrastructuur** en aldus met extra middelen te werken aan allerlei aspecten van deze infrastructuur. De gevolgen van de mogelijkheid om in te zetten op deze prioriteit moeten in de toekomst geëvalueerd worden.

15.5 Strategische doelstelling 15.5: Informatie over mogelijkheden

Het werk aan informatie op maat voor jongeren en kinderen zou in 2007 een belangrijke stap vooruit moeten nemen met de concrete werking van het Vlaams Informatiepunt Jeugd (VIP). Specifiek voor wat betreft de speelzones in bossen en natuurgebieden, kan verwezen worden naar de binnenkort geüpdate website www.bosspel.be.

16. Beleidsrotonde 'Welzijn'

Voorafgaand dient erop gewezen te worden dat de verslaggeving vanuit het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap niet (tijdig) kon aangeleverd worden.

16.1 Strategische doelstelling 16.1: voorrang geven aan kinderen

De Vlaamse overheid werkte in 2006, onder andere binnen de Werkgroep Gemengde Verdragen, aan een afstemming van de regelgeving op de internationale mensenrechteninstrumenten. Onder impuls van de Vlaamse overheid, die reeds op 7 februari 2003 bij decreet haar goedkeuring gaf in het Vlaams Parlement, werd het facultatief protocol bij het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind inzake kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie op 17 maart 2006 door België bekrachtigd.

Verder gaf de Vlaamse overheid uitvoering aan de nieuwe regelgeving rond het decreet op interlandelijke adoptie (2005) en de besluiten van de Vlaamse Regering rond interlandelijke en binnenlandse adoptie. Bovendien werden de voorbereidingen getroffen voor het werk aan een decreet op binnenlandse adoptie, dat zich moet enten op het decreet voor interlandelijke adoptie maar niet zonder voldoende aandacht te schenken aan de eigenheid van binnenlandse adoptie.

16.2 Strategische doelstelling 16.2: armoede bestrijden, investeren in kinderen

De Vlaamse overheid werkte in 2006 verder aan de uitwerking van een **Vlaams Actieplan Armoedebestrijding**, o.a. door een netwerk van aandachtsambtenaren vergelijkbaar met het netwerk van aanspreekpunten kinderrechten- en jeugdbeleid. In het voorjaar van 2007 wordt het actieplan geactualiseerd en geoptimaliseerd. Ondermeer via de mogelijkheid om ervaringsdeskundigen in Centra voor Leerlingbegeleiding in te schakelen, wordt gewerkt aan een specifieke aandacht voor kinderen binnen de armoedebestrijding.

16.3 Strategische doelstelling 16.3: geen enkel kind uitsluiten

De Vlaamse overheid pakt op verschillende manieren discriminatie ten aanzien van kinderen aan. Zij werkte in 2006 verder aan haar **preventiebeleid**, met een waaier aan lokaal ingebedde activiteiten en de voorbereiding van een sensibiliseringscampagne rond positief ouderschap (gepland voor 2007).

In 2006 werd **de federale wet op de Jeugdbescherming** gewijzigd, de financiële implicaties zijn nog steeds voorwerp van gesprek in het Overlegcomité. In december 2006 kwamen twee belangrijke samenwerkingsakkoorden tot stand aangaande de ouderstage en de herstelbemiddeling. De federale overheid financiert de ouderstage volledig en cofinancieert de herstelbemiddeling.

Op Vlaams niveau werd in 2006 door minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Inge Vervotte, het **Globaal Plan voor de Bijzondere Jeugdzorg** voorgesteld. Dat plan moet leiden tot een groei van

het aanbod met 14%. Daarbij wordt o.a. gestreefd naar een flexibilisering van het aanbod, het inhoudelijk aansturen van het aanbod, een krachtige investering in wetenschappelijk onderzoek en de herstelbemiddelingsaanpak. In 2007 worden een aantal lopende projecten rond herstelbemiddeling geëvalueerd. Voor een meer uitgebreide verslaggeving rond het Globaal Plan verwijzen we naar de fiche 16.3.2.3 die ter volledigheid ook in bijlage werd toegevoegd.

Op 1 december 2006 werd aan de Vlaamse Regering het **voorontwerp van decreet betreffende de Bijzondere Jeugdbijstand** (VR/2006/01.12/DOC.1323) voorgelegd met het oog op adviesaanvragen. Hiermee wordt beoogd de regelgeving inzake Bijzondere Jeugdbijstand in een goed gestructureerd decreet te gieten en alzo aan hulpverleners en verwijzende instanties het nodige houvast bieden en tegemoet komen aan de eisen vervat in de Wet Verwerking Persoonsgegevens.

De tekst van het voorontwerp van decreet bevat ook een aantal nieuwe artikelen die beogen de regelgeving betreffende de bijzondere jeugdbijstand in overeenstemming te brengen met de Wet Verwerking Persoonsgegevens van 8 december 1992 en weerspiegelen de toenemende aandacht voor de bescherming van de privacy van de gebruiker in de sector van de bijzondere jeugdbijstand.

Dit voorontwerp van decreet verlaagt tevens de leeftijd van veertien jaar tot twaalf jaar. Door die verlaging wordt gevolg gegeven aan artikel 31 van het decreet van 7 mei 2004 “betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp”. De minderjarige van twaalf jaar of ouder wordt vermoed in staat te zijn tot een redelijke beoordeling van zijn belangen. Ook in andere bepalingen van dit voorontwerp van decreet, waarin aan minderjarigen rechten worden toegekend (zoals het recht op toegang tot persoonlijke gegevens uit zijn dossier bij het comité voor bijzondere jeugdzorg) wordt consequent de leeftijd van twaalf jaar gehanteerd.

Ook in de **kinderopvang** worden verscheidene inspanningen geleverd om de toegankelijkheid te verhogen. Dit gebeurde ondermeer via onderzoek naar uitsluitingsmechanismen (cf. de aangepaste fiche 16.3.3.2), via proefprojecten rond voorrangregels, via de uitwerking van de proefprojecten “centra voor kinderopvang” die een sterke sociale functie van de kinderopvang moeten uitbouwen en van start zullen gaan in 2007 en via de experimenten Buurt- en Nabijheidsdiensten Kinderopvang die in 2006 geïntegreerd werden binnen het reguliere kinderopvanglandschap.

Daarbij aansluitend wordt gewerkt aan een toegankelijke **gezinsondersteuning**: in 2006 werden de inloopteams, die opvoedingsondersteuning aan kansarme gezinnen bieden, inhoudelijk uitgebreid, gebeurde een evaluatie van de ouderbijdrage en werden specifieke communicatiedragers rond de gezondheid, ontwikkeling en opvoeding van kinderen naar gezinnen uit maatschappelijk kwetsbare groepen verder ontwikkeld. Verder werd de uitwerking voorbereid van een decreet opvoedingsondersteuning.

De **integrale jeugdhulp** is een initiatief gegroeid vanuit het besef dat een meer flexibele en bredere aanpak nodig waren voor de aanpak van de problematische situatie in de jeugdhulpsector. Het Algemeen Welzijnswerk, de Centra voor Integrale Gezinszorg, de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg, Kind en Gezin, de Centra voor Leerlingenbegeleiding, het Vlaams Fonds en de Bijzondere Jeugdzorg werken sinds het najaar van 2004 – ondermeer via de in 2006 operationeel geworden netwerken rechtstreeks toegankelijke hulp en de netwerken crisishulp – samen aan een geïntegreerde aanpak. Op die manier wordt gestreefd naar een meer efficiënte hulpverlening ten aanzien van gezinnen, kinderen en jongeren. Het **decreet op de rechtspositie** van de minderjarige in de integrale jeugdhulp trad op 1 juli 2006 in werking. De Vlaamse overheid nam verscheidene initiatieven om dit decreet te implementeren en zo de rechten in de hulpverlening te waarborgen: brochures voor zowel kinderen als ouders werden ontwikkeld, een werkmap voor de voorzieningen werd aangemaakt, vormingsinitiatieven en dialoogdagen voor en met hulpverleners werden opgezet en een website www.rechtspositie.be werd uitgebouwd.

In 2006 werden ook de netwerken rechtstreeks toegankelijke hulp en de netwerken crisishulp operationeel. Op die manier werd gewerkt aan het verhogen van de toegankelijkheid van voorzieningen voor jongeren en ouders en aan de transparantie van het beschikbare aanbod.

De Vlaamse overheid bleef in 2006 ijveren voor een opvangtraject voor alle **niet-begeleide minderjarigen** op basis van hun zorgvraag en pleegde hiervoor overleg met de federale overheid. Daarbovenop werd beslist om vanaf 2007 minstens 10 extra opvangplaatsen voor niet-begeleide minderjarigen aan te bieden in de jeugdzorg.

16.4 Strategische doelstelling 16.4: zorgen voor elk kind

De Vlaamse overheid verrichtte in 2006 op verscheidene vlakken **wetgevend werk** om **het recht op hulpverlening en de rechten in de hulpverlening** van kinderen en jongeren te waarborgen. Zoals reeds gesteld, was er de decretale verankering van de rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp, maar ook het ontwerp van een wijzigingsdecreet voor de Bijzondere Jeugdbijstand en de uitvoering van het decreet op de integrale jeugdhulp dienen vermeld te worden. Met name de verlaging van de leeftijd waarop minderjarigen met de hulpverlening moeten instemmen van 14 naar 12 jaar, is een belangrijke aanpassing van het decreet op de Bijzondere Jeugdbijstand. Verder werd gewerkt aan een verhoging van de vraaggerichtheid van het bestaande jeugdhulpaanbod – onder meer via het moduleringsinstrument dat toelaat dat alle hulpverleners een duidelijk zicht hebben op elkaars aanbod en zo de meest adequate hulp kunnen aanbieden.

In 2006 werd een aanzienlijke uitbreiding van het aantal kinderopvangplaatsen bewerkstelligd, zowel in de dagopvang als de buitenschoolse opvang (6,6 miljoen euro). Bij deze uitbreiding was er specifieke aandacht voor het creëren van meer toegankelijkheid voor bijzondere doelgroepen (éénoudergezinnen, kansarmen, ...) om aldus de **sociale functie van de kinderopvang** te versterken. Het evaluatie-instrument ZIKO en het ontwerp van algemene vergunningsvoorwaarden voor de gehele opvangsector, moeten bijdragen tot een kwaliteitsverhoging van de kinderopvang.

In haar aandacht voor kinderen en jongeren binnen het **algemeen gezondheidsbeleid**, verdienen de inspanningen die in 2006 geleverd werden rond de kwaliteitsverhoging van de basisvaccinaties en de 'Fit in je hoofd'-campagne in scholen aandacht.

De uitbreiding van de hulpverleningscapaciteiten van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG's) dient ook specifiek gericht te zijn naar kinderen en jongeren.

Kind en Gezin werkte in 2006 aan een nieuwe aanpak in de grootsteden van de medische prenatale begeleiding van maatschappelijk kwetsbare zwangere vrouwen. De **Gezondheidsconferentie** van 23 en 30 november 2006 was een belangrijk moment voor het Vlaams beleid rond alcohol, tabak en drugs tot en met 2012. Daarbij werd expliciet aandacht besteed aan de doelgroep jongeren in werkgroepen rond onder meer onderwijs, vrije tijd (jeugdwerk) en gezondheidszorg. De campagne 'Als je ouders drinken' (www.alsjeoudersdrinken.be) is een voorbeeld van een concrete actie die in 2006 naar kinderen en jongeren toe georganiseerd werd.

Via een uniformisering en efficiëntere regeling van de wachttijden ten slotte werd werk gemaakt van een versterking van de bezoekerimtes zodat de wachtljsten dit jaar kleiner zijn geworden.

16.5 Strategische doelstelling 16.5: bescherming tegen mishandeling en uitbuiting

De Vlaamse overheid was ook in 2006 bezig met de uitvoering van het Actieplan voor de Ontwikkeling van de Visie van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling. De haalbaarheidsstudie van een callcenter vormde hierbij het belangrijkste actiepunt. Door de ingebruikname van een registratiesysteem, werden de mogelijkheden van het jaarrapport kindermishandeling als evaluatie-instrument verbeterd. In 2007 is het uitkijken naar de eerste stappen ter voorbereiding van een Vlaams Observatorium Kindermishandeling en een Europees expertisenetwerk Kindermishandeling.

De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin versterkte in 2006 de centra voor algemeen welzijnswerk. Hierbij ging de aandacht vooral uit naar de aanpak rond intrafamiliaal geweld en de ontwikkeling van een globale netwerkgeoriënteerde aanpak zowel binnen het algemene welzijnswerk als daarbuiten.

In het kader van zijn VN-studie naar geweld tegen kinderen, werd Professor Pinheiro uitgenodigd om in de reflectiegroep Kinderrechten- en Jeugdbeleid deze studie voor te stellen. De Kinderrechtencoalitie, die van geweld tegen kinderen haar jaarthema maakte in 2006, stelde daarbij haar beleidsaanbevelingen voor.

16.6 Strategische doelstelling 16.6: bestrijding van hiv/aids

De Vlaamse overheid bleef ook in 2006 aandacht besteden aan het **informer**en rond de hiv/aidsproblematiek en hoewel er momenteel geen organisaties zijn die ondersteund worden in hun werk met minderjarige hiv- of aidspatiënten, blijft de mogelijkheid om hiervoor een subsidie aan te vragen, bestaan.

16.7 Strategische doelstelling 16.7: luisteren naar kinderen en jongeren en hun participatie verzekeren

De Vlaamse overheid benadrukt het belang van **participatie van kinderen en jongeren** ook in de hulpverlening. Daarom onderneemt zij regiospecifiek heel wat gerichte acties en werd er in 2006 op Vlaams niveau overlegd met de Vlaamse Jeugdraad en de Vlaamse Scholierenkoepel. Op basis van dit overleg wil de Vlaamse overheid in 2007 een aantal prioritaire aandachtsthema's voorstellen. Zoals hierboven reeds aangehaald zijn de realisatie van het **decreet op de rechtspositie** van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en de aanpassing van het Bijzondere Jeugdbijstandsdecreet een belangrijke stap geweest in het vastleggen van een aantal rechten met betrekking tot participatie. De website www.rechtspositie.be is een instrument in de procesondersteuning voor de verschillende sectoren. Daarenboven wordt de zowel de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de inspraak in het hulpverleningsproces binnen de Bijzondere Jeugdbijstand gewaarborgd via het **elektronische dossiersysteem DOMINO**.

18. Nieuwe beleidsrotonde: 'Wetenschap'

Op basis van het actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie, dat in 2006 ontwikkeld werd, kan een nieuwe beleidsrotonde voor het tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan voorgesteld worden. In een samenwerking tussen het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie, het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en partners uit de wetenschaps-, onderwijs- en jeugdsectoren, heeft het actieplan als voornaamste doelstelling de popularisering van wetenschap, techniek en innovatie. Eén van de operationele doelstellingen daarbij is het aanmoedigen van jongeren om wetenschappelijke studierichtingen en/of technische beroepen te kiezen. Meer informatie over dit gehele actieplan kan teruggevonden worden in de bijkomende fiche 18.1.1.1 (zie bijlage).

DEEL II

Jaarlijkse verslaggeving

van de Vlaamse Regering
aan het Vlaams Parlement
en de Kinderrechtencommissaris

inzake de rechten van het kind

2006

INLEIDING

Bij wijze van inleiding is het belangrijk te wijzen op de finaliteit van deel II 'Jaarlijkse verslaggeving van de Vlaamse Regering aan het Vlaams parlement en de Kinderrechtencommissaris inzake de Rechten van het Kind 2006' van het Jaarverslag Jeugdbeleid en Kinderrechten. Er is de afzonderlijke decretale grondslag en structuur en deel II sluit in die zin aan bij de Jaarlijkse Verslaggevingen Kinderrechten van de vorige jaren.

1. Decretale grondslag

De decretale en dus wettelijke erkenning van de rechten van het kind door de Vlaamse Gemeenschap gebeurde bij decreet van 15 mei 1991 dat het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) heeft goedgekeurd. Na de goedkeuring door de parlementen van de Franse en Duitse Gemeenschap en de Kamer en de Senaat die de ratificatie van het IVRK door België mogelijk maakten, trad het IVRK in België in werking op 16 januari 1992, al meer dan 10 jaar geleden dus.

Vervolgens zijn op 17 oktober 1997 binnen de Vlaamse Gemeenschap twee decreten d.d. 15 juli 1997 in werking getreden die sindsdien de basis zijn geworden voor de implementatie van het IVRK in Vlaanderen:

- het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris
- het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind.

Deze decreten moeten waarborgen dat zowel Parlement als regering aandacht hebben voor de rechten van het kind. Het tweede decreet, het zgn. KER – decreet, is de basis voor het regeringsbeleid inzake kinderrechten.

Artikel 3 van het KER-decreet stelt:

'Het regeringsbeleid wordt overeenkomstig de bepalingen van dit decreet getoetst op de naleving van het Verdrag.'

Wat betreft de algemene opzet van het KER-decreet lezen we in de parlementaire voorbereiding⁵:

'Net als voor het decreetsvoorstel over de oprichting van een Kinderrechtencommissariaat, is het VN-Verdrag voor de Rechten van het Kind de aanleiding geweest voor dit voorstel van decreet. Het decreetsvoorstel wil de Vlaamse regering een duidelijk mandaat geven om werk te maken van kinderrechten. Zowel de regering als parlement engageren zich tot een gezamenlijk project waar elkeen zijn verantwoordelijkheid opneemt. Niemand zal nog ontkennen dat er gezocht moet naar antwoorden op de vraag welke waarde onze samenleving hecht aan de positie van kinderen. De plaats die kinderen innemen, verdient ook de politieke aandacht.'

Het Vlaams Parlement heeft dat 'duidelijk mandaat' aan de Vlaamse Regering om werk te maken van de kinderrechten vorm gegeven door de invoering van:

- de jaarlijkse verslaggeving van de regering aan het Vlaamse Parlement en de Kinderrechtencommissaris omtrent de implementatie van het IVRK

⁵ Parl. St. Vl. Parl., 1996-1997, nr. 657/3

- de jaarlijkse verslaggeving van de regering aan het Vlaams Parlement over de eerbiediging van de rechten van het kind in die landen en regio's waarmee Vlaanderen een samenwerkingsakkoord heeft afgesloten
- de verplichting tot opmaak van een kindeffectrapport voor elk ontwerp van decreet, voorzover de voorgenomen beslissing kennelijk het belang van het kind rechtstreeks raakt.

Het voorliggend jaarverslag geeft uitvoering aan de eerste verplichting.

Artikel 6 van het Ker – decreet stelt:

'De regering maakt jaarlijks, vóór 30 september, aan het Vlaams Parlement en aan de Kinderrechtencommissaris een schriftelijk verslag over omtrent de implementatie van het Verdrag.'

De hervorming 'Beter Bestuurlijk Beleid' heeft gemaakt dat de vroegere aanspreekpunten Kinderrechten geen mandaat meer hadden om bij te dragen aan de jaarlijkse verslaggeving, laat staan dat dit praktisch nog te organiseren was gelet op de verschuivingen binnen de Vlaamse administratie. Zoals aangegeven in deel I werden de aanspreekpunten Kinderrechten en Jeugdbeleid pas in september 2006 heraangetuigd en moest dan nog gestart worden met de sensibilisatie van deze vaak nieuw aangeduide ambtenaren. Het was dan ook niet mogelijk om in 2006 de decretale deadline van 30 september te respecteren. Dit heeft wel de mogelijkheid gegeven om informatie te verzamelen tot en met 30 september 2006. Gezien de jaarlijkse verslaggeving Kinderrechten 2005 informatie bevatte tot en met 30 juni 2005 wordt in dit deel gerapporteerd voor de periode van 1 juli 2005 tot en met 30 september 2006.

Pro memorie kan vermeld worden dat de tweede verslaggeving door de Vlaamse minister bevoegd voor buitenlands beleid wordt voorbereid⁶. Het kindeffectrapport (KER) komt in dit verslag nog aan bod in het kader van het horizontaal beleid.

Overeenkomstig het JBP2 is het de doelstelling van de Vlaamse Regering een wijziging van het decreet Vlaams Jeugdbeleid voor te stellen aan het Vlaams Parlement waarbij de bepalingen uit het KER-decreet zouden ingevoegd worden in het eerstgenoemde decreet. Voor meer uitleg hierover kan verwezen worden naar deel I van dit jaarverslag.

2. Inhoud en structuur van het verslag

Zoals gezegd, sluiten de inhoud en de structuur van dit deel in belangrijke mate aan en zijn ze de voorzetting van de jaarlijkse verslaggeving Kinderrechten. Daarbij moet de volgende nuancering worden aangebracht. Naar aanleiding van de parlementaire bespreking van het tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan op 19 januari 2005 in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media heeft de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, bevoegd voor de coördinatie van het kinderrechtenbeleid, aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers toegezegd om vanaf 2006 een geïntegreerd Jaarverslag Jeugdbeleid en Kinderrechten over te maken. Daarbij geeft de minister uitvoering aan het tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan (JBP2), voor zover decretaal mogelijk, in afwachting van de wijziging van het decreet Vlaams jeugdbeleid. Voor de jaarlijkse verslaggeving inzake de rechten van het kind betekent dat deze verslaggeving voortaan een onderdeel wordt van het Jaarverslag Jeugdbeleid en Kinderrechten. De door het JBP2 beloofde samenvoeging met de 'Jaarlijkse verslaggeving van de regering aan het Vlaams Parlement over de eerbiediging van de rechten van het kind in die landen en regio's waarmee Vlaanderen een samenwerkingsakkoord heeft afgesloten' werd nog niet doorgevoerd. Hiervoor wordt gewacht op een vernieuwd decretaal kader dat in 2007 vorm moet krijgen.

⁶ 'Gedachtewisseling over het verslag (2004) van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement over de naleving van het Kinderrechtenverdrag in de landen waarmee de Vlaamse Gemeenschap een decretaal goedgekeurd, exclusief en algemeen samenwerkingsakkoord heeft gesloten', Parl. St. Vl. Parl. 2004-2005, nr. 441/ 1.

Inhoud en structuur van de vroegere jaarverslagen Kinderrechten werden behouden met dien verstande dat deel II als een aanvulling beschouwd wordt op de monitoring van het JBP2 (Deel I). Initiatieven op het vlak van kinderrechten worden in dit deel maar besproken voor zover hierover nog niet gerapporteerd werd in deel I.

We behouden het onderscheid tussen het horizontale en het verticale beleid en dit deel wordt, zoals de vorige verslagen, afgesloten door een opvolging van de beleidsconclusies van het vorige jaar en de formulering van nieuwe beleidsconclusies.

In het eerste hoofdstuk 'horizontaal beleid' wordt het gecoördineerde, inclusieve beleid inzake de rechten van het kind van de coördinerend minister Kinderrechten toegelicht.

In een tweede hoofdstuk 'verticaal beleid' worden de maatregelen die binnen de diverse beleidsdomeinen werden genomen, besproken. Dit gebeurt aan de hand van de vier basisbeginselen van het IVRK: het belang van het kind (art. 3), non-discriminatie (art. 2), het recht op leven, overleven en ontwikkeling (art. 6) en de participatie van het kind (art. 12).

In het hoofdstuk 'Beleidsconclusies' worden beleidsconclusies 2005 opgevolgd waarbij ofwel verwezen wordt naar het JBP2 ofwel een beroep gedaan wordt op de informatie verzameld in het kader van deze verslaggeving Kinderrechten. De beleidsconclusies 2006 die in uitvoering van het KER-decreet geformuleerd worden, zijn alleen gebaseerd op dit deel. En het JBP 2 én de beleidsconclusies 2005 verwijzen naar het Vlaams Actieplan Kinderrechten dat de Vlaamse invulling van het wereldactieplan voor kinderen is en werd ingebracht in het Nationaal Actieplan voor kinderen. Zo wordt tegelijkertijd ook de opvolging van deze actieplannen gewaarborgd zonder bijkomende administratieve planlast.

Door het feit dat de Jaarlijks verslaggeving Kinderrechten in het kader van dit deel als een aanvulling bij de monitoring van het JBP2 werd opgevat, is de verscheidenheid aan materies veel beperkter dan vroeger. Dit wijst evenwel niet op een verminderde aandacht voor de rechten van kinderen. De integratie van het kinderrechten- en jeugdbeleid maakt dat voor een groot deel van de kinderrechteninitiatieven nu kan verwezen worden naar de monitoring van het JBP 2. Dit is een goede zaak gezien in JBP2 engagementen werden aangegaan ten aanzien van een verbetering van de situatie van kinderen en jongeren in al zijn aspecten, conform de integrale benadering die het IVRK voorstaat.

In vorige edities werd voor het horizontale kinderrechtenbeleid steeds een onderscheid gemaakt tussen de uitgangspunten enerzijds en een stand van zaken anderzijds. Voor wat betreft de uitgangspunten kan verwezen worden naar het JBP2 zelf. In deel I is dan ook heel wat informatie te vinden over de stand van zaken. In het hoofdstuk 'Horizontaal beleid' zal dan ook nog slechts informatie terug te vinden zijn over de functie van de coördinerend minister Kinderrechten, de uitvoering van de decretale verplichting tot opmaak van een kindeffectrapport en een aantal thema's in het kader van de opvolging van het IVRK.

Ten slotte kan nog vermeld worden dat de coördinatie voor deel II van 14 aanspreekpunten fiches had ontvangen.

HORIZONTALAAL BELEID

Zoals aangegeven in de inleiding bespreken we in het kader van het ‘horizontaal beleid’ nog slechts die initiatieven van het horizontale, coördinerende kinderrechtenbeleid die nog niet aan bod zijn gekomen in het kader van de monitoring van het JBP2.

1. Stand van zaken

Het Vlaams kinderrechtenbeleid heeft als horizontaal beleid concreet vorm gekregen in de aanduiding door de Vlaamse Regering van een coördinerend minister Kinderrechten, de werking van de aanspreekpunten Kinderrechten, de oprichting van een reflectiegroep Kinderrechten, deze jaarlijkse verslaggeving en de kindeffectrapportage (KER), het subsidiebeleid, de gevoerde sensibilisering en de nationale en internationale samenwerking bij het verwezenlijken en het versterken van de rechten van het kind. Initiatieven van het horizontale, coördinerende kinderrechtenbeleid die aan bod zijn gekomen in het kader van de monitoring van het JBP2 zijn de heraanuiding van de aanspreekpunten Kinderrechten en Jeugdbeleid, de omvorming van de reflectiegroep Kinderrechten naar een reflectiegroep Kinderrechten en Jeugdbeleid en de oprichting van de Nationale Commissie voor de rechten van het Kind.

1.1 Coördinerend minister Kinderrechten en Jeugd

Op 18 februari 1997 werd binnen een Vlaamse Regering voor de eerste maal een coördinerend minister Kinderrechten aangeduid. Tot hiertoe wordt dit voorbeeld nog steeds niet gevolgd door de federale overheid of andere gemeenschappen of gewesten.

Bij beslissing van 15 oktober 1999 heeft de daaropvolgende Vlaamse Regering de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen ‘belast met de coördinatie van het Vlaams beleid inzake kinderrechten’.

In haar bevoegdheidsbesluit van 27 juli 2004 heeft de nieuwe Vlaamse Regering een stap verder gezet door de bevoegdheid voor de coördinatie van het kinderrechtenbeleid reeds bij de regeringsvorming en in de vorm van een regeringsbesluit toe te wijzen aan een lid van Vlaamse Regering, nl. aan de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel.

Daarnaast kent de Vlaamse Regering sinds 1999 een minister van Jeugd. Nieuw is dat deze minister van Jeugd sinds 2004 ook de coördinerend minister Kinderrechten is. Aldus kan het kinderrechtenbeleid nog meer een pijler worden van het brede jeugdbeleid.

De aanwezigheid van een coördinerend minister Kinderrechten in de Vlaamse Regering is een belangrijke waarborg voor de naleving van de rechten van het kind in alle aspecten van het Vlaamse regeringsbeleid.

De Kinderrechtencommissaris oefent bij het Vlaams Parlement het ultieme toezicht uit op de naleving van het IVRK in Vlaanderen. T.o.v. de Vlaamse Regering en administratie is de Kinderrechtencommissaris een externe instantie. Het is evident dat de Vlaamse Regering, door de goedkeuring van het IVRK, verplicht is om de naleving van de rechten van het kind ook zelf, als een interne kwaliteitswaarborg, te realiseren. De integratie van het kinderrechten- en jeugdbeleid moet de positie en de rol van de coördinerende minister binnen de Vlaamse Regering versterken. Het tweede

Vlaamse jeugdbeleidsplan biedt daarvoor het kader voor deze legislatuur. Het voorliggende Jaarverslag Jeugdbeleid en Kinderrechten brengt via twee delen verslag uit over de uitvoering ervan in 2006.

1.2 Kindeffectrapportage (KER)

1.2.1 Situering

Sinds 1997 werd de kindeffectrapportage (KER) bij de Vlaamse overheid een wettelijke verplichting. Het KER – decreet heeft naast de jaarlijkse verslaggeving ook de kindeffectrapportage ingevoerd.

Daar waar deze jaarlijkse verslaggeving op de eerste plaats een terugkijken is op wat voorbij is, op wat al dan niet gerealiseerd is, werd de kindeffectrapportage ingevoerd om de gevolgen voor kinderen naar de toekomst toe in te schatten. De kindeffectrapportage is als het inschatten van de gevolgen op de rechten van kinderen juist proactief.

De kindeffectrapportage (KER) is een middel om bij ‘een voorgenomen beslissing’ na te gaan wat de gevolgen ervan zijn voor de situatie van het kind in zijn onmiddellijke omgeving.

Voor elk ontwerp van decreet moet een KER opgemaakt worden voor zover de voorgenomen beslissing kennelijk het belang van het kind rechtstreeks raakt. Hierbij moet rekening gehouden worden met de adviesbevoegdheid van de Raad van State. Reeds herhaalde keren heeft de Raad van State haar advies geformuleerd onder het voorbehoud dat wel degelijk een KER aan de regering zou voorgelegd worden met het oog op indiening in het Parlement. Daarbij stipt de Raad van State aan dat normaal aan de vormvereisten moet voldaan zijn vóórleer de Raad van State, afdeling wetgeving, om advies wordt gevraagd.

Sinds 1 april 2004 is een nieuw uitvoeringsbesluit van toepassing. Voor de bespreking kan verwezen worden naar Jaarlijkse verslaggeving 2005⁷. In wat volgt hernemen we uit de verslaggeving 2005 wel de toelichting bij de nieuwe methodiek KER, de te volgen procedure en een geactualiseerd totaal overzicht van de reeds opgemaakt KER's. In afwachting van de voorziene uitbreiding van het Kindeffectrapport (KER) naar een Jongeren- en Kindeffectrapport (JoKER), zoals voorzien door het JBP2 en waarvoor een decreetswijziging vereist is, geven we hier de stand van zaken van de kindeffectrapportage.

1.2.2 KER-methodiek

Het tweede lid van artikel 2 van het besluit bepaalt dat de coördinerend minister Kinderrechten een methodiek verstrekt.

De coördinerend minister Kinderrechten heeft binnen de Vlaamse Regering de methodiek bij ministerieel besluit van 11 juni 2004 verstrekt. De methodiek voor de opmaak van een kindeffectrapport overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind werd als bijlage bij het besluit gevoegd. Dit moet iedere minister toelaten de KER-verplichting na te leven.

De methodiek, die sinds 1 augustus 2004 gebruikt moet worden, is het resultaat van een evaluatie van de eerste ‘Handleiding en methodiek KER’ zoals ze op 27 april 2001 aan de Vlaamse Regering is meegedeeld. Bij deze evaluatie werd gesteund op de reeds opgedane ervaring bij een twintigtal KER's. Er werd rekening gehouden met de door de aanspreekpunten kinderrechten geformuleerde opmerkingen en suggesties. Verder waren er ook de aanbevelingen van het

⁷ Vlaamse Regering, Jaarlijkse verslaggeving van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris inzake de rechten van het kind, 2005, 23.

Kinderrechtencommissariaat dat als waarnemer lid was van een voorbereidende werkgroep en een advies van de Deskundige Commissie Kindeffectrapportage.

Tevens is het mogelijk om van deze methodiek gebruik te maken wanneer de kindeffectrapportage niet verplicht is, bijvoorbeeld in het kader van de reguleringsimpactanalyse (RIA). In zijn nota betreffende de invoering van de RIA in Vlaanderen, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4 juni 2004, wijst de heer Minister-president van de Vlaamse Regering op de relatie tussen de lichte RIA, die in werking zal treden op 1 januari 2005, en de andere toetsen:

“Met name zal er in de RIA-handleiding op worden gewezen dat er een specifieke handleiding voor het inschatten van kindeffecten beschikbaar is, die in het geval van belangrijke kindeffecten moet worden gebruikt.”

In dit verband dient rekening gehouden te worden met de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 december 2004, waarmee zij de RIA als de overkoepelende methodologie van wetsevaluatie beschouwt, waarin overige sectorale of partiële impacttoetsen geïntegreerd moeten worden.

De eerste doelstelling van deze methodiek is de ambtenaar die een KER moet maken, te ondersteunen om te komen tot kwalitatief goede regelgeving. Bij het KER wordt daarbij uitgegaan van het kind, de minderjarige, nl. de persoon jonger dan 18 jaar. Dit neemt niet weg dat deze oefening ongetwijfeld ook positieve effecten kan hebben voor de andere lagen van de bevolking en voor de kwaliteit van de regelgeving in het algemeen.

De methodiek is bestemd voor de dossierbehandelaar/ de functioneel bevoegde ambtenaar, nl. de ambtenaar die bezig is met de voorbereiding van het voorontwerp van decreet. Zelf kan hij daarbij terugvallen op de expertise inzake kinderrechten die aanwezig is bij een collega, het aanspreekpunt Kinderrechten van zijn administratie. De aanspreekpunten Kinderrechten treden in deze op als coach.

De methodiek wil een leidraad bieden om van de KER – verplichting gebruik te maken om bij de opmaak van ontwerpen van decreten effectief met de gevolgen op rechten van kinderen rekening te houden. De achterliggende bedoeling is dat de methodiek zo spoedig mogelijk gebruikt wordt. Dit zal de kwaliteit van het decreetgevend werk ongetwijfeld ten goede komen. Het zou dan ook zonde zijn als dit pas ter hand zou genomen worden op de vooravond van indiening bij de Vlaamse Regering, ook al kan het ook dan nog zijn nut bewijzen! Hoe vroeger dat de methodiek erbij genomen wordt, hoe beter.

1.2.3 Toezicht op de naleving van de KER

Naast het verstrekken van een methodiek KER, ziet de coördinerend minister Kinderrechten tevens toe op de naleving van de KER-verplichting, aldus het besluit (artikel 2, tweede lid).

In het kader van deze verslaggeving maakt de Vlaamse Regering jaarlijks een evaluatie van de kindeffectrapportage en dat op voorstel van de coördinerend minister Kinderrechten. Daarnaast heeft de Vlaamse minister van Jeugd, bevoegd voor de coördinatie van het kinderrechtenbeleid, eind juni 2005 zijn collega-ministers aangeschreven om hen de Ker-procedure in herinnering te brengen. Als bijlage werd hen alle relevante documentatie bezorgd.

Naast de coördinerend minister Kinderrechten zien ook de Raad van State, het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris toe op de naleving van de KER-verplichting.

Zoals reeds vermeld, heeft de Raad van State al herhaalde keren haar advies geformuleerd onder het voorbehoud dat wel degelijk een KER aan de regering zou voorgelegd worden met het oog op indiening in het Parlement.

Het Vlaams Parlement en het Kinderrechtencommissariaat hebben het laatste toezicht. Het Vlaams Parlement ziet toe op de naleving van de decreten en zo ook op de naleving van het KER-decreet, wat overigens door dit decreet zelfs expliciet voorzien is:

‘Het Vlaams Parlement beoordeelt deze afwijking samen met en ter gelegenheid van de bespreking en de stemming over het al dan niet aannemen van het ontwerp van decreet.’

In het kader van haar decretale opdracht ziet het Kinderrechtencommissariaat toe op de naleving van het IVRK.

1.2.4 Procedure

Bij de toepassing van de KER-verplichting ziet de te volgen procedure er dan ook als volgt uit. Bij het inschatten van de gevolgen van het voorontwerp van decreet voor het kind heeft de bevoegde minister volgende beslissingsmogelijkheden:

- Het voorontwerp van decreet raakt het belang van het kind kennelijk niet rechtstreeks: er is geen KER vereist.
De opmaak van het KER is facultatief. De methodiek biedt de mogelijkheid om de gevolgen van het voorontwerp voor kinderen op te sporen.
- Het voorontwerp van decreet raakt het belang van het kind kennelijk wel rechtstreeks: een KER is vereist.
De bevoegde minister laat een KER opmaken door de bevoegde administratie/ entiteit die het voorontwerp heeft voorbereid. Hij/ zij bezorgt dit document aan de Vlaamse Regering naar aanleiding van de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet.
- Het voorontwerp van decreet raakt het belang van het kind kennelijk wel rechtstreeks: een KER is vereist maar de bevoegde minister acht de opmaak van een KER niet wenselijk en hij vraagt het advies van de Deskundige Commissie (zie verder).

Op basis van het niet-bindend advies van de Deskundige Commissie kan de bevoegde minister nog een KER laten opmaken of niet. De minister bezorgt het advies van de Deskundige Commissie en desgevallend het KER aan de regering naar aanleiding van de principiële goedkeuring door de regering van het voorontwerp.

Het verzoek om advies van de Deskundige Commissie moet worden gezonden naar het volgende adres:

Deskundige Commissie Kindeffectrapportage
p/ a Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Beleid
Arenbergstraat 9
1000 Brussel

Neemt de bevoegde minister geen beslissing over de kennelijk rechtstreekse band met het belang van het kind en laat hij dus geen KER opmaken, kan de coördinerend minister Kinderrechten dat aankarten tijdens de beraadslaging van de Vlaamse Regering. Naar aanleiding van de jaarlijkse verslaggeving van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris zal over de toepassing van het KER gerapporteerd worden. Verder kan ook nog verwezen worden naar wat gezegd is over het toezicht op de naleving van de KER.

Uiterlijk op het moment van de agendering op de Vlaamse Regering voor de eerste principiële goedkeuring en bij voorkeur na overleg met het aanspreekpunt Kinderrechten van de bevoegde administratie/ instelling wordt de beslissing van de bevoegde minister en/ of het kindeffectrapport, opgemaakt aan de hand van de methodiek, overgemaakt aan de Coördinator Kinderrechten.

Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Beleid
T.a.v. de Coördinator Kinderrechten
Arenbergstraat 9
1000 Brussel
tel. 02 – 553 33 73

1.2.5 Overzicht

Hieronder vindt u een overzicht van de KER's die aan de Vlaamse Regering werden voorgelegd. Hierbij moeten twee belangrijke kanttekeningen gemaakt worden. Eerst en vooral is het belangrijk om te beseffen dat dit overzicht niet exhaustief is. Het bevat die kindeffectrapporten waarvan de coördinatie op de hoogte is. De coördinatie is inderdaad niet bij machte alle voorontwerpen van decreet op te volgen die aan de regering worden voorgelegd. Vandaar wordt in de KER-methodiek zelf gevraagd het kindeffectrapport over te maken aan de coördinatie. Merkwaardig genoeg doet men dit niet steeds. Verder moet opgemerkt worden dat het verplichten van een methodiek voor gevolg heeft dat, als deze niet gevolgd wordt, het document strikt genomen geen KER is. Gezien de kindeffectrapportage echter nog in zijn kinderschoenen staat, werden deze 'kindeffectrapporten' wel in deze lijst opgenomen, zij het met een voetnoot.

Vóór 27 april 2001, datum waarop de KER-methodiek werd verspreid, was er met 2 KER's reeds een schuchtere aanzet. De methodiek heeft blijkbaar voor een stroomversnelling gezorgd, ook al moet hier dadelijk aan toegevoegd worden dat de toepassing te beperkt blijft. Dat blijkt alleen al bij een vergelijking met de vele ontwerpdecreten die door de regering bij het parlement ingediend worden.

1. ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 3 maart 1993 houdende statuut van de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven
2. ontwerp van decreet houdende wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
3. voorontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp
4. voorontwerp van decreet op het Vlaamse jeugdbeleid
5. ontwerpdecreet houdende instemming met het verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 29 mei 1993
6. voorontwerp van decreet betreffende de armoedebestrijding
7. voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid
8. ontwerpdecreet betreffende gelijke onderwijskansen I
9. voorontwerp van decreet houdende vergunning van verblijven en de erkenning van organisaties die een werking uitoefenen in het kader van "Toerisme voor allen"
10. voorontwerp van decreet houdende instemming met het facultatief protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het verdrag inzake de rechten van het kind, opgemaakt te New York op 25 mei 2000
11. voorontwerp van decreet houdende instemming met de volgende internationale akten: het Aanvullend Protocol bij het Europees Sociaal Handvest, ondertekend te Straatsburg op 20 mei 1992 het Herziene Europees Sociaal Handvest, ondertekend te Straatsburg op 3 mei 1996 het Aanvullend Protocol bij het Europees Sociaal Handvest tot invoering van een systeem van collectieve klachten, ondertekend te Straatsburg op 14 mei 1996
12. voorontwerp van decreet houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid
13. voorontwerp van decreet houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse

Gemeenschap betreffende het gesloten centrum voor voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd

14. ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus
15. voorontwerp van decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid
16. voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XIV
17. het voorontwerp van decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad en het voorontwerp van bijzonder decreet tot wijziging van het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het Gemeenschapsonderwijs
18. Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening
19. voorontwerp van decreet betreffende het gezondheidsinformatiesysteem
20. voorontwerpdecreet van decreet betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders
21. ontwerp van decreet betreffende het landschap basisonderwijs
22. Voorontwerp van decreet jeugdherbergen
23. voorontwerp van decreet houdende wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, en van sommige andere bepalingen betreffende de radio-omroep en de televisie
24. voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 43, tweede lid, van het Verdrag inzake de rechten van het kind, aangenomen op de Conferentie van de staten die partij zijn bij het Verdrag op 12 december 1995
25. voorontwerp van decreet tot wijziging van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990
26. voorontwerp van decreet houdende de toevoeging van een derde lid aan artikel 157 en houdende wijziging van de artikelen 159 en 161 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005⁸
27. ontwerp van decreet houdende instemming met de Kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie inzake de bestrijding van het tabaksgebruik, aangenomen te Genève op 21 mei 2003
28. voorontwerp van decreet tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen
29. voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en het Waalse Gewest inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie
30. voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs⁹
31. voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XV¹⁰
32. voorontwerp van decreet houdende de oprichting van het publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Regulator voor de Media en houdende wijziging van

⁸ Het betrof hier een paragraaf over de al dan niet aanwezigheid van kindeffecten in de reguleringsimpactanalyse ingevoegd en geen volwaardig kindeffectrapport zoals voorgeschreven.

⁹ Idem

¹⁰ De voorgeschreven methodiek werd niet volledig gevolgd.

sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio en televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005¹¹

33. voorontwerp van decreet tot goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie inzake de oprichting van een Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind
34. voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 februari 2003 betreffende het inburgeringsbeleid
35. voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 14 februari 2003 houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid
36. voorontwerp van decreet houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid.
37. voorontwerp van decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening
38. ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XVI¹²

Daarnaast kan vermeld worden dat toetsing van kindeffecten ook mogelijk is daar waar ze niet verplicht is, in het bijzonder bij voorstellen van decreet en besluiten. Vanuit de beleidsondersteuning Integrale Jeugdhulp werd bij het voorstel van decreet betreffende de integrale jeugdhulp¹³ en het voorstel van decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp¹⁴ een kindeffectrapport gemaakt¹⁵. Bij besluiten van de Vlaamse Regering met een regulerend karakter moet een reguleringssimpactanalyse (RIA) opgemaakt. Deze bevat ook een paragraaf waarbij gevraagd wordt naar de kindeffecten. De methodiek KER kan ook hier gebruikt worden.

1.2.6 Besluit

In de verslagperiode werden 6 KER's uitgevoerd (33 tot en met 38), de Deskundige Commissie kwam niet bij mekaar. Ook nu moet vastgesteld worden dat de KER weinig toegepast wordt. Daar zijn ongetwijfeld verschillende redenen voor: het beperkte toepassingsgebied van de KER zelf gecombineerd met een beperkte afdwingbaarheid, het gebrek aan specifieke expertise m.b.t. kinderrechten en kindeffectrapportage alsook het zelfs voor ambtenaren soms ondoorzichtige en gesloten karakter van de totstandkoming van regelgeving.

Momenteel zien we nog weinig effecten van de nieuwe methodiek van 11 juni 2004 op de naleving van de KER-verplichting en de kwaliteit ervan. Bedoeling van de nieuwe, uitgebreidere en uniforme methodiek was vooral de ambtenaar die niet vertrouwd is met de situatie van kinderen op weg te helpen.

Sedert 1 januari 2005 is de RIA/ reguleringssimpactanalyse een verplichting. Dit draagt de mogelijkheid in zich om de aandacht bij regelgevend werk voor de effecten op kinderen/ minderjarigen te versterken. De RIA is niet alleen van toepassing bij voorontwerpen van decreten maar ook bij ontwerpen van besluit met een regulerend effect, met uitzondering van de ministeriële

¹¹ Het betrof hier een paragraaf over de al dan niet aanwezigheid van kindeffecten in de reguleringssimpactanalyse ingevoegd en geen volwaardig kindeffectrapport zoals voorgeschreven.

¹² De voorgeschreven methodiek werd niet volledig gevolgd.

¹³ Parl. St. Vl. Parl., 2003 – 2004, nr. 2056/ 1

¹⁴ Parl. St. Vl. Parl., 2003- 2004, nr. 2063/ 1

¹⁵ De door de administratie opgemaakte Ker's werden door het Vlaams Parlement niet verwerkt als officieel stuk, wellicht omdat de KER-verplichting niet van toepassing is op voorstellen van decreet.

besluiten. Ook is de RIA niet verplicht bij decreten en besluiten die niet regulerend zijn zoals begrotingsdecreten, instemmingsdecreten met verdragen,... De richtlijnen voor de opmaak van een RIA verwijzen bij de 'analyse van andere effecten' voor 'kindeffecten' expliciet naar de specifieke methodiek en het aanspreekpunt Kinderrechten van de eigen administratie. Indien men onder deze rubriek aangeeft dat de KER-verplichting niet van toepassing is (ontwerp van besluit, kennelijk niet rechtstreeks van belang voor het kind, ...), hoeft geen KER opgemaakt te worden. Echter, de beoordeling van de kindeffecten van een voorontwerp van decreet onder deze rubriek kan geenszins als een KER beschouwd worden!

Het tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan sluit zich hierbij aan. Het kiest voor de uitbreiding van het KER naar een Jongeren- en kindeffectrapportage ('JoKER'), bij wijze van tussenstap, en voor een (verdere) integratie in de reguleringssimpactanalyse. Dit laatste ligt in de lijn van het VAK. De rol van de Deskundige Commissie zou worden herzien. Voor wat betreft de opvolging van het JBP2 kan verwezen worden naar deel I.

1.3 Opvolging IVRK

De opvolging van het IVRK kwam al in belangrijke mate aan bod in het kader van de monitoring van het JBP2. Verder is dit tweede deel als een aanvulling bedoeld op de monitoring van het JPP2 om de opvolging van het IVRK compleet te maken. In deze paragraaf wensen we melding te maken van de website Kinderrechten van de Vlaamse overheid, de verspreiding van de informatiedragers van het Kinderrechtencommissariaat, de ratificatie door België van het facultatief protocol over de kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind de opvolging van het wereldactieplan 'A World fit for children'.

Overigens is ook deze verslaggeving een middel om, vooral beleidsmakers, te sensibiliseren.

1.3.1 Website van de Vlaamse overheid

Het internet biedt de mogelijkheid om informatie op een zeer gebruiksvriendelijke manier ter beschikking te stellen. Het heeft als grote voordeel dat het juridische en maatschappelijke onderscheid tussen minder- en meerderjarigen hier niet speelt. Het internet is dan ook een ideaal instrument om informatie aangaande kinderrechten ter beschikking van de hele bevolking te stellen. Sinds 11 maart 2002 zijn we op deze uitdaging ingegaan door de ontwikkeling van een eigen (deel)website 'kinderrechten' binnen het geheel van de Vlaamse overheid: (<http://www.vlaanderen.be/kinderrechten>).

Deze website m.b.t. kinderrechten van de Vlaamse overheid bevat de meest relevante informatie aangaande kinderrechten in het algemeen en het door de Vlaamse overheid gevoerde beleid inzake kinderrechten in het bijzonder:

- de tekst van en achtergrondinformatie over het IVRK,
- de gegevens van de aanspreekpunten Kinderrechten van de Vlaamse overheid gerangschikt naar bevoegdheid,
- een overzicht van de gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties die zich in Vlaanderen, de Franse Gemeenschap op federaal en internationaal vlak bezig houden met de rechten van kinderen,
- alle nuttig informatie over de kindeffectrapportage
- en andere relevante en actuele documentatie waaronder het Vlaams Actieplan Kinderrechten.

Het is de bedoeling om deze website, overeenkomstig het tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan, naast die van jeugdbeleid (<http://www.jeugdbeleid.be>) te behouden. De website werd inmiddels aangepast aan de integratie van de coördinatie van het kinderrechtenbeleid binnen het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

1.3.2 Verspreiding informatiedragers Kinderrechtencommissariaat

Ook in 2005-2006 heeft de Vlaamse overheid in opvolging van de afspraken tussen de kinderrechtencommissaris enerzijds en de bevoegde ministers van Welzijn, Jeugd en Onderwijs actief meegewerkt aan de verspreiding van informatiedragers van het Kinderrechtencommissariaat¹⁶.

De verzendingskosten die de Vlaamse overheid aldus op zich neemt, zijn aanzienlijk. Daar staat tegenover dat dit de regering de mogelijkheid biedt om op een eenvoudige manier bekendmakingscampagnes te voeren m.b.t. kinderrechten, een taak die de regering inderdaad ook heeft en realiseert door de subsidiëring van onder meer de Kinderrechtswinkels, de Kinder- en Jongerentelefoon en de jeugdinformatie-instrumenten.

1.3.3 Het facultatief protocol over kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Het facultatief protocol over kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind heeft zoals het IVRK zelf betrekking op zowel de bevoegdheden van de Federale overheid als die van de Gemeenschappen. Het protocol moet dan ook door de verschillende parlementen goedgekeurd worden om in België in werking te kunnen treden.

Als we de artikelen van het protocol overlopen, zien we dat de artikelen 8, 9 en 12 onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen.

De artikelen 8 en 9 van het protocol hebben betrekking op onderwijs, welzijn en de preventieve gezondheidszorg. Deze bepalingen handelen over de vereiste professionele vorming en de nood aan bescherming en preventie.

Artikel 12 van het protocol voorziet in een rapportage door de Verdragsstaat twee jaar na de inwerkingtreding van het Protocol. Nadien moet de rapportering gebeuren in het kader van de vijfjaarlijkse rapporten die opgemaakt worden bij toepassing van artikel 44 van het Verdrag. Zodoende wordt het toezicht op het protocol geïntegreerd in het algemene toezicht door het VN – Comité voor de Rechten van het Kind op de toepassing van het Verdrag. Op Vlaams niveau zal de opvolging dan ook voortaan gebeuren door de coördinerend minister Kinderrechten.

Op 7 februari 2003 werd het vervolgens bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

In het kader van de Werkgroep Gemengde Verdragen bij Buitenlandse Zaken heeft de Vlaamse Gemeenschap de andere overheden geïnformeerd over het feit dat de procedure op Vlaams niveau volledig afgerond werd. Binnen de werkgroep werd afgesproken dat alle overheden het nodige zullen doen om hun procedure tegen het einde van 2003 af te ronden.

Pas op 17 maart 2006 heeft België het protocol over kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het IVRK bekrachtigd.

¹⁶ Zie: <http://www.kinderrechten.be/>

1.3.4 Opvolging VN – Kindertop, New York, mei 2002 en aanbevelingen Comité voor de Rechten van het Kind

Voor het verslag van de VN – Kindertop, gehouden te New York, in mei 2002, en van de deelname van de Vlaamse Gemeenschap verwijzen we naar de jaarlijkse verslaggeving Kinderrechten 2002 en 2003.

In New York heeft elke staat zich geëngageerd om, zo mogelijk voor eind 2003, een eigen actieplan op te maken om uitvoering te geven aan de engagementen aangaan te New York. In België betreft het een gemengde bevoegdheid van de Federale Overheid, Gemeenschappen en Gewesten.

Vlaanderen had met het Vlaams Actieplan Kinderrechten (VAK), voorbereid met medewerking van het maatschappelijke middenveld in het kader van de werkgroep Kinderrechten (later omgevormd tot de Reflectiegroep Kinderrechten die vervolgens is omgevormd tot de Reflectiegroep Vlaams Jeugdbeleid en Kinderrechten) en goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2 april 2004, zijn bijdrage geleverd.

Tijdens de nieuwe legislatuur werd ondertussen invulling gegeven door de verregaande integratie van doelstellingen en acties uit het VAK in het tweede Vlaamse Jeugdbeleidsplan. Deze doelstellingen en acties die het VAK concretiseren, zijn in het JBP2 aangeduid door middel van asterisk bij de titel. Ook op het webgedeelte van het verslag van de monitoring werden deze acties als dusdanig aangeduid. Op die manier kan de uitgebreide rapportage over deze acties van het VAK online geraadpleegd worden.

Het VAK werd inmiddels tezamen met de bijdragen van de andere overheden samengebracht in een Nationaal ActiePlan voor kinderen (NAP). De Vlaamse Regering keurde het Nationaal Actieplan goed op 28 oktober 2005.

De concretisering van het Vlaams actieplan in het JBP2 biedt de mogelijkheid om met minder planlast via de monitoring van het JBP2 ook te rapporteren over de actieplannen. In 2007 moet België aan het Comité voor de Rechten van het Kind verslag uitbrengen over de implementatie van het IVRK en dit verslag houdt ook een stand van zaken in over de actieplannen.

VERTICAAL BELEID

In het kader van het verticaal beleid behandelen we de initiatieven met effecten op kinderen en hun rechten die door de aanspreekpunten Kinderrechten en Jeugdbeleid van de Vlaamse overheid werden gerapporteerd in aanvulling bij de monitoring van het tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan. Het KER – decreet beoogt een toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind. Om het transversale, horizontale karakter van kinderrechten ook in dit hoofdstuk ‘Verticaal beleid’ te benadrukken, toetsen we het gevoerde beleid aan de vier hoofdbeginselen van het IVRK. Pro memorie laten we de implementatie van een specifiek beginsel steeds voorafgaan door de tekst van de betrokken bepaling uit het IVRK en vervolgens, omkaderd, een korte en bondige samenvatting ervan. Dit mag evenwel geenszins de indruk wekken dat de toepassing van de vier basisbeginselen los van elkaar kan gebeuren. Uiteindelijk moet elk initiatief de vier beginselen respecteren.

1. Belang van het kind (art. 3)

Art. 3 IVRK:

'Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.

De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.'

Kortom:

<p>'Alle acties met betrekking tot het kind dienen ten volle rekening te houden met zijn of haar belang. De Staat is verplicht adequate zorgen te verlenen wanneer ouders of andere verantwoordelijken terzake in gebreke blijven.'</p>

1.1 Media

1.1.1 Vlaamse Regulator voor de Media

De Vlaamse Regulator voor de Media zette in 2006 de in de vorige jaren ingeslagen weg consequent verder. In de zeer nabije toekomst zal zij bovendien contact opnemen met externe aanbieders van geautomatiseerde monitoringsystemen, teneinde ook voor de VRM een dergelijk systeem te verwerven

of het gebruik ervan voor de VRM mogelijk te maken. Dat moet de VRM toelaten om efficiënter te monitoren.

1.2 Kind en Gezin

1.2.1 Kinderopvang

Het grote kinderopvangboek

Kind en Gezin legde in 2005 de laatste hand aan een toegankelijk boek over kwaliteit voor kinderbegeleid(st)ers en onderwijs, het Grote Kinderopvangboek. Het boek bundelt alle actuele kennis over kwaliteitsvolle kinderopvang. Het telt zowat 200 bladzijden over de meest relevante onderwerpen: ouders, kinderen, gebouw, inrichting, voeding, gezondheid, veiligheid, kwaliteitszorg, samenwerking. Het biedt ook een antwoord op vragen over specifieke situaties waarmee kinderbegeleiders geconfronteerd worden, zoals echtscheiding, nieuw samengestelde gezinnen, hiv en aids, flexibele opvang, enz. Daarnaast zijn er talrijke verwijzingen voor wie zich verder in de materie wil verdiepen, meer bepaald naar vormingsorganisaties, websites, brochures, boeken, adressen. Voor de redactie van het boek heeft Kind en Gezin niet alleen nauw samengewerkt met haar partner het expertisecentrum voor opvoeding en kinderopvang (het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Jonge Kind, VBJK), maar ook met het onderwijs en enkele kinderopvanginitiatieven.

Het boek werd in 2005 afgewerkt. Het werd eind 2005 gedrukt op 14.000 exemplaren met het oog op een verspreiding begin 2006 naar alle opvanginitiatieven met attest of erkenning en naar scholen en lokale overleggroepen.

Vorbereiding van een nieuw conceptueel kader voor de nieuwe organisatie van de Vlaamse kinderopvang

De voorbereiding van een nieuw conceptueel kader voor de nieuwe organisatie van de Vlaamse kinderopvang werd in 2005 voorbereid. Hierbij wordt benadrukt dat de kinderopvang drie functies moet uitbouwen, namelijk de economische, pedagogische en sociale functie. De kinderopvang moet ook maximaal aansluiten bij de lokale noden en behoeften aan kinderopvang. Belangrijke doelstellingen zijn dat de kinderopvang te bereiken is binnen een redelijke afstand, betaalbaar is en toegankelijk voor alle gezinnen is. De grote lijnen van deze vernieuwing zullen in 2007 verder verfijnd worden via 16 proefprojecten. Daarnaast wordt ook een algemeen vergunningssysteem voor de kinderopvang voorbereid, zodat elk kind waar het ook wordt opgevangen, garanties heeft op een zelfde basiskwaliteit.

1.2.2 Adoptie

Uitwerking inzage en bewaring van adoptiedossiers

Een nieuwe bevoegdheid voor de Vlaamse Centrale Autoriteit (VCA) is de bewaring en inzage van adoptiedossiers. In het kader van deze bevoegdheid, moeten alle adoptiedossiers (ook deze uit het verleden) gearchiveerd worden bij de VCA. Op die manier wordt het recht van een kind op kennis van zijn herkomst gegarandeerd. De geadopteerde kan onder begeleiding inzage krijgen in zijn adoptiedossier vanaf 12 jaar.

Voor nieuwe dossiers werd een regeling uitgewerkt wat bewaring betreft. De inzage wordt in 2006 verder op punt gesteld in samenwerking met de adoptiediensten en het Zoekregister. Er werd een begin gemaakt voor de centralisatie van oude adoptiedossiers. Het gaat hier dan over de adopties die tot stand kwamen vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet op 1 september 2005.

Informereren over de nieuwe wetgeving rond adoptie

De nieuwe regelgeving houdt in dat iedereen die op een of andere manier bij adoptie betrokken werd, op de hoogte diende gesteld te worden van de vernieuwde procedures. Voor de kandidaat-adoptanten dienden nieuwe brochures ontwikkeld te worden waarin telkens het belang van het kind en de filosofie van het Haags Adoptieverdrag als uitgangspunt gesteld werden. De bevoegdheidsverdeling bracht naast de Federale Centrale Autoriteit, een andere nieuwe partner met zich mee, met name de jeugdrechtbanken. Zij zijn voortaan bevoegd voor de beoordeling van de geschiktheid van kandidaat-adoptanten. De Vlaamse Centrale Autoriteit werkte mee aan de opleiding van de jeugdmagistraten om ook hier het belang van het adoptiekind naar voor te brengen. Er werd ook medewerking verleend aan universitaire studiedagen om naast het juridisch kader ook de psychosociale context van adoptiekinderen te expliciteren.

In 2006 werden de visie en de werking van de betrokken diensten in het Vlaamse adoptielandschap rechtstreeks ter kennis gebracht aan de jeugdmagistratuur, wat een vlotte samenwerking met deze nieuwe partner (jeugdrechtbank) tot stand bracht. De filosofie van het Haags Adoptieverdrag werd uitgedragen en is opgenomen in de verslagboeken die kunnen dienen als handleiding voor alle professionelen. Voor geïnteresseerde derden werd digitale informatie ter beschikking gesteld op de website van Kind en Gezin.

1.2.3 Het betrekken van de vader in de dienstverlening van Kind en Gezin

Men wil vaders betrekken in de zorg naar de kinderen, zowel met betrekking tot het ontwikkelen van de bekwaamheid als in het accentueren van het belang van zijn rol als steunpunt voor de moeder. Men wil dit doen op drie manieren: via een bevraging van de vaders in in een specifieke regio, via het screenen van het didactisch materiaal op betrokkenheid van de vader en via het sensibiliseren van alle regioteamleden met een uitgewerkte “PAMAP”. Men ziet dat het neveneffect hiervan is dat het vaderboekje, een boekje gericht op de rol van vaders bij de ontwikkeling en opvoeding van hun kind, opnieuw besteld en gebruikt wordt in de regio's.

1.3 Bezoekruimtes

In het kader van de jaarlijkse verslaggeving 2005 werd volgende aanbeveling geformuleerd:

“Na de overgang van de subsidiëring van de bezoekruimtes van de Federale naar de Vlaamse overheid en de verhoging van deze subsidiëring is er nood aan een samenwerkingsakkoord met de federale overheid, gelet op de vele cliënten die door het gerecht worden doorverwezen. Verder zal aandacht moeten worden besteed aan het werken met (meer) vrijwillige cliënten en het bestaan van wachtlijsten.”

Tot op heden werd nog geen samenwerkingsakkoord met de federale overheid afgesloten.

In het kader van het wegwerken van de wachtlijsten werden in samenwerking met de sector verschillende maatregelen getroffen.

Na een motie van het Vlaams Parlement van 22 juni 2005 respectievelijk over de lange wachtlijsten voor de neutrale bezoekruimte en over de wachtlijsten bij de bezoekruimten voor gescheiden ouders

en kinderen¹⁷ zijn de overheid en de bezoekeruimtes rond de tafel gaan zitten. De bezoekeruimtes formuleerden daarop voorstellen om de wachttijden weg te werken. Ze pasten tevens hun beleidsplannen aan. Deze beleidsplannen bevatten nu de intentie om de wachtlijsten bij de bezoekeruimtes weg te werken, gekoppeld aan acties en indicatoren. De capaciteit van 4 bezoekeruimtes werd versterkt om het hoofd te kunnen bieden aan de wachttijden.

Alle bezoekeruimtes hanteren uniforme opname-, opschortings- en stopzettingcriteria. De CAW-directies hebben deze criteria goedgekeurd. In de praktijk worden ze sinds november 2005 gehanteerd. De criteria kaderen de bezoekeruimtes in het bredere zorglandschap en zijn er o.m. op gericht de 'oneigenlijke' dossiers er uit te filteren zodat geen begeleidingsdossiers meer opgenomen worden die ook met succes via de familiale bemiddeling of andere (minder ingrijpende) alternatieven kunnen behandeld worden.

Alle bezoekeruimtes hanteren een uniform huishoudelijk reglement. Het reglement werd door de CAW-directies goedgekeurd. Het effect van het huishoudelijk reglement op de wachttijden is indirect. Overtredingen op het huishoudelijk reglement leiden tot opschorting/stopzetting van de begeleiding. Wat in de praktijk vaak betekent dat dossiers die definitief vast zitten, plaats kunnen maken voor dossiers waar wel resultaat geboekt kan worden.

In 2007 wordt een effectiviteits- en tevredenheidsonderzoek uitgevoerd bij de bezoekeruimtes, om de dienstverlening te verbeteren. Het wordt uitgevoerd door Probis N.V. en het kost 59.500 euro. De resultaten zullen er begin 2008 zijn.

1.4 Jongerenwelzijn

Conform de beslissingen van de Vlaamse Regering wordt de capaciteit op de Campus de Kempen te Mol met 20 plaatsen uitgebreid. Deze uitbreiding wordt in 2008 operationeel, conform het Globaal plan Jeugdzorg. Het personeel- en werkingsbudget moet nog voorzien worden.

De wijziging van de federale wet op de Jeugdbescherming is er.

De financiële implicaties zijn nog steeds voorwerp van gesprek in het Overlegcomité.

In december 2006 kwam een samenwerkingsakkoord tot stand, dat federale financiering voorziet voor de uitvoering van het nieuwe jeugdrecht door de gemeenschappen. Concreet wordt onder meer voor Jongerenwelzijn een personeelsuitbreiding voorzien van 54 consulent-hulpverleners en 6 criminologen.

¹⁷ Met redenen omklede motie tot besluit van de op 7 juni 2005 door de dames Trees Merckx - Van Goey en Marijke Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, respectievelijk over de lange wachtlijsten voor de neutrale bezoekeruimte en over de wachtlijsten bij de bezoekeruimten voor gescheiden ouders en kinderen, Vlaams Parlement, stuk 383 (2004-2005) - Nr. 2.

2. Non-discriminatie (art. 2)

Art. 2 IVRK:

'1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, eerbiedigen en waarborgen de in het Verdrag beschreven rechten voor ieder kind onder hun rechtsbevoegdheid zonder discriminatie van welke aard ook, ongeacht ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap, geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn of haar ouder of wettige voogd.

2. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat het kind wordt beschermd tegen alle vormen van discriminatie of bestraffing op grond van de omstandigheden of de activiteiten van, de meningen geuit door of de overtuigingen van de ouders, wettige voogden of familieleden van het kind.'

Kortom:

'Het principe dat alle rechten van toepassing zijn op alle kinderen zonder enige uitzondering, en de verplichting van de Staat om kinderen tegen om het even welke vorm van discriminatie te beschermen. De Staat mag geen enkel recht schenden en moet positieve acties ondernemen om alle rechten te bevorderen.'

2.1 Gelijke Kansen in Vlaanderen

Gelijke Kansen in Vlaanderen subsidieerde tijdens de periode van deze verslaggeving een project, dat techniek en technologie wil promoten bij meisjes en het aantal technisch geschoolde meisjes in Vlaanderen wil doen toenemen door Techniekclubs voor meisjes op te starten op verscheidene locaties. Dit project is een initiatief van Stichting Flanders Technology International.

Alle andere initiatieven binnen Gelijke Kansen in Vlaanderen betroffen holebi-jongeren. 'Wel Jong Niet Hetero' werd ook dit jaar gesubsidieerd voor een stand op verschillende muziekfestivals, met de bedoeling heterojongeren massaal te sensibiliseren rond de holebi-thematiek, de bespreekbaarheid van de holebi-jongerenthematiek te verhogen en holebi-jongeren doelgericht te informeren. De vzw Sensoa anderzijds werd gesubsidieerd voor het ontwikkelen van een educatief spel, aan de hand waarvan allochtone jongeren aangespoord worden te praten over seksualiteit en voor het ontwikkelen van een website met ondersteunende en empowerende informatie over de holebi-subcultuur, homoseksualiteit, veilig vrijen en coming in. De vzw de Holebifabriek tenslotte kreeg geld voor het opkrikken van de kwaliteit van het radioprogramma 'Uit De Kast', een programma dat holebi-jongeren wil helpen bij hun coming-out en voor het ontwikkelen van een website, gekoppeld aan dit radioprogramma.

Sinds 2002 wordt vanuit het gelijkemansbeleid het 'Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen' door Gelijke Kansen in Vlaanderen ad nominatim gesubsidieerd. Hun kerntaak bestaat uit het onderbouwen van het emancipatie- en participatieproces van allochtone meisjes en vrouwen door in te spelen op specifieke noden en behoeften en het zichtbaar maken van deze groep binnen een multiculturele samenleving. Hierbij gaat bijzondere aandacht naar de allochtone meisjes- en vrouwenverenigingen.

2.2 Inburgeringsbeleid

In het nieuwe decreet van 14 juli 2006 tot wijziging van het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid worden de taken van de onthaalbureaus t.a.v. anderstalige minderjarige nieuwkomers op basis van de bestaande praktijk en de bestaande regelgeving (decreet betreffende de Centra voor Leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansendecreet) scherper gesteld. In het nieuwe inburgeringsdecreet behoren minderjarige anderstalige nieuwkomers nog altijd tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Op basis van de bevindingen van de pilootprojecten in Antwerpen, Gent en West-Vlaanderen is in het gewijzigde decreet het concept van het **toeleidingstraject** opgenomen.

Toeleiding naar (onthaal)onderwijs blijft de belangrijkste opdracht van de onthaalbureaus naar anderstalige minderjarige nieuwkomers. Ook voor minderjarigen die niet binnen de voorziene periode werden ingeschreven in een school, blijft de toeleiding naar onderwijs een belangrijk aandachtspunt. Bijgevolg hebben de onthaalbureaus de opdracht om voor deze kinderen en jongeren, gedurende zestig schooldagen na aanmelding op het onthaalbureau, alsnog een school te zoeken. Bovendien moeten zij de niet-ingeschreven leerlingen melden aan hetzij het lokaal overlegplatform hetzij het departement Onderwijs.

Het toeleidingstraject voorziet ook een actieve doorverwijzing naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen onder meer via de netwerken integrale jeugdhulp. Met de decreetsaanpassing krijgt de gemeente de opdracht om minderjarige anderstalige nieuwkomers voortaan ook te informeren over het gemeentelijke socioculturele aanbod en hen, desgewenst, in contact te brengen met de betrokken lokale diensten.

De keuze om enkel categoriaal te werken daar waar nodig en zoveel mogelijk inclusief te werken, doet geen afbreuk aan de rechten van het kind, integendeel. Doordat er duidelijkere afspraken gemaakt worden tussen de verschillende partners, worden de rechten van het kind afdwingbaarder en kunnen bevoegde instanties - indien nodig - op hun taken en verantwoordelijkheden gewezen worden.

Eind 2005 – begin 2006 is er onderhandeld over nieuwe convenanten met de integratiediensten en – centra (VAK, actie 3.8.3). Deze nieuwe overeenkomsten bevatten een aantal nieuwe accenten en prioriteiten. Veel van de resultaten die in de convenanten worden nagestreefd, hebben (on)rechtstreeks een invloed op de leefwereld van het kind. Zo wordt er gestreefd naar de volwaardige participatie van alle burgers, ongeacht hun herkomst, aan alle domeinen van het maatschappelijke leven. Voor kinderen en jongeren is deze participatie gericht op het onderwijs en op jeugd- en sportverenigingen. Wat betreft onderwijs worden er – in samenwerking met de betrokken instanties onder de bevoegdheid van de minister van Onderwijs – complementaire concepten ontwikkeld rond taalstimulering, participatiegraad aan het kleuteronderwijs, werken aan de doorstroming van allochtone leerlingen naar verschillende richtingen binnen het secundair onderwijs en naar het hoger onderwijs volgens gelijkaardige verhoudingen als autochtone leerlingen, enz...

Daarnaast wordt in de nieuwe convenanten de nadruk gelegd op sociale cohesie. Veel gemeenten ondervinden overlast van rondhangende – vaak allochtone – jongeren. Daarom hebben de integratiediensten de taak toegewezen gekregen om de knelpunten aan de bevoegde instanties te signaleren en mee oplossingen te helpen zoeken, om zo het samenleven in diversiteit te bevorderen.

2.3 Coördinatie Brussel

Coördinatie Brussel subsidieerde in de betrokken periode twee initiatieven die in dit kader kunnen worden geplaatst. De Federatie voor Marokkaanse Democratische Organisaties FMDO is sinds 1 januari 1995 door de Vlaamse overheid erkend als Landelijke Vereniging van Migranten. Sinds 1999 is de FMDO ook in Brussel erkend als hoofdstedelijk verbond. Met dit project wil de FMDO jongeren stimuleren en begeleiden in het ontdekken en leren van de Nederlandse taal via wetenschappelijke experimenten. Dat wordt gecombineerd met een bezoek aan en een ontdekkingstocht in een Vlaamse

stad. In een voorbereidende en uitnodigende fase wil de FMDO onder andere een voorstelling geven met een video over Vlaanderen en een activiteit over het hoe en waarom de dingen in de natuur werken. Daarna wordt een bezoek aan Technopolis gebracht, gekoppeld aan een verblijf van een week in Mechelen. Met dit project wil de FMDO jongeren uit achtergestelde wijken niet alleen Nederlands leren, maar hen ook Vlaanderen leren kennen en hen vertrouwd maken met wetenschappelijke basiskennis over de natuur. Dit zal gebeuren op een speelse en interactieve wijze los van hun vertrouwde context. Het project richt zich op vijftig jongeren vanaf 14 jaar.

Het is uiterst belangrijk om kinderen die school lopen in het Vlaams Gewest kennis te laten maken met Brussel als interculturele stad, zodat vooroordelen kunnen worden gecounterd. De vzw Studio Globo heeft tot doel impulsen te geven aan leerkrachten van het basis- en secundair onderwijs om bij hun leerlingen een open, geïnteresseerde en respectvolle houding tegenover mensen uit andere culturen te laten groeien. In Brussel bouwt de vzw sinds 2003 het educatieve project “Wonen op het dak” – een diversiteitsatelier - uit. Met dit project wil Studio Globo de kinderen een paar basisvaardigheden bijbrengen die essentieel zijn voor het positief functioneren in het intercultureel samenleven. Het project haalt heel wat leerkrachten en kinderen naar Brussel. De Brusselwerking van Studio Globo wordt tot het einde van deze legislatuur gesubsidieerd, zodat het project “Wonen op het dak” zich op een duurzame wijze kan ontwikkelen.

Overigens is in de subsidiegids "Vlaamse projecten voor Brussel" gestipuleerd dat projecten die aandacht schenken aan de interculturele aspecten en de diversiteit van onze hoofdstad, voorrang krijgen.

2.4 De Rand

Via het decreet op het lokaal jeugdwerk worden de jeugdverenigingen in de 6 faciliteitengemeenten rechtstreeks gesubsidieerd na het indienen van een jeugdwerkbeleidsplan. Met deze middelen kunnen de jeugdverenigingen hun werking financieren en allerlei projecten realiseren. In die middelen kunnen voor een deel ook subsidies zitten voor 'achtergestelde' kinderen, of m.a.w. indien een jeugdbeweging daar middelen wenst aan te besteden, kan ze daar maatregelen rond nemen.

Vzw 'de Rand' heeft een 'werkgroep jeugd'. Via deze werkgroep informeert de vzw jongeren, jeugdbewegingen, jeugdhuizen en speelpleinverantwoordelijken over het jeugd(werk)beleid en over thema's allerhande, relevant voor hun werking. De jongeren worden tevens geïnformeerd via een e-zine van de vzw, 'Op't randje', waar info in staat over beleidsmaatregelen, nieuwe wetten, jongereninfo, subsidies, ...

Wat de ontwikkeling van het kind betreft, kan verwezen worden naar de creatieve taalstages, die vzw 'de Rand', jaarlijks in augustus organiseert voor anderstalige kinderen tussen 4 en 8 jaar, die het Nederlands als tweede, derde of vierde taal spreken. Dit vindt al enkele jaren plaats in Wemmel, Sint-Genesius-Rode, Kraainem en Linkebeek.

Ook biedt vzw 'de Rand' ondersteuning aan de speelpleinen in de gemeenten met bijzonder taalstatuut, door hen te informeren en hen financieel tegemoet te komen in het volgen van kadervorming. In het kader daarvan werd al 2 jaar een project 'taalwijzer' op de speelpleinen gelanceerd, een project rond taalstimulering en interactie.

2.5 VRT

De cel diversiteit van de VRT organiseerde ontmoetingsdagen voor allochtone laatstejaars van het secundair onderwijs. Onder allochtone jongeren zijn er ongetwijfeld heel wat met potentieel mediatalent. Voor de VRT, die zowel in zijn personeelsbestand als in zijn programma's een afspiegeling wil zijn van de diversiteit in de Vlaamse samenleving, is dit een belangrijk gegeven.

Anderzijds zijn die jongeren vaak niet zo vertrouwd met de programma's die de openbare omroep brengt. De cel diversiteit organiseert daarom naast de jaarlijks een "snuffeltweedaagse" voor een 25-tal allochtone laatstejaars uit het middelbaar onderwijs die plaats vindt in het voorjaar, regionale snuffelnamiddagen in samenwerking met Radio 2 regionaal. De VRT wil echter meer leerlingen bereiken daarom werd een bijkomend initiatief uitgewerkt in samenwerking met Radio 2 regionaal: een radio- en televisieatelier voor allochtone scholieren op woensdagnamiddag in het lokale omroepgebouw.

Daarnaast heeft de cel diversiteit een brochure " Mediaberoepen in de kijker" samengesteld dat jongeren een staalkaart aanbiedt van beroepen die in de media en meer specifiek bij de VRT kunnen worden uitgeoefend. Met dit initiatief hoopt de cel jongeren wegwijs te maken in de mediawereld en hen te helpen bij een mediagerichte studiekeuze.

In augustus 2006 ging het derde stage-opleidingsproject voor allochtoon jong talent van start, een project in partnerschap met Randstad. Vijf jongeren kunnen daarbij gedurende 6 maanden ervaring opdoen. De VRT zorgt voor gepaste begeleiding en opleiding.

2.6 Kind en Gezin

2.6.1 Kinderopvang

Kinderopvang toegankelijk voor kinderen met specifieke zorgbehoefte

Erkende en onder toezicht staande opvangvoorzieningen worden gestimuleerd om open te staan voor kinderen met een handicap of specifieke zorgbehoefte en kunnen daartoe een bijkomende financiële ondersteuning ontvangen. Kind en Gezin herbestedde de vrijgekomen middelen voor inclusieve opvang. In totaal zijn er 140 plaatsen in voorzieningen die een structureel aanbod uitbouwen en een aantal plaatsen vrijhouden voor kinderen met een handicap of met een specifieke zorgbehoefte. Daarnaast zijn er ook voorzieningen die hun aanbod koppelen aan individuele vragen naar specifieke zorg.

Aantal opvangdagen die in 2005 gerealiseerd werden voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte:

- 17.311 door de erkende kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen,
- 25.365 door de diensten voor opvanggezinnen,
- 7.467 door de zelfstandige onthaalouders, mini-crèches en kinderdagverblijven.

Sensibilisering van het Lokaal Overleg Kinderopvang

Op het lokale niveau speelt het Lokaal Overleg Kinderopvang zijn rol. In vele gemeenten werd het Lokaal Overleg buitenschoolse opvang uitgebreid naar een Lokaal Overleg kinderopvang en groeien er al lokale initiatieven met bijzondere aandacht voor diversiteit en toegankelijkheid.

In 2005 werd speciale aandacht besteed aan het sensibiliseren en ondersteunen van het Lokaal overleg kinderopvang om rond thema's diversiteit en toegankelijkheid te werken. Hiervoor werd beeldmateriaal rond diversiteit, toegankelijkheid en inclusieve opvang ontwikkeld.

Informeren van ouders over het aanbod

Kind en Gezin wil ervoor zorgen dat ouders toegang hebben tot begrijpelijke informatie over kinderopvang. Dit kan gebeuren door een verscheidenheid van kanalen aan te bieden waar ouders terecht kunnen.

In 2005 werd de website rond kinderopvang met informatie naar ouders, bedrijven en startende initiatieven verder uitgebouwd. Ouders kunnen er opvangadressen vinden die voldoen aan hun persoonlijke wensen (plaats, openingstijden, urgentie, taal, specifieke zorg voor het kindje,...). Ook krijgt men er tips die kunnen helpen om een geschikte opvang te vinden. Ouders die geen toegang hebben tot het internet, kunnen telefonisch met al hun vragen terecht bij het call-center van Kind en Gezin.

2.6.2 Preventieve gezinsondersteuning

Kind en Gezin besteedt bijzondere aandacht aan maatschappelijk achtergestelde doelgroepen in het kader van haar dienstverlening op het vlak van preventieve gezinsondersteuning:

- kwetsbare gezinnen (kwetsbare zwangeren, multi-problem gezinnen met jonge kinderen, ...)
- allochtone gezinnen met kinderen: groepswerking voor allochtone zwangere vrouwen en allochtone ouders met kinderen, samenwerkingsakkoord sociale tolkdienst Provinciaal integratiecentrum
- vluchtelingen en asielzoekers: preventieve dienstverlening, medewerking aan het onthaal anderstalige nieuwkomers
- woonwagengewoners: huisbezoeken op en rond het woonwagenterrein van Leuven, wegwerken van vaccinatieachterstand
- kinderen van ouders met een psychiatrische problematiek: samenwerking met Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg
- kinderen (met ouders) in de gevangenis: ondersteuning aan zwangere gedetineerde vrouwen, Preventieve Dienstverlening in de gevangenis ten behoeve van de gedetineerde moeders
- ouders met een mentale handicap met jonge kinderen: samenwerkingsprotocol tussen Kind en Gezin, Vlaams Fonds en de CKG's.

Flexibele kinderopvang

Een verwant debat betreft de uitbouw van een (flexibele) kinderopvang. Binnen het actieplan flexibele en occasionele opvang dat Vlaams minister Vervotte samen met Vlaams minister Van Brempt ontwikkelde, is er specifieke aandacht voor flexibele opvang, waarbij het belang van het kind centraal staat. Zo wordt er tijdens de vroege en late uren voorzien in medewerkers die opvang gaan huis kunnen doen. De collectieve opvang tijdens heel vroege uren en late uren wordt zoveel mogelijk beperkt in het belang van het kind.

3. Recht op leven, overleven en ontwikkeling (art. 6)

Art. 6. IVRK:

'1. De Staten die partij zijn, erkennen dat ieder kind het inherente recht op leven heeft.

2. De Staten die partij zijn, waarborgen in de ruimst mogelijke mate de mogelijkheden tot overleven en de ontwikkeling van het kind.'

Dit is:

Het inherente recht op leven en de plicht van de Staat het overleven en de ontwikkeling van het kind te garanderen.

3.1 Milieu & Gezondheid

Het Vlaams Actieplan Kinderrechten bevat als operationele doelstelling 10.2: 'Maatregelen inzake energie, milieu en gezondheid treffen om de aarde voor de kinderen te vrijwaren.' Het Vlaams Actieplan vertaalt dit verder naar 'Actie 10.2.4. Integratie van de biomonitoring in het Vlaamse beleid inzake preventieve gezondheidszorg' waaronder Academische input en feedback door het Steunpunt Milieu en Gezondheid. Gezien dit één van de zeldzame thema's is die niet geïntegreerd werd in het tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan is het belangrijk om daar in het kader van dit specifieke deel 'Kinderrechten' bij stil te staan.

Het Vlaamse Steunpunt Milieu en Gezondheid valt onder de functionele verantwoordelijkheid van de ministers bevoegd voor leefmilieu en voor volksgezondheid. Het voert sinds 2002 een biomonitoringprogramma uit en het doet ook daaraan gerelateerd onderzoek¹⁸. Meer informatie over het Steunpunt is te vinden op de website: <http://www.milieu-en-gezondheid.be>. In het biomonitoringprogramma verzamelt het Steunpunt gegevens over concentraties aan scheikundige stoffen in bloed/urine en gezondheidseffecten/klachten die mogelijk verband houden met de gemeten milieublootstelling. Concreet wordt voor de periode tot einde 2006 gemeten bij drie verschillende leeftijdsgroepen: pasgeborenen, adolescenten (14-15j) en volwassenen (50-65j). De deelnemers wonen in 8 aandachtsgebieden in Vlaanderen met een specifieke milieusituatie.

Om op basis van de biomonitoringgegevens te komen tot beleidsvoorstellen werd het fasenplan ontwikkeld. Dit fasenplan moet toelaten om de ernst van de gevonden signalen te evalueren, prioriteiten te leggen, en de oorzaken op te sporen. Op een transparante, geobjectiveerde en systematische manier kan zo een beleid met gerichte acties (en eventueel aanbevelingen naar andere bevoegdheidsdomeinen) uitgewerkt worden¹⁹.

In het kader van het fasenplan met betrekking tot de beleidsvertaling van de biomonitoringresultaten van de pasgeborenen is begin dit jaar een eerste pilootproject fase II rond DDE gestart.

DDE is een restproduct van DDT, een bestrijdingsmiddel dat al vele jaren verboden is. De metingen in het navelstrengbloed van de pasgeborenen toonden echter relatief hogere waarden aan in het landelijke

¹⁸ Zie: Vlaamse Regering, Jaarlijkse verslaggeving van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris inzake de rechten van het kind, 2005, 125.

¹⁹ Idem, p. 127.

gebied en de Albertkanaalzone wanneer deze twee aandachtsgebieden werden vergeleken met het Vlaamse referentiegemiddelde.

Op basis van deze meetresultaten en een aantal inhoudelijke criteria werd door de stuurgroep van het fasenplan besloten DDE als pilootproject fase II te selecteren. Dit pilootproject heeft niet enkel tot doel de oorzaak van de DDE-afwijkingen te achterhalen maar ook het 'concept' fasenplan te evalueren en op basis hiervan indien nodig aan te passen.

De resultaten van de pasgeborencampagne leerden ons ook dat de hoge waarden voor cadmium in Vlaanderen verder onderzoek vroegen. Bij het nader evalueren van de cadmiumresultaten door de wetenschappers van het steunpunt werd echter vastgesteld dat er een storing was opgetreden bij de cadmiummetingen en bleken de werkelijke waarden bijna allemaal aanzienlijk lager te liggen in vergelijking met de waarden zoals gerapporteerd in juni 2005. De nieuwe cadmiumgehalten zijn niet meer zo alarmerend als ze leken, maar ze blijven relatief hoog en zullen bijgevolg in het verdere verloop van het fasenplan worden geëvalueerd.

Voor de andere verbindingen en aandachtsgebieden wordt een geïntegreerd fasenplan ontwikkeld dat de drie leeftijdsgroepen (pasgeborenen, jongeren, volwassenen) van het humaan biomonitoringprogramma samen zal behandelen.

De concrete inhoud van het geïntegreerd fasenplan zal afhangen van de prioriteitsstelling binnen fase I. Mogelijke aandachtspunten zijn: gechloreerde verbindingen in de landelijke gebieden, en de stedelijke agglomeraties.

In 2006 werden en worden de nodige voorbereidingen getroffen opdat begin 2007 een tweede generatie Steunpunt Milieu en Gezondheid (2007-2011) kan starten. Het vervoliprogramma humane biomonitoring, nauw aansluitend bij de Europese initiatieven, zal hierbij aan de orde zijn. Ook wordt in het kader van het Steunpunt Milieu en Gezondheid het potentieel van nieuwe technologieën en methoden voor de ondersteuning van het beleid inzake milieu en gezondheid verder onderzocht. Verder staat onderzoek naar de impact van specifieke pollutanten en "nieuwe" chemicaliën op het programma. Hierbij zal speciale aandacht worden besteed aan kwetsbare groepen zoals kinderen.

3.2 Milieueducatie

Vanuit het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Milieu-integratie en –subsiëringen, richt men men zich in het kader van het beleid mbt milieueducatie op de doelgroepen jeugdwerk en onderwijs.

3.2.1 Doelgroep jeugdwerk

Op 24 juni 2006 bevestigde minister Kris Peeters het Charter voor Jeugd, Natuur en Bos: 'In het oog in het hart'. Hiermee engageert de minister zich om meer kansen te creëren voor natuurbeleving door kinderen en jongeren via jeugdrecreatie in natuurgebieden en bossen.

Met de ondertekenaars van het charter werd afgesproken werk te maken van een actieplan ter concretisering ervan.

De werking JeROM (Jeugd, Ruimte, Omgeving en Milieu) van de Afdeling Milieu-integratie en –subsiëringen (Departement Leefmilieu, Natuur en energie) ontwikkelt en ondersteunt, in overleg met de doelgroep jeugdwerk, een verscheidenheid aan stimulansen en initiatieven die kinderen en jongeren aanzetten tot kritische betrokkenheid en verantwoordelijkheidszin inzake natuurbeleving en milieusparend gedrag.

De site www.jeromweb.be vormt een startpunt voor jongeren, jeugdwerkers, intermediairen ... waar zij:

- informatie vinden over natuur, milieu en (de ecologische aspecten van) duurzame ontwikkeling;
- vragen en bezorgdheden kunnen doorsturen die vervolgens beantwoord worden en meegenomen worden bij het ontwikkelen van nieuwe acties binnen de werking JeROM;
- de 'NME-inventaris Vlaanderen' kunnen raadplegen op zoek naar een passende activiteit rond een natuur- of milieuthema.

Via de site www.fermweb.be kunnen jeugdgroepen nagaan bij welke landbouwers, in de eigen gemeente of in de kampgemeente, ze terecht kunnen voor de aankoop van groenten, fruit, eieren, desserts... Bijkomend wordt via deze site achtergrondinfo verstrekt over duurzame landbouw, milieuaspecten van aankopen bij landbouwers, voedselhygiëne en -veiligheid ... Op 2 februari 2006 werd de site www.fermweb.be gelanceerd bij de doelgroep.

Vredeseilanden en de werking JeROM organiseerden in het voorjaar van 2006 een wedstrijd in de vorm van een schattenjacht, een Food Hunt! De Food Hunt promoot het gebruik van hoeveproducten (www.fermweb.be) en fair trade producten (www.ikbenverkoch.be) bij jeugdgroepen. De Food Hunt resulteerde in een onverhoopt succes.

Via de wedstrijd Loslopende Prijbeesten wil de werking JeROM jongeren stimuleren om milieuvriendelijk op kamp te gaan en de publicatie 'Loslopend Wild' blijven promoten. Deze wedstrijd werd begin april 2006 bekendgemaakt. Zowel aandacht voor milieuzorg als natuurbeleving zijn belangrijk bij de uitwerking van milieuvriendelijke acties op kamp. Ideeën en ervaringen kunnen vervolgens doorwerken buiten de kampsituatie.

Jongeren kunnen voortaan de milieu-impact (uitgedrukt in voetafdruk) van een activiteit of kamp meten met de Jerometer. De berekening gebeurt op basis van vragen omtrent het energie- en watergebruik, de afvalberg, het vervoer... verbonden aan het kamp of de activiteit. Als resultaat wordt het aantal ha aardoppervlak, nodig om alles te produceren en het afval te verwerken, weergegeven. Daarbij worden ook tips gegeven om die milieu-impact te verkleinen.

Ecospot is een educatief project omtrent milieuzorg en milieuvriendelijk gedrag, specifiek gericht naar en op maat van jeugdhuizen. Ecolife werkt hiervoor nauw samen met de jeugdhuisfederaties. Het pilootproject bestaat uit drie fasen:

- Ecoscan: 161 jeugdhuizen bereikt, 2274 EcoScans ingevuld, 53 jeugdhuizen behalen een EcoScan Certificaat.
- Nacht van de Energievreters (25 en 26 november 2005): 13 deelnemende jeugdhuizen, 6 jeugdhuizen hebben de Nacht op een ander moment georganiseerd, een 20-tal jeugdhuizen heeft interesse getoond om volgend jaar een Nacht te organiseren.
- EcoTeam: 10 jeugdhuizen werden in 2006 begeleid bij het opstarten van een EcoTeam.

Deze drie fasen staan uitgebreid beschreven in een stappenplan. Het stappenplan legt haarfijn uit hoe de verantwoordelijken van een jeugdhuis rond milieuzorg aan de slag kunnen gaan, en bevat daarnaast ook het kant en klare draaiboek voor de organisatie van een Nacht van de Energievreters. Het stappenplan kan gedownload worden van www.ecospot.be.

De activiteitenbundel Groenvoer voor jeugd werd continu gepromoot en bekendgemaakt bij het jeugdwerk. Het natuureducatief centrum De Vroente biedt hierbij aansluitend een vorming Natuurspelen aan. Tijdens de sessie maken jeugdleiders kennis met eenvoudige spelletjes in en met de natuur.

Het Centrum voor Informatieve Spelen (CIS) ontwikkelde, met de financiële steun van de Vlaamse overheid, het vernieuwde Natuurspel. Het Natuurspel kan voortaan ook gespeeld worden door kinderen en jongeren met een licht mentale handicap (mentale leeftijd van een lagerschoolkind). De spelers ontdekken en beleven op een leuke en speelse manier de natuur in hun eigen omgeving. Alle zintuigen komen daarbij aan bod. In het bos proberen de spelers zoveel mogelijk puzzelstukken te verzamelen. Daarvoor voeren ze allerlei doe- en zoekopdrachten uit.

3.2.2 Doelgroep onderwijs

Sinds de start van het project Milieuzorg Op School, een initiatief van de Vlaamse overheid, de vijf Vlaamse provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, tekenden reeds een goede 2900 scholen in, dit is 57 % van alle Vlaamse scholen.

Aantal MOS-scholen per provincie (10 oktober 2006):

Provincie	Aantal MOS-scholen
Antwerpen	500
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	113
Limburg	517
Oost-Vlaanderen	635
Vlaams-Brabant	548
West-Vlaanderen	605
Totaal	2918

Deze scholen geven door in te stappen aan dat ze op een gestructureerde manier, samen met het hele schoolteam, ouders en leerlingen, werk willen maken van milieuzorg op hun school.

Doemdenkerij is hierbij uit den boze. Wel ervaren kinderen en jongeren door mee MOS-acties uit te werken in de milieuwerggroep van hun school, dat ze door eigen keuzes en zelf verantwoordelijkheid op te nemen daadwerkelijk iets kunnen veranderen. De leerlingen leren hun eigen ideeën verwoorden en in de praktijk omzetten en meten zelf wat de gevolgen zijn van hun daden.

Een gezamenlijke actie in heel Vlaanderen zoals de 'Dikke Truiendag' opent bij velen de ogen dat een kleine inspanning van velen, een groot resultaat tot gevolg kan hebben.

Het logo, een drieluik, is een erkenning dat de school via educatieve en organisatorische activiteiten blijvende inspanningen levert om alle schoolleden voor milieuzorg te sensibiliseren. Naast aandacht voor planmatigheid, communicatie, continuïteit en structurele inpassing in de school is één van de belangrijkste criteria voor het behalen van een logo de inspraak en betrokkenheid van de leerlingen, zowel in het basis- als secundair onderwijs.

De Vlaamse Regering hechtte op 8 juli 2005 haar goedkeuring aan de verderzetting van Milieuzorg Op School voor de komende 5 schooljaren. Scholen kunnen dus nog 'voort-MOS-sen' tot augustus 2010.

3.3 Stedenbeleid

Op 13 december 2002 werd het decreet tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds goedgekeurd. Met de 13 centrumsteden (Gent, Antwerpen, Aalst, Brugge, Hasselt, Genk, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout) en de Vlaamse Gemeenschapscommissie werd een overeenkomst voor de periode 2003 - 2007 afgesloten. De centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie namen in hun beleidsovereenkomst bepalingen op betreffende kinderen en jongeren. De effecten die nagestreefd worden, situeren zich vooral op het vlak van onderwijs, het aantrekkelijk maken van de steden voor ouders met kinderen en een verhoogde participatie van kinderen en jongeren aan jeugdwerk, sport en cultuur. Door het stimuleren van verhoogde participatie aan het sociaal-culturele leven en vrijetijdsbeleving, en het wegwerken van drempels, wil men vooral kansen bieden aan kansarme jongeren. Door het aantrekkelijk maken van de steden wenst men gezinnen met kinderen naar de stad te halen, zodat ook in de stad kinderen kansen krijgen om zich volop te ontplooiën. Bijna alle effecten die in het Stedenfonds worden nagestreefd hebben onrechtstreeks of rechtstreeks te maken met de leefwereld van het kind en garanderen voor kinderen meer recht op leven, overleven en ontwikkeling. Aangezien de overeenkomsten lopen tot en met 2007, zal er pas dan een evaluatie van de effecten mogelijk zijn.

Steden die erin slagen inclusieve projecten voor kinderen en jeugd op te zetten waarin verscheidene effecten geïntegreerd worden, verdienen alle aanmoediging om hun project binnen een redelijk tijdsbestek gerealiseerd te zien. Een stad die met een inclusieve benadering werkt, moet in de Vlaamse Regering een partner vinden die op éénzelfde manier werkt.

Vanuit deze visie zullen de toekomstige strategische contracten engagementen van zowel de Vlaamse regering als van de stad kunnen weerspiegelen, met respect voor de ontwikkelde stadsvisie.

Bovendien trekt het departement Onderwijs en Vorming zelf ook specifiek middelen uit die het onderwijsbeleid in de 13 centrumsteden een extra financiële impuls moeten geven. In het schooljaar 2005-2006 werden lokale onderwijsprojecten ondersteund in Antwerpen, Genk, Gent en Mechelen. Deze vier steden kregen prioritair steun omdat zij de zorgwekkendste cijfers behaalden op de onderwijsindicatoren van de stadsmonitor (o.a. spijbelen, witte vlucht, aantal leerlingen in beroepsonderwijs,...). Vanaf het schooljaar 2006-2007 wordt er 1,5 miljoen euro uitgetrokken voor het onderwijsbeleid van alle 13 centrumsteden. Deze middelen worden aangevuld met een 'rollend fonds'. In dat fonds zitten zes detacheringen die volgens een beurtrol dienen verdeeld te worden over de centrumsteden. De projecten worden steeds in een cofinanciering ondersteund om de betrokkenheid van het stedelijk en het Vlaamse beleidsniveau te garanderen.

Vanaf het schooljaar 2007-2008 voorziet het departement Onderwijs en Vorming middelen (0,5 miljoen euro) om het flankerend onderwijsbeleid in niet-centrumsteden te ondersteunen. Met die middelen zullen projecten gesteund worden in gemeenten die specifieke lokale onderwijsproblematieken kennen op het vlak van gelijke onderwijskansen en op het vlak van leerplicht. Ook samenwerkingsverbanden tussen gemeenten kunnen projecten indienen

3.4 Internationale samenwerking

Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking wijst in haar bijdrage op de samenwerking van Vlaanderen met Zuid-Afrika, Marokko en initiatieven op het vlak van ontwikkelingseducatie.

3.4.1 Zuid-Afrika

In de programma's in Zuid-Afrika die het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking uitvoert vormen kinderen en jeugd een belangrijke doelgroep; niet in het minst omdat de Zuid-Afrikaanse overheid daar zelf ook een uitgesproken beleid rond voert. In een aantal programma's staat jeugd als doelgroep zelfs centraal, onder andere in preventieprojecten rond jeugdcriminaliteit en opvangprojecten voor aidswezen en slachtoffers van huiselijk geweld.

3.4.2 Marokko

In Marokko richt een aantal projecten zich specifiek op kinderen waarbij voornamelijk hun recht op ontwikkeling, onderwijs en gezondheidszorg centraal staan.

Het gaat over volgende projecten:

- Opsporing en behandeling van kinderen met een handicap in Kenitra (AMVIM)
- Beurzenfonds voor straatkinderen van Bayti
- De uitbouw en het heropstarten van de kindercrèches in de hammam voor de periode 2003-2005

3.4.3 Ontwikkelingseducatie

Op het vlak van ontwikkelingseducatie richten zich een aantal projecten in Vlaanderen rechtstreeks op kinderrechten.

Het gaat over de volgende projecten:

- Professionalisering Kinderrechteneducatie in Noord-Zuidperspectief voor leerkrachten van 4-10 jarigen (Wereldwerkplaats vzw)
- Via Internet Leren over Kinderrechten (Vormen vzw).

Vrijwel alle ontwikkelingseducatieprojecten hebben terzijde met kinderen te maken. Volgende projecten hebben kinderen als specifieke doelgroep:

- FAir Trade scholen in het stedelijk en gemeentelijk basisonderwijs - AVSG
- Gezondheid ! Proost! - Jeugd Rode Kruis
- Expeditie Tomason "een tocht door een derde werelddorp" - Vrienden van Santo Thomas
- Factor4 - Globelink
- Alfa vzw - 2015 - Ik loop mee.

3.5 Kind en Gezin

3.5.1 Preventie van verhoogde loodbloedwaarden bij kinderen woonachtig te Hoboken

Het betreft een samenwerkingsproject van Kind en Gezin met Gezondheidsinspectie (GI) en met het Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH).

Het omvat:

- Het geven van adviezen ter preventie van verhoogde loodbloedwaarden bij kinderen aan gezinnen woonachtig in de betrokken buurt.
- Het stimuleren van ouders om bij hun kind halfjaarlijks een bloedname te doen om eventueel verhoogde loodbloedwaarden op te sporen.
- Naar aanleiding van verhoogde loodbloedwaarden bij hun kind ouders stimuleren tot het naleven van de door het PIH en GI geformuleerde adviezen.

3.5.2 Kinderopvang

Medische preventie in de kinderopvang

De Raad van Bestuur van Kind en Gezin keurde de vernieuwde aanpak van veiligheid en medische preventie in de kinderopvang goed. Dit concept heeft tot doel om de medisch-preventieve begeleiding van alle kinderen in alle opvangvormen te versterken. De acties zijn gericht op: voedselveiligheid, voorkomen van ongevallen en incidenten, een goede aanpak bij infectieziekten, algemene hygiëne en preventie van wiegendood. Om alle kinderen een evenwaardig preventief aanbod te bieden, worden de medische zittingen in de kinderdagverblijven afgebouwd. De kinderen worden toegeleid naar het medisch preventief aanbod van Kind en Gezin of een privé-arts.

In september 2005 ging het project basisopleiding "Levensreddend Handelen bij baby's en peuters" voor begeleid(st)ers van 0 tot 3 jarigen van start. Met dit project wil Kind en Gezin

kinderbegeleidsters stimuleren tot het volgen van een cursus levensreddend handelen. Daarnaast maakte Kind en Gezin ook een affiche over baby- en peuterreanimatie. De affiche wordt via de opleidingsorganisaties gratis verspreid onder de deelnemers van de basisopleiding. In 2005 volgden 1468 begeleid(st)ers van 0 tot 3 jarigen de basisopleiding. Het project loopt verder in 2006 en 2007. In 2005 organiseerde Kind en Gezin 6 provinciale studiedagen rond “Preventie in de kinderopvang” voor opvangvoorzieningen die voorschoolse opvang aanbieden. Er waren 909 deelnemers. Naast voedselhygiëne behoorden preventie van wiegendood, algemene hygiëne, medicatie en zieke kinderen in de opvang tot de thema’s. Tijdens de studiedagen konden de deelnemers kennismaken met de informatie en het materiaal van het Rode Kruis, Rescue, het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid, Europees Sociaal Fonds Rugklachten, het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid, ...

3.5.3 Vaccinaties

Vaccinatiebeleid: vaccinnet

“Vaccinnet” is ontstaan uit en gelinkt aan de vaccinatiedatabank van Kind en Gezin. Kinderartsen en huisartsen die vaccineren krijgen toegang via internet en kunnen er hun bestelling plaatsen mits registratie van toegediende inenting. De koppeling met de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) loopt vertraging op door technische problemen met de CLB software. De doelstelling is dat deze problemen in 2007 opgelost worden.

Het bestelsysteem functioneert goed en ongeveer 90% van de basisinenting is geregistreerd.

3.5.4 Ontwikkeling

Medewerking aan het project 'Vlaamse groeicurven'

Referentiegroeicurven zijn een belangrijk instrument voor het opsporen van specifieke groeistoornissen en voor het opvolgen van de algemene ontwikkeling van kinderen. De groei van een kind weerspiegelt zijn algemene gezondheidstoestand en vormt vaak een belangrijk aanknopingspunt voor de preventieve consulten tijdens de eerste levensjaren. De curven die tot 2005 in België /Vlaanderen gebruikt werden, zijn gebaseerd op Engelse gegevens van verschillende decennia terug, vaak afkomstig van kleine, niet representatieve steekproeven. Nieuwe groeicurven waren volstrekt noodzakelijk door het fenomeen van seculaire evolutie. Dit wil zeggen dat kinderen en volwassenen in Westerse landen van de ene generatie op de andere steeds groter en zwaarder worden. In 2002 werd de werkgroep Vlaamse Groeicurven opgericht. Deze groep heeft tot taak nieuwe Vlaamse groeicurven op te maken. Het project “Vlaamse Groeicurven” is een samenwerking tussen de VUB en de KUL. De gegevens werden en worden verzameld dankzij de medewerking van Kind en Gezin, de centra voor leerlingenbegeleiding, het Gezondheidscentrum van Studenten van de VUB en de IDEWE (externe dienst voor preventie en bescherming op het werk). Het project kwam tot stand met de steun van de Vlaamse Regering. De eerste resultaten in verband met de groei en de maturiteit van kinderen, adolescenten en jongvolwassenen (2-20-jarigen) werden in september 2004 voorgesteld aan de VUB. Kind en Gezin werkt mee aan het luik Vlaamse Groeicurven 0 tot 3-jarigen. Op de consulten in het consultatiebureau of in het kinderdagverblijf worden kinderen op welbepaalde tijdstippen gemeten en gewogen.

De nieuwe groeicurven (gewicht, lengte, hoofdmtrek) voor 0 tot 3-jarigen werden voorgesteld op een studiedag aan de VUB. De curven zijn beschikbaar op de website van de VUB. Alle verpleegkundigen kregen een opleiding aan de hand van een powerpoint presentatie. Er werd ook een tekst in de Babynieuwsbrief voorzien. Daarnaast werden de nieuwe groeicurven opgenomen in het medisch dossier en in het Kindboekje vanaf september 2005.

Uitwerken van het luik opvoeding en ontwikkeling voor de website van Kind en Gezin

In 2005 werden de thema's op de website rond opvoeding en ontwikkeling volledig herwerkt. De teksten zijn opgesteld volgens een vaste structuur. Eerst wordt telkens een algemene omschrijving van het thema gegeven. Vervolgens komt een deel over hoe je als ouder kan omgaan met bijvoorbeeld de koppigheid van je kind. Een derde deel heeft als titel 'wat als het teveel wordt?'. In een vierde deel ten slotte wordt verdere informatie gegeven aan ouders, onder andere een verwijzing naar het spreekuur opvoedingsondersteuning. Opvoeding als wisselwerking tussen ouders, kind en omgeving is het basisprincipe waarrond de teksten opgebouwd zijn.

In 2005 werden rond opvoeding tien nieuwe thema's gepubliceerd op de website. Rond ontwikkeling waren dit er zes.

3.5.5 Opvoedingsondersteuning

Methodieken opvoedingsondersteuning die afgestemd zijn op kansarme gezinnen

De voorbije jaren heeft Kind en Gezin een methodiek ontwikkeld voor praktische opvoedingsondersteuning binnen de preventieve zorg. Die methodiek wordt de volgende jaren verder uitgebouwd, met een duidelijke visie op het gebruik ervan in de regioteams en een verdere competentieontwikkeling. In 2006 wordt de methodiek verder verfijnd en in het najaar wordt een adequaat ontwikkelingstraject uitgewerkt. In de loop van 2007 krijgen gezinsondersteuners uit enkele proefregio's de opleiding praktische opvoedingsondersteuning. Na implementatie en evaluatie krijgen alle gezinsondersteuners van Kind en Gezin deze opleiding. De regioteams zullen ondersteund worden bij de verdere implementatie van de methodiek.

Binnen Kind en Gezin werd vanaf 2002 de methodiek 'spreekuur opvoedingsondersteuning' uitgebouwd binnen de regioteams. Eind 2006 wordt deze methodiek in bijna elke regio aangeboden. Gezinsondersteuners nemen binnen deze methodiek een belangrijke functie op naar kansarmen toe. Om de gezinsondersteuners hierin te ondersteunen, wordt een specifiek ontwikkelingstraject opgezet.

De inloopteams worden verder erkend, gesubsidieerd en ondersteund om groepsbijeenkomsten te organiseren voor kansarme (aanstaande) ouders.

Positief ouderschap - Triple P (Positive Parenting Program)

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wil waar mogelijk de implementatie van het Australische programma Triple P (Positive Parenting Program) in Vlaanderen ondersteunen.

Het Triple P-programma stimuleert ouders en andere opvoeders om kinderen vooral positief te bejegenen en gaat uit van een sterk geloof in de mogelijkheden van ouders en kinderen. Het plaatst opvoedingsondersteuning in een breed geheel van lichte tot zeer gerichte pedagogische interventies: van sensibilisering tot intensieve training en hulpverlening voor ouders in problematische opvoedingssituaties. Het gaat uit van de netwerkgedachte, waarbij verschillende actoren het volledige gamma ondersteuningsbehoeften proberen te dekken door samen te werken. Die netwerkgedachte garandeert ook de noodzakelijke intersectorale samenwerking: niet toewerken naar een nieuwe sector maar alle actoren verbinden rond een gezamenlijke visie en doelstellingen. Nog een sterkte van het programma is dat het een breed bereik wil hebben naar zoveel mogelijk ouders en dat het positief ouderschap mee op de maatschappelijke agenda plaatst.

Er zijn heel wat studies die aantonen dat het programma efficiënt is. Het versterkt de opvoedingsvaardigheden van ouders en vermindert emotionele en gedragsproblemen bij kinderen. Het beleidskader rond opvoedingsondersteuning zal de uitgangspunten van het Triple P-programma dan ook opnemen en toepassen op de Vlaamse realiteit.

Daarnaast zal in de preventieve dienstverlening van Kind en Gezin Triple P worden geïmplementeerd in de grootstad Antwerpen. Op Vlaams niveau zal er een mediacampagne worden gelanceerd over positief ouderschap.

Regionale initiatieven

Verder ontwikkelt Kind en Gezin ook op regionaal vlak initiatieven m.b.t. opvoedingsondersteuning:

- POOST: Poost staat voor Project Opvoedingsondersteuning Sint-Truiden. Steeds meer ouders worden in hun gezin geconfronteerd met moeilijke opvoedingssituaties. Binnen Poost neemt men zowel vragen naar eerste opvang en begeleiding op als de aanpak van ernstige, complexe en soms langdurige opvoedingsproblemen. Het project werkt via: infoavonden, individuele coaching in de hulpverlening, ouderbegeleiding en oudergroepstherapie.
- Project 'kopzorgen': Regio Kasterlee streeft ernaar om in samenwerking met kinesisten uit de regio inzicht, kennis en kunde inzake psychomotorische ontwikkeling aan te bieden aan de ouders van alle pasgeborenen in de regio.
- “Opvoeden is leuk!”: Dit project bestaat uit drie deelprojecten:
 - o De pedagogische aandachtspunten die worden aangeboden tijdens huisbezoeken en consulten kunnen worden beschouwd als een toepassing van de basismodule ‘Informereren inzake ontwikkeling en opvoeding’. Het spreekuur opvoedingsondersteuning is een plusmodule op vlak van opvoeding en ontwikkeling.
 - o De praatavonden voor ouders met peuters.
 - o De groepswerking

3.5.6 Integrale jeugdhulpverlening

In 2005 heeft Kind en Gezin in functie van een betere intersectorale afstemming in het kader van de integrale jeugdhulpverlening het proces van typemodulering afgerond. Elke sector van de integrale jeugdhulpverlening heeft nu zijn kernopdrachten in typemodules beschreven. Hoewel Kind en Gezin een preventieve opdracht heeft, speelt onze instelling voornamelijk via de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning, de Diensten voor Gezinsondersteunende Pleegzorg en de Vertrouwenscentra Kindermishandeling toch ook een rol binnen de jeugdhulpverlening. De preventieve zorg en de INLOOP-teams spelen slechts een beperkte rol voor de integrale jeugdhulpverlening via de functie “onthaal” waar ook potentiële cliënten voor hulpverlening terecht kunnen. Ook dit laatste aanbod werd in termen van typemodules omschreven.

Alle door de integrale jeugdhulpverlening gevatte sectoren binnen Kind en Gezin (met name de preventieve zorg, de INLOOP-teams, de CKG's, de gezinsondersteunende pleegzorg, de vertrouwenscentra) werden getypemoduleerd in 2005.

3.5.7 Varia

Verder ontwikkelde Kind en Gezin ook regionale projecten op het vlak van onder meer kindermishandeling, tuberculosebestrijding en tandzorg. Een gedetailleerde bespreking zou ons hier echter te ver leiden.

3.6 Medisch verantwoord sporten

Sinds 1 januari 2007 is het generiek besluit dat voorwaarden oplegt voor deelname van minderjarigen aan bepaalde sporttakken in werking getreden. Dit besluit is van toepassing op het wielrennen en op de motorcross en legt aan minderjarigen opleidingsvoorwaarden op, voorwaarden voor deelname aan proeven en wedstrijden en het verplicht bijhouden van een sportpas.

Voor het organiseren van proeven en wedstrijden in de motorcross zijn bijkomende maatregelen bepaald o.a. op gebied van minimumleeftijden, indeling in categorieën, opleidingsmodaliteiten, medisch onderzoek, enz.

Voor de deelname aan motorwedstrijden op de weg ligt de leeftijdsgrens op minimaal 15 jaar.

De Vlaamse Regering legt geen voorwaarden meer op voor de deelname aan triatlon- en duatlonwedstrijden.

De werkwijze van de variabele toelage voor sportmedische keuring en begeleiding van topsportleerlingen werd met de betrokken keuringscentra besproken. Aan de inhoud van de keuring en begeleiding werd niets gewijzigd. Uit de evaluatie bleek wel de nood aan communicatie en afspraken met de topsportscholen en de betrokken federaties. Aan de topsportscholen werd gevraagd een contactpersoon inzake medisch verantwoord sporten aan te wijzen. Met de federaties is een regeling getroffen voor de betaling van de keuring van kandidaat-instappers die uiteindelijk geen topsportstatuut verkrijgen.

Momenteel wordt het keuringsbeleid geherstructureerd. Recent heeft de minister beslist om de erkenningen van niet-universitaire keuringscentra niet meer te verlengen. Dat betekent dat vanaf 1 januari 2007 de getalenteerde sporters voor de gratis keuring en begeleiding nog in 3 centra terecht kunnen, namelijk aan de universiteiten van Leuven, Brussel en Gent. De herstructurering van het keuringsbeleid wordt voorbereid in een ontwerp van uitvoeringsbesluit. De herstructurering heeft als doel de middelen voor sportmedische keuring te herverdelen in het voordeel van de getalenteerde sporters.

4. Participatie (art. 12)

Art. 12 IVRK:

'1. De Staten die partij zijn, verzekeren het kind dat in staat is zijn of haar eigen mening te vormen, het recht die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die het kind betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid.

2. Hiertoe wordt het kind met name in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een vertegenwoordiger of een daarvoor geschikte instelling, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht.'

Kortom:

'Het recht van het kind om zijn mening te kennen te geven en het recht op het feit dat met deze mening rekening wordt gehouden in elke aangelegenheid of procedure die het kind betreft.'

4.1 Kindperspectief en onderzoek

Jaarlijks maakt de Studiedienst van de Vlaamse Regering tabellen aan m.b.t. de woon- en leefsituatie van kinderen aan de hand van Rijksregistergegevens. In toekomstig wetenschappelijk onderzoek zal rekening worden gehouden met het perspectief van het kind en zal zo mogelijk het kind als analyse-eenheid worden opgenomen, middels een rechtstreekse of onrechtstreekse bevraging van het kind of van het netwerk rondom het kind. We denken bijvoorbeeld aan het in oktober 2006 door het IWT goedgekeurde onderzoeksproject rond Echtscheiding. De Studiedienst is als partner bij dit interuniversitair project betrokken. In de studies 'Impact van Scheiding en Echtscheiding op Kinderen' en 'Hulpverlening aan personen in Scheiding', die in 2005-2006 werden uitgevoerd door het vroegere CBGS (sedert 1 april 2006 geïntegreerd in de Studiedienst van de Vlaamse Regering en het kenniscentrum van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin) werd ook het perspectief van het kind opgenomen. Rapportering over deze studies wordt verwacht in 2007.

In het kader van de gegevensverzameling over kinderen en jongeren kan ook verwezen worden naar het Jeugdzonderzoekplatform (JOP), waarover meer in het kader van de monitoring van het JBP2.

4.2 Jongerenwelzijn

In opdracht van Jongerenwelzijn werkt de Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg (OSBJ) aan het Djinn project, dat het participatiever maken van de hulpverlening beoogt.

Sinds half 2005 werden pilootorganisaties begeleid, een ontwerprapport geschreven en bediscussieerd.

Waar de meeste organisaties in de pilootfase zich hebben gericht op reflectie in het team, wordt nu ook een project begeleid van een voorziening die meer participatie wil, maar dan samen met de jongeren. De resultaten hiervan zullen ook verspreid worden in 2007.

De aanzet werd gegeven in het ontwerprapport van Djinn. Volgend jaar zal dit verder vertaald worden in bruikbare instrumenten voor de hulpverlening en in een aantal artikels hierover in tijdschriften.

Verdere toekomstige opdrachten van OSBJ zullen draaien rond implementatie van IVRK op twee sporen: via juridische ondersteuning en via pedagogische ondersteuning.

De inhoudelijke basis hiervoor blijft participatie en in het bijzonder participatieve hulpverlening. Ook in de geplande activiteiten over het decreet rechtspositie van de cliënt in de integrale jeugdhulp gaan het juridische en het participatieve aanbod hand in hand.

Op lange termijn (2008-2009) wordt gedacht aan het opzetten van leernetwerken die zich inhoudelijk buigen over hoe 'participatieve' hulpverlening kan ingevuld worden.

In opdracht van Jongerenwelzijn organiseert OSBJ ook een juridische helpdesk. Wie vragen heeft over de positie van ouders en kinderen kan hier terecht. Deze vragen kunnen allerlei zijn: over afstamming, ouderlijk gezag, huwelijk en echtscheiding, samenwonende ouders. Ook vragen over wat kinderen zelf kunnen en mogen doen op vlak van jeugdbeschermingsprocedures, over hun mensenrechten, vragen of problemen na een als misdrijf omschreven feit of een schadegeval. Zowel als het om algemene vragen gaat als over specifieke afhandelingsvormen van jeugddelinquentie, zoals herstelbemiddeling, gemeenschapsdienst of leerprojecten.

Ten slotte kan er nog aan herinnerd worden dat binnen Jongerenwelzijn 'Jolijn' werkzaam is. Dit is een dienst die gebruikers van de hulpverlening die vragen hebben bij of ontevreden zijn over de geboden hulpverlening een kanaal biedt. Oplossingen en mogelijkheden worden gesuggereerd of uitgewerkt in overleg met betrokkenen.

4.3 Stedenbeleid

In het stedenfonds worden initiatieven gefinancierd die een verhoging van de participatie van kinderen/ jongeren als doel hebben. In Antwerpen bijvoorbeeld wordt er via de jeugdpeilingen aan kinderen en jongeren de kans gegeven om hun mening over het leven in de stad kenbaar te maken. Met de resultaten van deze peilingen worden beleidsaanbevelingen geformuleerd om de stad kindvriendelijker te maken.

In de beleidsbrief Stedenbeleid, beleidsprioriteiten 2005 – 2006, zijn acties opgenomen rond participatie, rond het stimuleren van actief burgerschap. Hierbij wordt aandacht besteed aan minder bereikbare groepen, waaronder jongeren.

Voor de uitwerking van de activiteiten rond participatie wordt een werkgroep participatie met vertegenwoordigers van de steden opgericht. Rekening houdende met de lokale verkiezingen werd gewacht met de opstart van de werkgroep tot in het voorjaar van 2007, na de installatie van de nieuwe lokale besturen.

In 2006 werd in het kader van de 'thuis in de stad'-prijzen een prijs uitgereikt aan een innovatief jeugdproject. Voor de prijs konden de 13 centrumsteden en de VGC een project indienen. 10 kandidaturen werden ingediend. In de categorie 'innovatieve jeugdprojecten' wonnen JES, Uit de Marge, de VGC en de Brusselse WMKJ –s de "thuis in de Stad"- prijs 2006. De Vlaamse Gemeenschap bekroonde hun project "Koplopers", een traject rond engagement en leiderschapsvorming van vrijwilligers.

Een ander project dat vanuit 'thuis in de stad' en in samenwerking met JeS vzw en Gent Cultuurstad vzw, werd opgezet in 2006 is 'Stadsklassen'. Stadsklassen wil jongeren laten proeven van het stadsleven. Hoofddoel van de stadsklassen is de kinderen en jongeren in lagere scholen en de eerste graad van het secundair onderwijs meer inzicht bij te brengen in het fenomeen stedelijkheid. De stad om in te wonen, te werken, te leven, uit te gaan, te studeren, enz., maar ook op een hoger niveau te gaan nadenken over wat een stad is, wat een stad maakt, wat hun plaats daarin is.

4.4 Recht op informatie

De openbare omroep is er voor alle Vlamingen, en dus ook voor alle Vlaamse kinderen en jongeren. Meer nog, de VRT heeft de opdracht om zijn programma-aanbod op een aangepaste manier te richten op kinderen en jeugd. Verder is in de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid bepaald dat VRT-televisie op weekbasis 70% van de 4- tot 12-jarigen die tv kijken, moet bereiken.

4.4.1 VRT-radio

De VRT informeert via verschillende radionetten op regelmatige basis over en voor kinderen en jongeren.

In Radio 1- programma's zoals 'Voor de dag' en 'De Wandelgangen' zijn er geregeld reportages over kinderrechten (vb nav Eurosong for Kids, daarnaast ook buitenlandse reportages), onderwijs of opvoeding.

Radio 2 heeft als zender aandacht voor alle generaties, dus ook kinderen en jongeren. De actualiteit wordt gevolgd in de regionale uitzendingen "Ochtendpost", "Middagpost" "Avondpost". In nationale programma's zoals "Huisraad", "Recht voor de Raap" en Memo komen ook thema's aan bod die met kinderen te maken hebben.

Donna bereikt met zijn hits ook veel kinderen en jongeren en die zijn ook regelmatig te horen in spelletje, bijvoorbeeld tijdens de uitzending van Ultratop.

Studio Brussel bereikt met zijn muziek veel jongeren vanaf 12 jaar. Ze laten zich ook horen in programma's zoals "Tomas", "Belfort" en de Afrekening, die ze trouwens ook mee mogen samenstellen. Mekka heeft veel oog voor jongerencultuur en laat ze ook aan het woord, bijvoorbeeld in hun leesclub. Verder werkt Stubru ook samen met de website 16+ waar jongeren hun eigen filmpjes mogen posten. Op die manier wordt creativiteit op jonge leeftijd gestimuleerd.

4.4.2 VRT- Televisie

De VRT past artikel 2232 van de Europese richtlijn "Televisie zonder grenzen" strikt toe. Daardoor worden de kijkers vanaf 1 september 2000 op VRT-TV gewaarschuwd als er een programma wordt uitgezonden met expliciete erotische of gewelddadige beelden of suggestief taalgebruik. Visueel wordt er gedurende 10 seconden een icoontje 16+ getoond na de begintitels van de uitzending. Ook bij de autopromotie van dergelijk programma wordt het waarschuwingsicoontje getoond. De omroepster op Eén en de offscreenstem op Canvas vermelden voor de uitzending de standaardzin "Dit programma is geschikt voor kijkers vanaf 16 jaar." Beelden van extreem geweld worden in de journaals vermeden ofwel beperkt. Indien het tonen ervan toch aangewezen is omdat het functioneel is voor de informatie, wordt het steeds voldoende geduid en wordt de kijker gewaarschuwd dat extreem gewelddadige beelden vertoond zullen worden.

Verder wordt wat de initiatieven van televisie betreft vooral gefocust op Ketnet, het VRT-net dat zich specifiek richt tot kinderen en jongeren.

Ketnet gaat bewust om met zijn netwaarden. Een van die waarden is 'veilig': Ketnet gaat op een 'veilige' manier om met gevoelens en emoties, en schermt kinderen af van commerciële belangen en seksueel geladen of gewelddadige beelden. Ketnet brengt actuele thema's uit de leefwereld van kinderen en jongeren, zowel in de eigen als in aangekochte programma's. Er worden geen onderwerpen uit de weg gegaan, maar ze worden altijd realistisch en respectvol gebracht.

Ketnet hecht uiteraard veel aandacht aan het belang van het kind. Ketnet is echt en behandelt zijn kijkers steeds met het nodige respect en biedt hen een veilige omgeving aan. Ketnet is als het ware een coach die de kijkers begeleidt bij het leven en alles wat erbij hoort.

Bij alle opnames wordt vanzelfsprekend rekening gehouden met de wetgeving rond kinderarbeid en worden de kinderen voldoende begeleid en krijgen ze de nodige rustpauzes. In Karrewiet worden de

kinderen op een eerlijke, maar ook respectvolle manier geïnformeerd. De waarheid wordt meegeven zoals ze is maar met respect voor de kwetsbaarheid van kinderen. Zo worden de onderwerpen steeds geduid en wordt er opgelet met choquerende beelden.

Karrewiet en de wrap besteden ook vaak aandacht aan acties die de veiligheid en gezondheid van de kinderen willen bevorderen. In Karrewiet komen geregeld onderwerpen over kinderrechten aan bod: impliciet of expliciet. Zo waren er een aantal onderwerpen rond gebrek aan kinderrechten: bv kids die nog vaak geslagen worden in de scholen in Togo, een reportage over het feit dat er geen speciale scholen voor gehandicapte kids in Moldavië zijn en dat er geen recht op vrij spelen is voor kids in Palestina.

Verder ook een reeks i.s.m Unicef rond Kinderrechten in Niger, over initiatieven van Unicef: de Nationale Spreekbeurtenactie en de Schriftjesactie, de Kinder- en Jongerentelefoon, Child Focus, een actie rond Zingen voor Vrede voor alle kids in de wereld en een psychologe van Action Innocence die de klas bezoekt om kids regels voor veilig internetten te leren

Karrewiet coacht ook de kijkers op moeilijke momenten, zo staan er steeds tips online over wat ze moeten doen als ze iets gezien hebben dat bij hen blijft hangen.

In het magazine SMOS zitten regelmatig sporttips om kinderen aan te sporen aan meer beweging te doen en worden filmpjes uitgezonden waaraan kinderen van verschillende culturen deelnemen. Zo krijgt de Ketnet kijker een breder beeld over hoe kinderen in andere werelddelen leven.

In Nt van ketnet krijgen de iets oudere ketnetkijkers dan weer zelf het woord. Tijdens de presentaties, maar nadien ook op de website kunnen ze hun mening kwijt. Het forum wordt vanzelfsprekend gemodereerd. NT van Ketnet besteedde aandacht aan kindvluchtelingen in het kader van de Schrijf ze vrij-dag van Amnesty. Ook te gast in NT van Ketnet: jongeren die deelgenomen hebben aan een theaterfestival in New Delhi, ten voordele van de straatkinderen daar of Grietje Vanderheyden die meter is van Unicef.

Eind juni 2005 startte Ketnet in samenwerking met Eén voor de tweede keer met Eurokids, en net zoals bij de eerste editie plaatst de zender ook nu veiligheid en kindvriendelijkheid centraal. Auditiemateriaal van niet-geselecteerde kandidaten wordt in dit programma in geen geval gebruikt. De geselecteerde kandidaten worden gedurende een heel jaar gecoacht, professioneel ondersteund en begeleid door een kinderpsychologe. Het schoolleven wordt zo minimaal mogelijk belast. Ook op het internet houdt Ketnet rekening met de kwetsbaarheid en de rechten van kinderen. Op de "veilig internet" pagina op de website staan tips voor surfende Kids. Op de NT website staat ook een safe surf rubriek die steeds verder uitgebreid wordt. Voorts vragen we aan onze surfers steeds de toestemming van de ouders voor dingen zoals: inschrijven op de nieuwsbrief, mee doen aan het Groot Kinderdictee der Nederlandse taal etc.

KetnetKick is het eerste cross-mediale "PC2TV" product van de VRT. Het is een multimedia-applicatie voor de PC waarmee kinderen boven de 6 jaar spelenderwijs en in een veilige Ketnet-omgeving vertrouwd kunnen raken met de interactiviteit tussen PC/internet en TV. Voor KetnetKick werd een interface gecreëerd vanwaar de kinderen niet op het internet kunnen. KetnetKick laat geen communicatie toe tussen de verschillende spelers. Net zoals op de ketnetwebsite kan je dus ook hier niet chatten. Het spel kan pas gespeeld worden nadat ketnetters een veilige registratieprocedure doorlopen hebben waarbij de ouders betrokken worden.

Ook op Eén kwamen kinderen op een positieve of verantwoorde manier aan bod in programma's.

In Dik voor mekaar (december 2005 - februari 2006, 13 afleveringen) werden kinderen gevolgd die te kampen hadden met obesitas. Hun eetgewoonten werden onder de loep genomen en er werden tips voor een gezonder eetgedrag getoond. Ook lichaamsbeweging was een belangrijk onderdeel in dit programma. "Dik voor mekaar" toonde een hedendaags probleem van kinderen op een respectvolle manier.

In Het leven zoals het is: Kinderziekenhuis (september - oktober 2006, 10 afleveringen) worden verhalen gebracht over kinderen die voor korte of langere tijd in het kinderziekenhuis opgenomen

worden. Deze vijfde reeks kende enkel verhalen met een positieve afloop (daar is op gelet omdat het uitzenduur al 20u10 was en op dat uur nog vele kinderen kijken)

Zonnekinderen in Turkije (september - november 2006, 11 afleveringen): de derde reeks van zonnekinderen ging niet meer over jongeren met een verstandelijke handicap, maar over kinderen met een gedragsstoornis (oa. adhd). De reeks toonde het verslag van een reis die deze kinderen maakten en de problemen waarmee ze te kampen hadden.

Uit het leven gegrepen: 16+ (februari - april 2006, 20 afleveringen) is een docudrama over de leefwereld van een aantal jongeren (rond de leeftijd van 16). In deze reeks wordt veel aandacht geschonken aan de leefwereld van die jongeren en aan de dagelijkse problemen waarmee ze kunnen geconfronteerd worden, zowel op de schoolbanken als daarnaast. Door het grote succes van deze reeks bij de jongere kijkers wordt deze reeks op ketnet heruitgezonden.

Aan het programma 16+ is eveneens een webplatform verbonden, waarop geïnteresseerden (meestal jongeren) hun foto's, filmpjes, ideeën edm. kunnen posten. Het webplatform werd in samenwerking met "klasse" ontwikkeld en kent een groot succes.

Met Ketnet blijft de VRT de jongste kinderen in ruime mate aanspreken. Ketnet bleef in 2005 het populairste jongeren-net. In zijn doelgroep (4- tot 12-jarigen) haalde Ketnet een gemiddeld marktaandeel van 38%. De VRT bereikte maar liefst 90% van de kinderen die televisie keken en overschreed daarmee ruim zijn performantiemaatstaf van 70%.

4.5 Werk en sociale economie

Vanuit het beleidsdomein Werk en Sociale Economie zijn er 2 thema's waar men aandacht vraagt voor kinderrechten in het bijzonder ook voor hun recht op participatie.

4.5.1 Combinatie gezin en arbeid

In het kader van het 'Europees Sociaal Fonds' worden hier acties ondernomen om de combinatie tussen gezin en arbeid te versoepelen. Concreet werd o.a. de Family & Business Audit (FBA) ontwikkeld. Dit is een managementinstrument dat bedrijven moet toelaten de combinatieproblematiek specifiek voor hun bedrijf in kaart te brengen en aangepaste acties te ondernemen. Binnen dit instrument staat de combinatieproblematiek vanuit het perspectief van werkgever en werknemer centraal. Nochtans zijn kinderen in die materie sterk betrokken partij. Hun perspectief komt voorlopig niet tot heel beperkt aan bod in het maatschappelijke debat over combinatie gezin en arbeid.

4.5.2 Flexibele kinderopvang

Een verwant debat betreft de uitbouw van een (flexibele) kinderopvang. Binnen het actieplan flexibele en occasionele opvang dat Vlaams minister Vervotte samen met Vlaams minister Van Brempt ontwikkelde, is er specifieke aandacht voor flexibele opvang, waarbij het belang van het kind centraal staat. Zo wordt er tijdens de vroege en late uren voorzien in medewerkers die opvang gaan huis kunnen doen. De collectieve opvang tijdens heel vroege uren en late uren wordt zoveel mogelijk beperkt in het belang van het kind.

4.6 Kind en Gezin

4.6.1 Kinderopvang

In 2003 werd gestart met de ontwikkeling van de kleuterkoffers. Dit gebeurde in samenwerking met de kinderrechtswinkels. De opzet van de koffers is het aanbieden van aangepast didactisch materiaal voor kleuters rond kinderrechten. Anderzijds ondersteunt dit materiaal de implementatie van kinderrechten in het beleid van de sector kinderopvang, kleuteronderwijs en hoger onderwijs die opleiding geven aan toekomstige kleuterleid(s)ters.

In het najaar van 2004 waren de kleuterkoffers klaar om uitgeleend te worden. Dit kon zowel via de kinderrechtswinkels als via de provinciale afdelingen van Kind en Gezin. Kind en Gezin gaf bij ontlening de voorkeur aan de buitenschoolse opvang.

Met de hervormingen in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid, is de ondersteuning van de Kinderrechtswinkels en de Kinder- en Jongerentelefoon sinds 1 juli 2006 verschoven van Kind en Gezin naar Jeugd. Kind en Gezin heeft beslist om de kleuterkoffers zelf niet langer uit te lenen en te zoeken naar partners die het materiaal kunnen overnemen en verder uitleenbaar stellen.

4.6.2 Preventieve gezinsondersteuning

Het zelfevaluatieinstrument voor welbevinden en betrokkenheid in de kinderopvang (ZIKO) werd in 2004 ook voorgesteld aan de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning. In 2005 startte men binnen de CKG's met de verkenning van de mogelijkheden van het ervaringsgericht leren en het ZIKO-instrument voor de CKG's. Momenteel wordt gewerkt aan een instrument dat aangepast is aan de specifieke setting van een CKG: het 'kindvolgsysteem'.

Kind en Gezin ondersteunt de CKG's bij de verdere uitwerking van het kindvolgsysteem voor de CKG's.

BELEIDSCONCLUSIES

1. Situering

Overeenkomstig artikel 9 van het KER – decreet moet het verslag vergezeld worden ‘van de door de regering geformuleerde specifieke beleidsconclusies’. Voor de overzichtelijkheid hebben we deze beleidsconclusies ingedeeld op basis van de twee grote hoofdstukken van dit verslag, nl. het horizontaal en het verticaal beleid.

2. Opvolging beleidsconclusies Jaarlijkse Verslaggeving Kinderrechten 2005

2.1 Horizontaal beleid

Nr.	Beleidsconclusie 2005	Evt. verwijzing naar het Vlaams Actieplan Kinderrechten	Gegeven opvolging in 2005-2006
1.	De Vlaamse Regering vraagt dat dit jaarverslag samen met het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat in alle commissies van het Vlaams Parlement zou behandeld worden.	VAK 1.1.1	Naar aanleiding van de gedachtewisseling over de JV 2005 en het verslag van het Kinderrechtencommissariaat heeft de minister gevraagd de kinderrechtenverslagen ook te agenderen in de andere commissies van het Vlaams Parlement.
2.	In hoeverre de structuur van dit jaarverslag ook in de toekomst nog zal gebruikt worden, moet verder onderzocht worden. In het kader van het nog door de regering goed te keuren tweede Vlaamse jeugdbeleidsplan wordt voorgesteld deze verslaggeving te vervangen door een jaarverslag kinderrechten en jeugdbeleid waarvan de twee huidige jaarverslagen kinderrechten (Vlaams en internationaal) zouden deel	VAK 1.1.9	Dit verslag is de uitvoering van deze beleidsconclusie. Deze nieuwe werkwijze zal in

	<p>uitmaken. Verder is het de bedoeling om op een geïntegreerde wijze opvolging te geven aan het gehele Vlaams kinderrechten- en jeugdbeleid, nl. het IVRK, de slotbeschouwingen van het Comité voor de Rechten van het Kind, het Vlaams Actieplan Kinderrechten en het Nationaal Actieplan voor Kinderen en het tweede Vlaamse jeugdbeleidsplan dat het kinderrechtenbeleid voor wat betreft de Vlaamse bevoegdheden verder concretiseert.</p>		<p>2007 geëvalueerd worden.</p> <p>Zie: Beleidsconclusies 2006</p>
3.	<p>Met het tweede Vlaamse jeugdbeleidsplan zal de Vlaamse Regering nog eind 2005 de bakens uitzetten voor de decretale verankering van de integratie van het kinderrechten en jeugdbeleid. De nieuwe aanspreekpunten kinderrechten en jeugd zullen ook decretaal ingeschreven worden. Ze moeten aangeduid worden bij alle departementen van de Vlaamse administratie zodat geen enkele bevoegdheid uitgesloten wordt alsook bij voor kinderen en jongeren relevante agentschappen. Een duidelijke functieomschrijving voor het aanspreekpunt moet toelaten dat ze voor deze opdracht voldoende tijd en ruimte krijgen. Ook moet jaarlijks vorming voorzien worden.</p> <p>De positionering van de coördinatie kinderrechten bij het departement Cultuur, Jeugd, Sport, en Media mag niet ten koste gaan van de opgebouwde kennis en ervaring maar moet leiden tot voldoende onderbouwing van, personeel voor en toezicht op het integrale kinderrechten- en jeugdbeleid.</p>	VAK 1.1.9	Zie JBP 2
4.	<p>Iedere minister voor wat betreft zijn of haar bevoegdheid zal toezien op de naleving van de verplichting tot opmaak van een <u>KER</u> (kindeffectrapport) bij elk voorontwerp van decreet dat hij/ zij ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorlegt. Het KER zal opgemaakt worden op basis van de bij besluit van 11 juni 2004 vastgestelde methodiek. Verder zal de Vlaamse Regering de mogelijkheden onderzoeken om de KER uit te breiden tot een Jongeren- en kindeffectrapportage (JoKER) en tot verdere afstemming te komen tussen deze effectrapportage en de reguleringssimpactanalyse.</p>	VAK 1.1.2	Zie 'Horizontaal beleid'
5.	<p>De Reflectiegroep Kinderrechten zal omgevormd worden tot een Reflectiegroep Kinderrechten en Jeugdbeleid om de structurele samenwerking tussen kinderrechten- en jeugdorganisaties, de integratie van het kinderrechten- en jeugdbeleid te bevorderen.</p>	VAK 1.1.9	Zie: JBP2
6.	<p>Naar de toekomst zou het wenselijk zijn dat een structurele oplossing gezocht wordt voor de positionering en de daarmee samenhangende subsidiëring van de Kinderrechtswinkels (KRW) en de Kinder- en Jongerentelefoon (KJT) . Momenteel worden tussen de kabinetten van Jeugd en Welzijn onderhandelingen gevoerd om te komen tot één loket voor deze organisaties. Deze organisaties zijn partners</p>	VAK 1.1.6	Zie JBP2

	bij de uitbouw van het jeugdinformatiebeleid, zoals voorzien in het regeerakkoord 2004-2009 en zoals gevraagd door het IVRK en diverse kinderrechtenorganisaties.		
7.	De minister bevoegd voor de coördinatie van het kinderrechtenbeleid voorziet door een omzendbrief met een oproep tot subsidiedossiers ‘kinderrechten’ voor het jaar 2006 in een overgangsregeling in afwachting van een decretale basis voor de subsidies Kinderrechten. Deze decretale basis zou er moeten komen voor structurele initiatieven, op basis van coalitievorming en expertisevorming en voor impulsprojecten via een wijziging van het decreet Vlaams jeugdbeleid. Deze wijziging wordt voorbereid in 2006 in het kader van de opmaak van het tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan.	VAK 1.1.4	Zie: JBP2
8.	De Vlaamse Regering volgt van nabij de ratificatieprocedure op van het facultatief protocol over kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.	VAK 1.2.1	Zie ‘Horizontaal beleid’
9.	In het kader van het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan, dat door de Vlaamse Regering tegen eind 2005 aan het Vlaams Parlement moet worden overgemaakt, zullen het Nationaal Actieplan voor Kinderen, het Vlaams Actieplan Kinderrechten, de slotbeschouwingen van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind aan België (voor wat betreft de Vlaamse bevoegdheden) in het kader van het tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan gemonitord worden.	VAK 1.1.9	De neerslag van deze monitoring is terug te vinden in deze jaarlijkse verslaggeving en zal in het kader van de evaluatie van dit eerste jaarverslag Jeugdbeleid en Kinderrechten ook geëvalueerd worden. Zie: Beleidsconclusies 2006
10.	In uitvoering van het Vlaams Actieplan zal de Vlaamse Regering, nu de opmerkingen van de Raad van State met betrekking tot de andere overheden, eindelijk, uitgeklaard zijn, het ontwerp van instemmingsdecreet nog in het najaar 2005 aan het Vlaams Parlement overmaken met het oog op de goedkeuring van het samenwerkingsakkoord ter oprichting van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind en de inwerkingtreding in het voorjaar 2006.	VAK 1.1.7	Zie JBP2

2.2 Verticaal beleid

	Beleidsconclusie 2005	Evt. verwijzing naar het Vlaams Actieplan Kinderrechten (VAK)	Gegeven opvolging in 2005-2006 (met verwijzing naar plaats in het jaarverslag waar het antwoord kan gevonden worden)
1.	<p>Tijdens de besprekingen voor het (ontwerp van) samenwerkingsakkoord filmkeuring, werd duidelijk dat de verschillende Gemeenschappen op termijn tot een <u>grondigere</u> hervorming van het filmkeuringssysteem willen komen, vergelijkbaar met een classificatiesysteem zoals Kijkwijzer in Nederland. Kijkwijzer geeft aan de hand van pictogrammen en leeftijdscategorieën kijkadvies en waarschuwingen aan de ouders. Het blijft een belangrijk aandachtspunt om de stappen die nu gezet zijn ook tijdens het volgende jaar en tijdens de <u>nieuwe legislatuur</u> verder te zetten en te komen tot een allesomvattend systeem van classificatie van audiovisuele producten waarbij in eerste instantie advies wordt gegeven aan de kijkers, ouders van minderjarigen, omtrent de inhoud en geschikte leeftijd.</p> <p>Gelet op wat vooraf gaat, en de betwisting van de bevoegdheid door de Raad van State, wordt voorgesteld om onderzoek te verrichten naar de manier waarop een systeem zoals Kijkwijzer in Vlaanderen kan worden geïmplementeerd.</p>	VAK 6.2.4.	Zie JBP2
2.	<p>Kind en Gezin wil de toegankelijkheid van de kinderopvang verder verruimen. Daarbij staat het wegwerken van de financiële, sociale en fysieke drempels centraal. Dit wordt gerealiseerd via verschillende sporen, waaronder incentives voor het werken naar specifieke doelgroepen, experimenten met buurt- en nabijheidsdiensten, ondersteuning en informatie aan de opvangvoorzieningen m.b.t. de geldende voorrangsregels, ...</p>	VAK 3.4 & 3.5	Zie JBP 2
3.	<p>Met het pilotproject 'DJINN' van de vzw Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg (OSBJ) wenst de Vlaamse overheid voorzieningen te ondersteunen om kritisch te reflecteren over het eigen handelen en de hulpverleningspraktijk te toetsen en te evalueren aan de uitgangspunten van het IVRK.</p>	VAK 3.2.2	Zie: Verticaal beleid/ participatie & Beleidsconclusies 2006

4.	Na de overgang van de subsidiëring van de bezoekeruimtes van de Federale naar de Vlaamse overheid en de verhoging van deze subsidiëring is er nood aan een samenwerkingsakkoord met de federale overheid, gelet op de vele cliënten die door het gerecht worden doorverwezen. Verder zal aandacht moeten worden besteed aan het werken met (meer) vrijwillige cliënten en het bestaan van wachtlijsten.	VAK 4.5.1	Zie: Verticaal beleid/ Belang van het kind & Beleidsconclusies 2006
5.	De opvolging van het IVRK en met name de rapportering aan het Comité voor de Rechten van het Kind vereist dat de Vlaamse Gemeenschap, zoals afgesproken in het kader van het VAK, uitgaande van haar bevoegdheden instaat voor structurele gegevensverzameling over de leefsituatie van kinderen, bij voorkeur met het kind als analyse-eenheid. Dit is een bezorgdheid die met het Jeugdonderzoekplatform en de nieuwe studiedienst bij de diensten van de Minister-president zeker zal moeten worden opgenomen. Daarbij zal men ook niet mogen voorbijgaan aan de gegevens die bij de verschillende beleidsdomeinen voorhanden zijn.	VAK 1.1.5	Zie JBP 2 & Verticaal beleid/ Participatie
6.	In artikel 32 van het (voorstel van) decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in <u>de integrale jeugdhulp</u> wordt budgettaire ruimte en tijd gecreëerd voor vorming, communicatie en sensibilisering inzake de inhoud van het decreet. Deze beleidskeuze impliceert inzet van voldoende middelen en dit op recurrente basis, teneinde enerzijds hulpverleners te vormen en te sensibiliseren (in-service training en vorming van toekomstige hulpverleners) en anderzijds minderjarigen en ouders te informeren over hun rechten in de jeugdhulp. In 2006 dient verdere uitvoering gegeven te worden aan de vorming, communicatie en sensibilisering van het decreet rechtspositie. Speciale aandacht dient daarbij uit te gaan naar minderjarigen en ouders.	VAK 4.1.4	Zie JBP 2
7.	Een publicatie over omgaan met diversiteit in het onderwijs zal in 2006 worden gerealiseerd als resultante van de werkgroepen.		Zie JBP2
8.	Diversiteit is een van de grote beleidsprioriteiten in de beleidsnota Jeugd. Dit betekent dat de structurele verankering behouden blijft in het te herziene decreet van 14 februari 2003.	VAK 3.6.1	Zie JBP 2
9.	Op het vlak van toerisme zijn prioritair: - de samenwerking met de jeugdsector zodat het jeugdtoerisme de plaats krijgt die het verdient - de kwaliteitsverbetering van de jeugdverblijven en het garanderen van voldoende capaciteit en diversiteit.	VAK 3.6.2	Zie JBP 2
10.	Een samenwerkingsakkoord tussen de bevoegde	VAK 3.9	Zie JBP 2

	overheden zou de waarborg moeten bieden dat niet-begeleide minderjarige (NBM), ongeacht hun statuut, eenzelfde kwalitatieve opvang, krijgen. Verder zal de Vlaamse Regering de kwalitatieve opvang en begeleiding voor deze doelgroep versterken.		
11.	De openbare omroep geeft reeds in grote mate en op gepaste wijze invulling aan de rechten van het kind, binnen alle vier de beginselen. Als mediaorganisatie is de VRT ook in de positie om een ondersteunende en sensibiliserende rol te spelen voor acties en thema's die onder de verantwoordelijkheid van andere beleidsdomeinen vallen (vb. verkeer & mobiliteit, gezondheid, diversiteit,...). Het beleid ten opzichte van kinderen en jeugd blijft voor de VRT een belangrijk aandachtspunt: het is een domein waarop de VRT ten volle haar opdracht als openbare omroep wil vervullen, niet alleen via radio en televisie, maar ook via nieuwe mediatoepassingen.	VAK 9.1.3	Zie: Verticaal beleid/ Participatie
12.	De uitbouw van de capaciteit van de <u>gemeenschapsinstellingen</u> dient verder afgestemd te worden op enerzijds de behoefte aan sterk gestructureerde opvang in het kader van de integrale jeugdhulpverlening en anderzijds op de voorgenomen wijzigingen die de federale overheid wenst aan te brengen aan de wet betreffende de jeugdbescherming ten aanzien van minderjarigen die verdacht worden van criminele feiten (zie verder). Dit 'aanbod' van de Gemeenschapsinstellingen zal, in overeenstemming met de functiebeschrijvingen van deze Integrale Jeugdhulp, gemoduleerd worden in trajectpakketten. Er wordt volop meegewerkt aan het op stapel staande cliëntopvolgingssysteem 'Domino', dat een cruciale rol zal gaan spelen in een meer vraaggerichte hulpverlening in Vlaanderen, alsook aan de overkoepelende uitwerking van de Integrale Jeugdhulp.	VAK 3.2	Zie: Verticaal beleid/ Belang van het kind
13.	De Vlaamse Regering zal het ontwerp van wet tot wijziging van de wet op de jeugdbescherming aanhangig maken bij het Overlegcomité Federale Regering – gemeenschaps- en gewestregeringen en aandringen bij de federale minister van Justitie op verder overleg over de opvolging en de aanpassingen van het wetsontwerp, gelet op de aanzienlijke toekomstige budgettaire consequenties voor de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, werd gelast te rapporteren over de voortgang van voornoemd overleg en zo nodig standpunten ter beslissing voor te leggen aan de Vlaamse Regering indien deze budgettaire of juridische gevolgen inhouden voor de Vlaamse Gemeenschap.	VAK 3.2	Zie: Verticaal beleid/ Belang van het kind

14.	Met betrekking tot de kosten van onderwijs, zal het onderwijsbeleid gericht zijn op grotere doorzichtigheid voor de ouders, beperking van de kosten in het hele leerplichtonderwijs, en verantwoordelijkheid van de scholen terzake.	VAK 5.1.1	Zie JBP 2
15.	Op basis van de afgelopen evaluatie en op grond van de informatie verkregen uit de diverse hoorzittingen, zal een geïntegreerd actieplan schoolmoeheid, spijbelen en probleemgedrag aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd. De Vlor blijft ook aandacht vragen voor de onderwijskansen van leerlingen die om bepaalde redenen buiten het onderwijssysteem dreigen te vallen zoals kinderen die geplaatst worden in instellingen of kinderen die erg moeilijk een nieuwe school vinden omdat ze tuchtproblemen met zich brengen.	VAK 5.1.2 & 5.1.8	Zie JBP 2
16.	In het advies over de beleidsnota onderwijs en vorming betreurt de Vlor dat er zo weinig aandacht is gegeven aan de verdere uitbouw van een onderwijszorgcontinuüm voor leerlingen met specifieke noden. Een conceptnota wordt tegen het najaar voorbereid. Naast de individuele problemen van leerlingen moet ook de sociale dimensie van de huidige doorverwijzingsproblematiek in kaart worden gebracht en de operationalisering van aanvaardbare normen voor het gewoon én het buitengewoon onderwijs.	VAK 5.1.5	Zie JBP 2
17.	Via een meerjarenplan zal nagegaan worden hoe men het aanbod van Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg kan versterken, ondermeer met het oog op zelfmoordpreventie. Beleidsinitiatieven die de optimalisering beogen van het zorgaanbod voor jongeren moeten kaderen in het decreet over de integrale jeugdhulpverlening en het decreet over de rechtspositie van minderjarigen. Welzijnsvoorzieningen zoals bijzondere jeugdzorg en pleegzorg moeten in de toekomst nog meer kunnen rekenen op samenwerking met en ondersteuning vanuit de geestelijke gezondheidszorg.		Zie JBP 2
18.	Ter bevordering van de seksuele gezondheid moet de overheid blijvend aandacht besteden aan de herhaling van publiekscampagnes, aan het bewaken en implementeren van de eindtermen rond seksuele gezondheid in het onderwijs, de financiering van allerlei projecten en de invoering van drempelverlagende maatregelen.	VAK 4.4.4	Zie JBP 2
19.	Momenteel worden de leeftijds- en opleidingsvoorwaarden die opgelegd worden in het wielrennen, de motorcross en triatlon-duatlon door de administratie Gezondheidszorg geëvalueerd. Na deze evaluatie zal door de bevoegde minister van sport een		Zie: Verticaal beleid/ Recht op leven, overleven en

	beslissing ten gronde genomen worden aangaande het opstellen van een generiek ontwerp van besluit waarbij de minimale leeftijds- en opleidingsvoorwaarden kunnen worden vastgesteld in bepaalde sporttakken.		ontwikkeling
20.	De toelage voor gratis sportmedische keuring en begeleiding aan getalenteerde sportbeoefenaars werd voor de eerste keer verleend voor testing en begeleiding die gebeurt in de periode van 29 november 2004 tot en met 30 juni 2005. Samenwerking tussen overheid, keuringscentra, sportverenigingen en andere betrokkenen zal nodig blijven om de sportmedische keuring en begeleiding te evalueren, en waar nodig aan te passen en aan te vullen.		Zie: Verticaal beleid/ Recht op leven, overleven en ontwikkeling
21.	De Vlaamse overheid blijft permanent investeren in de verhoging van het milieubewustzijn bij kinderen en jongeren via natuur- en milieueducatie. Concrete projecten en initiatieven komen hierbij tot stand in samenspraak met de doelgroep en/ of intermediairen en worden op maat van kinderen en jongeren uitgewerkt. Op die manier wordt een maximale betrokkenheid van jongeren gerealiseerd en worden zij in staat gesteld een persoonlijke, kritische houding te vormen met betrekking tot duurzaamheid.	VAK 10.2.3	Zie: Verticaal beleid/ Recht op leven, overleven en ontwikkeling
22.	Om op basis van de gegevens van biomonitoringsprogramma Milieu en Gezondheid te komen tot beleidsvoorstellen, werd een fasenplan ontwikkeld voor actie bij het beschikbaar komen van de milieugezondheidsgegevens. Het fasenplan zal in eerste instantie toegespitst worden op drie problemen: de hoge waarden voor persistente gechloreerde verbindingen in het landelijk aandachtsgebied, de hoge cadmiumwaarden in heel Vlaanderen en de verhoogde waarden voor dioxineachtige stoffen, PCB's en HCB in Antwerpen.	VAK 10.1 & 10.2.4	Zie: Verticaal beleid/ Recht op leven, overleven en ontwikkeling
23.	De minister van stedenbeleid wil het samenleven in diversiteit stimuleren door een actievere participatie aan de samenleving. De minister voorziet hiertoe onder andere in de organisatie van themastadsgesprekken in 2006 rond 'stadsgebruikers', 'kinderen en jongeren' en 'Diverse stad'.		Zie: Verticaal beleid/ Participatie & beleidsconclusies 2006
24.	Het overleg over de rechtspositie van de leerling zal met alle betrokken actoren in het najaar worden hervat.	VAK 5.1.4	Zie JBP2
25.	Met het oog op het waarborgen van de privacyrechten van minderjarigen in het kader van gegevensverzameling en de verbetering van de participatierechten in de bijzondere jeugdbijstand zullen de decreten aangepast worden en afgestemd worden op die van de integrale jeugdhulp en zal	VAK 9.6.2	Zie JBP 2

	ernaar gestreefd worden om via de informatie- en luisterlijn JO-lijn meer jongeren te bereiken.		
26.	Het participatiedecreet zal verder worden uitgevoerd en geëvalueerd. Om een objectieve gegevensverzameling voor deze evaluatie te garanderen, wordt door de universiteit van Antwerpen een instrument ontwikkeld dat toelaat om de participatie van de verschillende onderwijsactoren te meten. De lokale leerlingenparticipatie zal - met respect voor eigen dynamieken en methodieken - ondersteund worden via de Vlaamse Scholierenkoepel en via een project van de pedagogische begeleidingsdiensten.	VAK 5.1.3	Zie JBP 2
27.	Participatie blijft het uitgangspunt, ook bij de herziening (= vereenvoudiging) van het decreet van 14 februari 2003 ter ondersteuning van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid, die momenteel wordt voorbereid. Er zal extra aandacht besteed worden aan de ondersteuning van de gemeentelijke jeugdraden, instrument bij uitstek voor de participatie van het jeugdwerk en individuele kinderen en jongeren.	VAK 9.3.4	Zie JBP 2

3. Beleidsconclusies Kinderrechten 2006

Ter volledigheid dient erop gewezen te worden dat de nieuwe doelstellingen en acties die in fichevorm als bijlage van het eerste deel van dit verslag worden aangeleverd, acties of doelstellingen zijn die sinds de goedkeuring van het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan al geactiveerd zijn. Daarbij verdient de actie rond het Globale Plan voor de Jeugdzorg in het bijzonder de aandacht.

De beleidsconclusies die hieronder geformuleerd zijn, zijn nieuwe acties die nog in werking zijn getreden en die gelinkt zijn aan de jaarlijkse verslaggeving inzake de Rechten van het Kind.

	Verwijzing naar deel II	Beleidsconclusie 2006	Evt. verwijzing naar het Vlaams Actieplan Kinderrechten (VAK)
1.	Horizontaal beleid/ Kindeffectrapportage	Ook in 2006 moest vastgesteld worden dat de kindeffectrapportage weinig wordt toegepast.	VAK 1.1.2
2.	Verticaal beleid/ Belang van het kind	In 2007 wordt een effectiviteits- en tevredenheidsonderzoek uitgevoerd bij de bezoekruimtes, om de dienstverlening te verbeteren. Het wordt uitgevoerd door Probis N.V. en het kost 59.500 euro. De resultaten zullen er begin 2008 zijn.	VAK 4.5
3.	Verticaal beleid/ Belang van het kind	De wijziging van de federale wet op de Jeugdbescherming is er. De financiële implicaties zijn nog steeds voorwerp van gesprek in het Overlegcomité. In uitvoering van een samenwerkingsakkoord, dat federale financiering voorziet voor de uitvoering van het nieuwe jeugdrecht door de gemeenschappen, wordt concreet onder meer voor Jongerenwelzijn een personeelsuitbreiding voorzien van 54 consulent-hulpverleners en 6 criminologen.	VAK 3.2
4.	Verticaal beleid/ Non-discriminatie/ Inburgeringsbeleid	Met het oog op deskundigheidsbevordering van de onthaalbureaus omtrent de toeleiding van minderjarigen, zal een draaiboek opgesteld worden dat ter beschikking zal gesteld worden van de onthaalbureaus. In samenwerking met het Vlaams Minderhedencentrum zal de introductie van het draaiboek gepaard gaan met een studiedag voor de medewerkers van de onthaalbureaus. De uitbreiding van de doelgroep van het inburgeringsbeleid, brengt nieuwe uitdagingen op inhoudelijk vlak mee. Inzake de ouders van schoolgaande of leerplichtige kinderen zal in 2007 getracht worden een detectiemechanisme te ontwikkelen teneinde de betrokkenen te kunnen bereiken.	VAK 3.8

5.	Verticaal beleid/ Recht op leven, overleven en ontwikkeling/ Milieu en gezondheid	In 2006 werden en worden de nodige voorbereidingen getroffen opdat begin 2007 een tweede generatie Steunpunt Milieu en Gezondheid (2007-2011) kan starten. Het vervolgprogramma humane biomonitoring, nauw aansluitend bij de Europese initiatieven, zal hierbij aan de orde zijn. Ook wordt in het kader van het Steunpunt Milieu en Gezondheid het potentieel van nieuwe technologieën en methoden voor de ondersteuning van het beleid inzake milieu en gezondheid verder onderzocht. Verder staat onderzoek naar de impact van specifieke polluenten en “nieuwe” chemicaliën op het programma. Hierbij zal speciale aandacht worden besteed aan kwetsbare groepen zoals kinderen.	VAK 10
6.	Verticaal beleid/ Participatie	Jaarlijks maakt de Studiedienst van de Vlaamse Regering tabellen aan m.b.t. de woon- en leefsituatie van kinderen aan de hand van Rijksregistergegevens. In toekomstig wetenschappelijk onderzoek zal rekening worden gehouden met het perspectief van het kind en zal zo mogelijk het kind als analyse-eenheid worden opgenomen, middels een rechtstreekse of onrechtstreekse bevraging van het kind of van het netwerk rondom het kind.	VAK 1.1.5.
7.	Verticaal beleid/ Participatie	In opdracht van Jongerenwelzijn werkt de Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg (OSBJ) aan het Djinn project, dat het participatiever maken van de hulpverlening beoogt.	VAK 9.6
8.	Verticaal beleid/ Participatie/ Stedenbeleid	Opvolging beleidsconclusie 2005 nr. 23: 'De minister van stedenbeleid wil het samenleven in diversiteit stimuleren door een actievere participatie aan de samenleving. De minister voorziet hiertoe onder andere in de organisatie van themastadsgesprekken in 2006 rond stadsgebruikers, kinderen en jongeren en diverse stad'. Voor de uitwerking van de activiteiten rond participatie wordt een werkgroep participatie met vertegenwoordigers van de steden opgericht. Rekening houdende met de lokale verkiezingen werd gewacht met de opstart van de werkgroep tot in het voorjaar van 2007, na de installatie van de nieuwe lokale besturen. De werkgroep participatie zal de activiteiten rond participatie uitwerken, waarbij aandacht besteed wordt aan de participatie van moeilijk bereikbare groepen.	VAK 4.2
9.	Verticaal beleid/ participatie/ Kind en Gezin	Het zelfevaluatieinstrument voor welbevinden en betrokkenheid in de kinderopvang (ZIKO) werd in 2004 ook voorgesteld aan de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning. Momenteel wordt gewerkt aan een instrument dat aangepast is aan de specifieke setting van een CKG: het 'kindvolgsysteem'. Kind en Gezin ondersteunt de CKG's bij de verdere uitwerking	VAK 4.3

		van het kindvolgsysteem voor de CKG's.	
--	--	--	--

10.	Beleidsconclusies 2005	De integratie van de Jaarlijkse Verslaggeving Kinderrechten in een Jaarverslag Jeugdbleid en Kinderrechten en de monitoring aan de hand van dit van dit verslag van de verschillende internationale verplichtingen zal in 2007 geëvalueerd worden.	VAK 1.1
-----	------------------------	--	---------